సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి
కందర్పదూతము

3810

182 పే. ప

శ్రీగురుకటాక్షము.

అచలబోధయను
శుద్ధనిర్గుణతత్వకందార్థదరువులు
తాత్పర్యసహితము.

సాధనచతుష్టయసంపత్తిగలయధికారికి, ఆవరణవిక్షేప
రూపంబగుశక్తిద్వయనిరాసకమై, కేవలాత్మాను
భవవేద్యంబగునట్టుల భాగవతుల
కృష్ణదాసులవారిచే రచియింపఁబడినది.

ఇది,

పోకల-శేషాచలాహ్వయునిచే సరిచూడఁబడి
తాత్పర్యము వ్రాయబడి

వె. నా. జూబ్లీముద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రింపించి ప్రకటింపఁబడియె.

మొదటి కూర్పు ౧౦౦౦—కాఫీలు.

3810
182

Madras.

౧౮౯౦ సం॥ నవంబరు నెల

రిజిష్టరు కాపీరైట్టు.

Rejistered Copy-Right.

దీనివెల అణాలు - ౧౨

శ్రీగురవేనమః.

ప్రకటనపత్రిక.

శ్రీమద్వేదాంతసారుండును, అచలపరిపూర్ణుండును, అతీతుండు నునైన సద్గురుస్వామికి శిష్యుండగు పోకల-శేషాచలనాయుడు భక్తి వైరాగ్య, యోగ, జ్ఞాన జ్ఞానాతీతములనెడు వేదాంతమార్గములు పుణ్యపురుషులును స్త్రీలును గ్రహించి, సాలోక్య, సామీప్య, సారూప్య, సాయుజ్య, సార్ష్టింత్వ, మోక్ష, పరమపదవులను బొందుటకుగల ఆంధ్రంబున వచనకావ్యంబుగ రచియించి రిజిష్టరుచేయంబడిన గ్రంధములవివరము.

	వెల		పోస్టేజి.	
	రూ	అ	అ	పై
సుజ్ఞానదీపమను గురుగీత ౨౮ శ్లోకం - టీక తాత్పర్యములతోడ	౧	౮	౧	,,
శ్రీశివరామదీక్షితీయమను ౧౮-అధ్యాయములుగల అచలగ్రంధం	౧	,,	౧	,,
సుజ్ఞానివస్తుతిస్తోత్రకందార్థములు తాత్పర్యసహితం ..	౦	౧౨	౧	,
శ్రీకృష్ణబోధామృతమను పంద్రెండురాజుల కథలు ..	౦	౧౩	౧	,,
శ్రీకృష్ణార్జున సంవాదమను పరమపద మార్గము	౦	౮	౦	౬
శ్రీరామహృదయమను యింద్రజాలపుకథలు	౪	౮	౧	,,
వసిష్ఠజనక సంవాదమను అతీతమార్గగ్రంథం	౦	౨	౧	,,
శుకసంవాదరీతియను చిలుకచెప్పిన ౨౪-కథలు... ...	౦	౮	౧	,
సుజ్ఞానరత్నావళియను ౧౦౮-వేదాంతతత్వకీర్తనలు ...	౦	౬	౦	
భక్తవిజయమను పదుగురు మహాపతివ్రతలకథలు... ...	౦	౬	౦	౬
ఆత్మలక్షణసారమను గ్రంథం	౦	౩	౦	౬

శ్రీమచ్చెన్నపురంబున పెద్దినాయనిపేట నాటుపిళ్లారి గుడివీధి కవాటసంఖ్య (౨౦) గల మందిరంబున యీగ్రంధములు సదా విక్రయింపబడును. ఈరిజిష్టరు గ్రంధములను గొనువారలకు ౧౦౦-కి రూపా. ౧౦-వంతున కమీషన్ అనగా తోశి యివ్వబడును. రూపా. ౧౦-లకు తక్కువగా గొనెడువారలకు కమీషన్ యివ్వబడదు.

౧౮౯౦ సం
నవంబరునెల ౨౨-తేది

ఇట్లు,
గ్రంథకర్త
పోకల - శేషాచలమునాయుడు.

పీఠిక.

అచలగురుపరంపర.

శ్రీమద్వేదాంతసారుండును, సచ్చిదానంద రహితుండును, నాదబిందు కళాతీతుండును, ప్రకృతిస్వరూప గోచరహితుండును, అశరీరుండును, అచలపరిపూర్ణుండును నైన శ్రీ - వశిష్ఠమహాఋషికి, ప్రియశిష్యుఁడు జనకమహారాజును * జనకమహారాజునకు ప్రియశిష్యుఁడు, శుకమహాఋషియును * శుకమహాఋషికి ప్రియశిష్యుఁడు సాందీపమహాఋషియును * సాందీపమహాఋషికి ప్రియశిష్యుఁడు, శ్రీకృష్ణభగవానుఁడును * శ్రీకృష్ణభగవానులకు ప్రియశిష్యులు ఉద్ధవార్జునులును * పీఠికవెనుక కొంచెము విశదపరపలేదు, శ్రీధరస్వాములవారును * శ్రీధరస్వాములవారికి ప్రియశిష్యుఁడు, రామమనుగు శివరామ దీక్షితులవారును * శివరామదీక్షితులవారికి ప్రియశిష్యుఁడు, కంబాలూరు-అప్పారావు గారును, పస్యాల రామకృష్ణయ్యగారును * అప్పారావులవారికి ప్రియశిష్యుఁడు, పరశురామ సీతారామస్వాములవారును * సీతారామస్వాములవారికి ప్రియశిష్యుఁడు, భాగవతుల కృష్ణదాసులవారును * కృష్ణదాసులవారికి ప్రియశిష్యుఁడు శ్రీల భాగనాథ వెంకటరావుగారును *

శ్రీభాగవతుల కృష్ణదాసులవారు, వీరు, అవధూతాశ్రమమును బొంది వృత్తిరహితులైన అచలపరిపూర్ణులు.

శ్రీశివరామదీక్షితులవారు, వీరు అవధూతాశ్రమమును బొంది వృత్తిరహితులైన అచలపరిపూర్ణులు.

పీఠిక.

సచ్చిదానందగురుపరంపర.

శ్రీమద్వేదాంతప్రవర్తకుండును, మహాయోగపురుషుండును, జీవేశ్వరైక్య సమాధిలక్షణలక్షితుండును, జ్ఞానసంపన్నుండును, సచ్చిదానంద స్వరూపకుండునునైన పోతులూరు వీరబ్రహ్మముగారును * వీరబ్రహ్మముగారికిప్రియశిష్యుండు దూదేకులసిద్ధప్పగారును * సిద్ధప్పగారికి ప్రియశిష్యుడు జంగంఅమరలింగంగారును * అమరలింగ గురువులవారికి ప్రియశిష్యుడు, శేషరాజుగారును * శేషరాజుగురువులవారికి ప్రియశిష్యుడు, చెంచురాజుగారును * చెంచురాజగురువులవారికి ప్రియశిష్యులు, అమినిగడ్డ కోటప్పదేవరవారును * కాశింసాహేబులవారును పోకల-శేషాచలాహ్వయుండును * యింకనుగొందఱుగలరు.

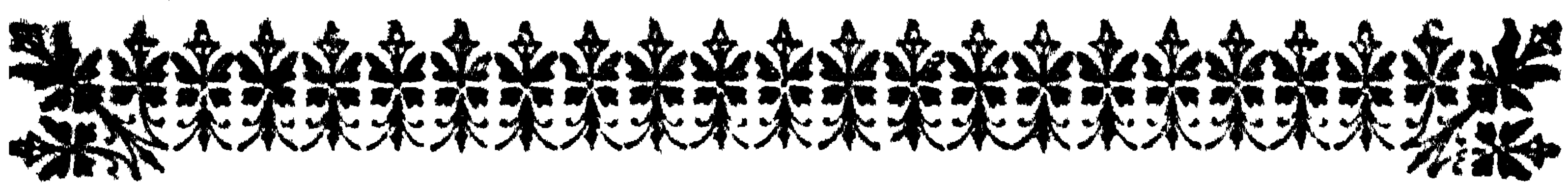
అచలగురుపరంపరలోనొకరైన శ్రీశివరామదీక్షితులవారి, శిష్యుడు వఝ్ఝ్యాల-రామకృష్ణయ్యగారును * రామకృష్ణయ్యగారికి ప్రియశిష్యుడు, మహేశ్వరుండును * మహేశ్వరులవారికిప్రియశిష్యుడుపైచెప్పినకోటప్పదేవరగారును * కోటప్పదేవరవారికిప్రియశిష్యుడు పోకల-శేషాచలాహ్వయుండును * ఇట్టి శేషాచలాహ్వయునిశిష్యమండలిలోముఖ్యశిష్యుడు వేంకట్రావును.

సిందె-వేంకట్రావు.

పోకల-శేషాచలాహ్వయుఁడు.

శ్రీగురవేనమః.

శుద్ధనిర్గుణతత్వకందార్థదరువులు
తాత్పర్యసహితము.

పద్యం ॥ జనులార జననమరణము । లనుదోలఁగఁద్రోయఁ
జాలులక్షణయుతమై । వినువారికిఁగనువారికి । దినలావెటికిఁగ
మదీనితప్పకవింటే * అప్పుడెవారలెప్పుడుగంటే * గనుకవిన
బుద్ధియితే వినుఁడుచదివెడమీరిక । కనుగొనమనసైతే కనుఁడి
పుస్తకమంత తప్పకవింటే * అప్పుడెవారలెప్పుడుగంటే। ౧॥

తాత్పర్యము ॥ ఓజనులారా! జననమరణప్రవాహములనుండి దొలఁగించి, నిజస్వరూపలక్షణములను దెలియఁజెప్పెడు యీగ్రంథ పద్ధతులనుదెలుసుకొనుఁడు. ఈగ్రంథమునునే జదివెడను మీరు వినుఁడు, లేక చదువనపేక్షించినవారు కడపటికును జదువుటయుక్తమని భావము.

ప॥ వినవలెకనవలెననుచును । మనసందుసగోర్కెగల్గుమను
జులెవినుఁడీ । వినజేసెదకనజేసెద । ఘనముగుకీబోధవినగగిన
నొల్లనట్టీ * వారుచనుదుత్రోచినత్రోవబట్టి * తినుమంటుపులి
వల్లదనిలోకులనవింటి । గనుకనిదివినవలెననమోరాడదువినగ
గననొల్లనట్టీ * వారు చనుదుత్రోచినత్రోవబట్టీ॥ ౨॥

తా॥ ఓనరులారా! వినవలెనని కనవలెనని మనస్సున యిష్టముగలవారే యీపద్యములనువినుఁడు, చదువుఁడు, చదువుటకునువినుటకును యిష్టములేనివారువారికిష్టమైన మార్గమునంబోవుఁడు, తినుమనినపులి తిననొల్లదనిలోకులనెదరుగావున, వినుడనికనుడని నేనుప్రార్థించుటలేదు. ఇష్టముగలవారు వినవచ్చును జదువవచ్చునని భావము.

ప॥ ననుమిముమనేగనిపుస్తక।మునుజేసితిదీనిమీరుముదమున
వినుడా।ననుటయుమిముననుమీరలు। గనుగొనివినుపించుమను
టకలయట్టిమాట*బోధనుమేల్కగనలేదెచోట*ఘనులారయు

టువంటికలలోముచ్చటలాడి। గనుగొనిమీరుమేల్కనిమేల్కొ
ల్పుడునన్ను కలయట్టిమాట * బోధనుమేల్కగనలేదెచ్చోట॥3॥

తా ॥ ఓనరులారా! నన్ను మీరును మిమ్ము నేనును జూచి యీ గ్రంథమును జేసితిని, మీరుసంతోషముతో వినుడు, నాకు మీరును మీకు నేనును గనుపించి మాట్లాడుటలు, కలగానిజాగ్రత కాదు. జాగ్రత బోధను దెలియదు, యీకలలో మనము ముచ్చట్లాడుదము, నన్ను మీరు మేల్కొల్పుడు, యీగనుపించెడు ప్రపంచ రూపునామములుగల సర్వమును కలయేగాని జాగ్రత కాదని భావము.

ప॥ ఒరులారులు నేను నేనని। యొరులనుతను నెన్న దెలుగకున్న బయలులో।నరుదెంచితన్ను తాగని। పరులనుగని లెన్స యేనుపరులనియనుచు * యెఱిగెడుయెఱుక బయలుండగనుచు* నింతము తానెందునిలువకుండుటకునై । విరచి స్తిదీన్నెఱుక వినిననిల్వక నేనుపరులనియనుచు*యెఱిగెడుయెఱుకబయలుండగనుచు॥ ర॥

తా ॥ తన్నును పరులను యెన్న దెలుంగని పరిపూర్ణము నందు యెఱుకవచ్చి తన్నును పరులనుయెఱిగి, యీయెఱిగిన యెఱుక చేత పరిపూర్ణమునుదర్శించి, తానెందునునిలువకుండ మటుమాయముగా బోవుటకొఱకై యీగ్రంథమును జేసితినని భావము.

ప॥ శ్రీమించునచలబోధను । యేమహానీయుండుచేసి యెగ జల్లెనునీ । భూమిఁ సుజనులకొఱకా । రాముండగుగురునిశివ రామదీక్షితులఁ *తలచియప్పారావుగుణతతులఁ * ప్రేమతో బాగడనొభూమినిర్జరపరశు। రామసీతారామస్వామికిమ్రొక్కి శివరామదీక్షితులఁ *తలచియప్పారావుగుణతతులఁ॥ ౫॥

తా ॥ ఈలోకమున సుజనులకొఱకై మహాశ్రేష్ఠమైన యచల పరిపూర్ణబోధను వెల్లడిజేసిన శివరామదీక్షితుల వారిని మనంబున సేవించి, అప్పారావులవారిని వినుతించి, పరశురామ సీతారామస్వాముల వారికి సాష్టాంగనమస్కారములు గావించితిననిభావము.

ప॥ ఎఱుకనుకలలోపలనే । నరుదెంచితిమీరలట్టులరుదెంచితిరీ । యెఱుకజననేనుమీరలు । యెఱుకతోజనువారమనుచు యెఱిగేటికొఱకు * గ్రంథముజేస్తినెఱిగియీవరకు * గురు

బోధంచునుమీరునరులారచేకొంటి। మెఱుకనకలజోలినెటిగిన నిర్వదంచెటిగేటికొఱకు * గ్రంథముజేస్తినెఱిగియీవరకు॥ ౬॥

తా ॥ ఓనరులారా! మెఱుకయనెడు కలలోపల, నేనునుమీరు నువచ్చితిరి, మెఱుకతోడమనము బోవువారము. యీపరిపూర్ణబోధవలన మెఱుకయనెడు కల తొలగిపోవును. అందుకై యీగ్రంథమును జేసితినని భావము.

ప॥ శ్రీమత్సీతారామ। స్వామికృపంజెప్పనయ్యోసదసద్రహితం। బేమిపదార్థమెుదానిని। యీమహికందార్థములుగనిది వినరయ్యా * ప్రోజనులారయిటుగానరయ్యా * పేమారునేమిమ్ముదేడెదింతియనుమ్మి। నామీదకృపజేసిననుజడువుమని మీరలిదివినరయ్యా * ఓజనులారయిటుగానరయ్యా॥ ౭॥

తా ॥ ఓజనులారా! శ్రీసీతారామస్వాములవారికటాక్షముచేత, సదసత్తులురహితమైన యచలపరిపూర్ణబోధను కందార్థములు గారచియించినాడను, మీరునామీదదయయుంచి నన్నుజడువుమనిమీరువినుడు, లేదామీరేచదువుడని భావము.

ప ॥ శివరామదీక్షితులశిష్యవరుండప్పయ్యమంత్రియతనిశిష్యుండే। భువిపరశురామవంశో। ద్భవుసీతారాములతనిభక్తుడనుమ్మీ * తద్బోధప్రయుక్తుడనుమ్మీ * స్తవసీయులగుమీరుత్సాహముతోయీక। థవినుడునేకందార్థములచేవినుపింతుభక్తుడనుమ్మీ * తద్బోధప్రయుక్తుడనుమ్మీ॥ ... ౮॥

తా ॥ శ్రీశివరామదీక్షితులవారి శిష్యుండుఅప్పయ్యమంత్రి, అప్పయ్యమంత్రివారిశిష్యుడు పరశురామవంశమునంబుట్టిన సీతారామస్వాములవారు,ఆసీతారామస్వాములవారికినేనుభక్తుండను, అచలబోధపరుండను, కీర్తిపరులైనమీరుసంతోషముతో యీకథనువినుడు,నేను కందార్థములుగావినుపింతునని భావము.

ప॥ మనసిచ్చివినుడియికనొక। మనివిదినాపాలిగురునిమది లోపలనే। నునుచుకొనిపెద్దలాజ్ఞను। పనిబూనుకచేసితిట్టిపద్యములిన్న * తప్పొప్పులేర్పడదిద్దుడన్న * ఘనమతిమంతులుగను

కబ్రార్థించితి । ననుమీరకటా క్షేక్షణలపేక్షింపుచు పద్యములిన్న
* తప్పొప్పులేర్పడదిద్దుడన్న ॥ ... ... ౯॥

తా॥ పెద్దలాజ్ఞచేతనాపాలిటి సద్గురుస్వామినిమనంబున నిలుపు
కొనిరచియించిన,యీకందార్థములయందలి తప్పులనుయొప్పులనుబుద్ధి
మంతులు యేర్పరచిదిద్దుదురని యాబుద్ధిమంతులైనవారినింబ్రార్థించె
దను,నన్ను మీరుకరుణతోజూడుడని భావము.

ప॥ వినిమీరిదిదిద్దుండని।పనిపడిబ్రార్థింపనేలపరుసమునిను
మే । ననుస్వర్ణముజేయుమనునె। తనకై తానొనుసన్నిధానమం
దుంటె * తెల్పుడీయనుమానమిందుంటే * మనివిజేసునెపాలి
మ్మనిలేగతల్లిని । తనకై తానిచ్చునుదయచేసితాసన్నిధానమం
దుంటే * తెల్పుడీయనుమానమిందుంటే ॥ ... ౧౦॥

తా॥ ఈకందార్థములను మీరుజక్కగావినిదిద్దుండనినేనుబ్రా
ర్థించుటెందుకు, ఇనుముతన్ను బంగారముగాజేయుమని స్పర్శవేధిన్బ్రా
ర్థింపనా, అటువలెనేనమీపమందుండినతనకుతానేయగుచున్నది,అను
మానమువలదు, ఆవు, తనదూడ తన్నుపాలుయిమ్మని ప్రార్థించకనే స
మీపమందుండిన తానుగానే పాలుయిచ్చునని భావము.

ప॥ అప్పకవీయాంద్యాంధ్రము । లొప్పగుమాఘాదికావ్య
మొగిజదివికృతిక । దప్పనికవులకుసమముగ । దప్పులులేకుండ
జెప్పదరమానెకృతిని * యూహనుజేస్తిమరినేనీకృతిని * గొప్ప
పక్షులతోటికొదువపక్షులుసాటె । నుప్పరవీధినికూటాడెటందు
కుతరమానెకృతిని * యూహనుజేస్తిమరినేనీకృతిని॥ ౧౧॥

తా॥ అప్పకవీయమున్న,మాఘాదికావ్యములను జదివినకవుల
తోనేనుసమముగా,తప్పులులేకుండాజెప్పుటకునాతరమగునా, సద్గురుబో
ధయనెడు యూహ చేతనీగ్రంథమునుజేసితిని,ఆకాశమునందుతిరుగుటకు
గొప్పపక్షులతోడ చిన్నపక్షులు సాటియగునా=సాటికావని భావము.

ప॥ ఛందముతెలుగకపద్యము । లెందుకుజేసెదవటంచుని
లజనులననే । సందేహింపకజేసితి । నిందునదప్పున్నమీరలివి
దిద్దేరనుచు * నేజదివితెచెవిసొగ్గివినుచు * అందముగాజే త్త

మందిట్లుతలపోసి। కందార్థములుమీముందరబెట్టితి యివిదిద్దరనుచు * నేజదివితేచెవియొగ్గివినుచు॥ ... ౧౨॥

తా ॥ నీవుఛందోలక్షణములను దెలియకపద్యములెందుకుజేసెదవని నన్నుకొందఱుయాక్షేపించిరి,నేనుసందేహింపక నీగ్రంథమునుజేసితిని ,బుద్ధిమంతులైనవారుయివిదిద్దుదురనియును, నేజదివినచెవియొగ్గివినుదురనియును,నాజ్ఞత్తమునందలంచియీకందార్థదరువులనురచియించి మీముందరబెట్టితినని భావము.

ప॥ పునరుక్తిగలిగియుండిన । వినికోపముసేయవలదువేడుకొనియెదర । వినువారలుదూరార్థము । గనవలెదగ్గరనటంచుగల్పించినాను * తెలియకగాదీగ్రంథములోను * జననీజనకులుదాముతనయులపునరుక్తి । వినగోపుదురుతప్పెంచకనేనదితెలిసికల్పించినాను * తెలియకగాదీగ్రంథములోను॥ ౧౩॥

తా ॥ ఈపద్యములయందు జెప్పినపదములను మఱలమఱలజెప్పుటచేత పునరుక్తిదోషమనియెంచి కోపముచేయవలదు,దూరార్థమును దగ్గరదెలుసుకొనుటకై నేనిటులరచియించితినేగాని, తెలియకగాదు, తల్లిదండ్రులు,తమబిడ్డలుపదేపదెజెప్పిన మాటలకుసంతసింతురేగాని వారిమనంబునగోపింపరనిభావము.

ప॥ ఇదియాంధ్రకవిత్వంబని । మదిరోయగదగదుదీనిమర్మమరయుడీ । పదియారువన్నెపసిడిసి । ముదమునతోల్ పెట్టినుంచముట్టకుండుదురా * లోకులుచేతబట్టకుండుదురా*యిదిగాకకులహీనుడిచ్చినద్రవ్యము।విదితముగానెంతవేత్తలైననుదానిముట్టకుండుదురా * లోకులుచేత బట్టకుండుదురా॥ ౧౪॥

తా ॥ ఇవి తెనుగుపద్యములని మనంబున యసహ్యాభావమును బొందవలదు, ఈపద్యములయొక్కభావమును జక్కగాదెలియుడు, పదియారువన్నెగలబంగారమును తోలుపెట్టియలోనంబెట్టినను, అదిలోకులుగ్రహించకుందురా, ఇదియునుగాకకులహీనుడిచ్చినద్రవ్యమునుయెంతటి కులశ్రేష్ఠులైనను గ్రహించకుందురా, గ్రహింతురని భావము.

ప ॥ ఆసాంతముయీగ్రంథము । ప్రాసయతుల్బద్ధగణము భావముయుక్తుల్ ।జూచిసరిపడనిచోటను। యీసభలోపెద్దలెల్ల

నివిదిద్దవలెను*దిద్దినదినామదికందవలెను*మీసాటివారికివేసట
లింకుంటె । నాసాటివారిబ్రతుకేసాటిగాకుండునివిదిద్దవలెను *
దిద్దినది నామదికందవలెను॥ ౧౫॥

తా ॥ ఈపద్యములయందలి, యతి, గణ, ప్రాసములను, భావములను, యుక్తులను, జక్కగావిమర్శించి, సరిపడని తావున యీసభయందుండెడు పెద్దలు నాటిని దిద్దవలయును, దిద్దిన యంశమును నాకుందెలుపవలయును, మీవంటివారికే యిసుకుబుట్టిన యెడల నావంటివారిబ్రతుకు యేమాత్రమని భావము.

ప॥ తప్పొప్పులురెండెఱుగని । తప్పుతనందుండిదీనితప్పనికూ
సె।తప్పుడునరునకుజెప్పెద।చప్పుడుచాలించుమనుచుసభవారువి
నగా * సరేసరేయనిసభవారిట్లనగా * చెప్పినవినకుంటెతప్పు
వానిదెసుమ్మి । తప్పుగలిగినవెనుకగొప్పవాడెట్లౌను సభవారువి
నగా * సరేసరేయనిసభవారిట్లనగా॥ ... ౧౬॥

తా॥ తప్పును, ఒప్పును, యీరెంటిని యెఱుగని తప్పు తనయందుంచుకొని, యీపద్యములు తప్పనిచెప్పెడు యీతప్పుడు జనులమాటలుసరిగావు. ఒప్పునుతప్పనిజెప్పినవెనుకవాడు గొప్పవాడుకానేరడనిభా.

ప॥ ఇలుజొచ్చిగ్రామసింహము । కలదొంతులుగూల్చునిం
టిగరితలోరుగుదొం । తులుజక్కజేతురట్లనె । యిలసుకవిజ
నోక్తితప్పులెంచుదుర్జనుడు*తప్పొప్పులుగాంచుసజ్జనుడు* తుల
లేనిబుద్ధిమంతులుసర్వజ్ఞులుమీకు । తెలుసునాతలపు నేదెలిపె
దనికతప్పులెంచు దుర్జనుడు*తప్పొప్పులుగాంచుసజ్జనుడు॥ ౧౭॥

తా ॥ తమయిండ్లయందు కుక్కలుదూరి, దొంతికుండలు పడ ద్రోచినయెడల,కులకాంతలెటులవాటినిజక్కపఱుతురో, అటువలెనేసజ్జనులు తప్పులనుసవరింతురు,దుర్జనులు తప్పులెంచుదురు, గావునమతిమంతులైన పెద్దలు నామనోభావమును జక్కగా దెలియుదురనిభావము.

ప ॥ తనగొప్పనెంచరేమో । జనులనితలపోసిసాధుజనకృత
కవితల్ । వినరితరులువినగోరిన । వినకనరాదనుచుమనసు వి
రుచుదుర్జనుడు * వినుపించునువేడ్కసజ్జనుడు * కనవచ్చుముం

జేతికంకణాలకువేరె । ఘననిల్వుటద్దముగావలె నామనసు విరు
చుదుర్జనుడు * వినుపించునువేడ్క-సజ్జనుడు॥ ... ౧౮॥

తా॥ సాధువులు రచియించిన కృతులను వినవలదని దుర్జనుడు చెప్పును,సజ్జనుడు వినుమనిజెప్పి వినుపించును, ముంజేతి కంకణములను జూచుటకు అద్దముకానలసినదిలేదని, దుర్జనుడు తానుజెడుటయే గాక యితరులనుగూడాజెరుచును, సజ్జనుడు యితరులనుగూడాసుగతినింబొం దించునని భావము.

ప॥ ఆగామికధనుయిట్లని । బాగుగవినుపింతుచెవులపండువు
గాగ । న్నాగమనిగమోపనిష । త్సాగరమథితార్థమెల్లసాంగో
పాంగముగా *దయతోవినుడిసాంగోపాంగిముగా * ప్రాగర్థచ
రమార్థయోగములకునుసం।యోగముగావించి నేగుర్తెఱిగినంత
సాంగోపాంగముగా *దయతోవినుడిసాంగోపాంగముగా॥౧౯॥

తా॥ ఆగామికధయనగా=ఇక మీదకలిగెడు జననమరణముల నుగురించి నేనువేదస్మృతులనియును, ఆగమములనియును,జెప్పంబడిన మహాసముద్రమును జక్క-గాతరచియెత్తిన సారాంశమైన నాయనుభవ మును, శ్రోత్రములకానందముగా కడవరకువినుపించెదను మీరుదయ తోవినుడు. ఆత్మశరీరములకు సంధానముచేసి యీరెండును యొక్క-టే యని నేనుయెఱిగినంత మీకుజెప్పితినని భావము.

ప॥ మోదమునప్రొద్దుబోకకు।వాదిప్రతివాదులగుచువరగు
రుశిష్యుల్।వాదించిరనుచునొకసం।వాదముగల్పిస్తికలగ వదల
కవినుడీ* మొదటినుండితుదవెళ్ల,గనుడీ* వేదాంతార్థమును వేత్త
లుమీరిందు । యేదేదిసవరించుడిదెనావిజ్ఞాపనవదలకవినుడీ *
మొదటినుండితుదవెళ్లగనుడీ॥ ... ౨౦॥

తా॥ ప్రొద్దుబోవుటకై వాదిప్రతివాదులవలె గురుశిష్యులు వా దించినటుల సంవాదమునుగల్పించి, యీగ్రంధమునురచియించితిని,క లయునిమీరుదీనిని మొదటినుండితుదవెళ్ల తెలియుడు, వేదాంతవేత్తలై నపెద్దలువిని వీటిలోతప్పుగలిగినచోట సవరింతురనిభావము.

ప॥ కొంచెములోసరిపుచ్చక।పెంచితినీగ్రంధమనుచు బెద్దల
లుకగా।మించినవేడ్క-నువినుడీ।పెంచినయర్థంబునేజెప్పెద లో

కులెల్లా*అర్థము తెలిసిమదినుల్ల సిల్లా*పెంచితిపెంచితికొంచెము
వెడలుపు । నుంచుండెనదిలోతంచెంచినామదినిజె ప్పెదలోకులె
ల్లా*అర్థము దెలిసిమదినుల్లసిల్లా ॥... ... ౨౧॥

తా॥ అచలపరిపూర్ణభావమును గొంచెములోసరిపుచ్చక, లోక
ములోని వేదాంతులు నామనూధ ర్థమును జక్కగా దెలుసుకొని యు
త్సాహామునుబొందుటకై, కొంచెమువెడల్పుగానునిడివిగాను పెంచితిని,
వీటియొక్క యర్థమునుజక్కగాబోధపడి యానందమునుబొందుటకొఱ
కై యీగ్రంధమును రచియించితినని భావము.

ప॥ సాధనసంప త్తియుగల।సాధకుడొకనరుడుఘోరసంసార
ములో।బాధపడలేకతనపు।ణ్యోదయమునగురునిగాంచియుఢిత
రభ క్తిని*శరణనిమ్రొక్కిమరిమరియు క్తిని * బోధజేయుపుణ్యా
పురుషమాబోట్లకు । సాధించదగుముఖ్య సాధనమనిబల్కెయు
రుతరభ క్తిని * శరణనిమ్రొక్కిమరిమరియు క్తిని॥ ... ౨౨॥

తా॥ సాధనచతుష్టయమనగా=నిత్యానిత్యవస్తువివేకమును, ఇ
హాముత్రార్థఫలభోగవిరాగమును, శమాదిషట్కసంప త్తియును, ము
ముక్షుత్వమును, యీనాలుగును సంపత్తుగాగలిగిన యొకపుణ్యపురుషు
డు, ఘోరములైనయింద్రియములనెడు సంసారసాగరమును యీదజా
లక, తనపుణ్యావశంబునయచలగురునింగాంచి, యోమహాత్మా! పుణ్యాపు
రుషా!నావంటిపామరునకు, జననమరణములులేని యచలబోధను గటా
క్షించిరక్షించుము, నేనుసాధించవలసిన ముఖ్యసాధనమేయదియని, సా
ష్టాంగనమస్కారములుగావించెనని భావము.

ప॥ శరణాగతుడగుశిష్యుని।కరుణామృతదృష్టిచేతగనిమోద
ముము।ప్పిరిగొనమృదువాక్యములను । పరమదయాళుండుగురు
డుభ క్తవినుమనెను*సంశయమింకబాధింపదనెను*పరిపూర్ణమొ
కటిలేనెటుకనేదొకటుండు। పరిపూర్ణమెటుకలనెటిగియెటుకను
మానుభ క్తవినుమనెను * సంశయమింకబాధింపదనెను ॥౨౩॥

తా॥ సాష్టాంగపడి నమస్కరించినశిష్యుని యాయచలగురుడు,
కరుణారసదృష్టిచేతనె త్తియాదరించి, భ క్తుడావినుము, ఇంద్రియములనే
డు సంసారతాపత్రయాదులు (అనగా=అధ్యాత్మికఅధిభౌతిక అధిదై

వలతములు) నిన్ను బాధింపనేరవు, పరిపూర్ణమనియును, లేనిమెఱుకయని యును రెండుగలవు. ఆరెంటిలోపరిపూర్ణమును గ్రహించి, లేనిమెఱుకను సమూలముగావిడిచినయెడల నిన్నుసంశయములు బాధింపనేరవనిభా.

ప॥ ఏసాధన నికెందుకు । ఏసానికి పనికిరాదు వినుమూయ య్యా । నేసాధులచేవిన్నది । యేసాధనలేనిబోధ యెఱిగింతు బోకు ✱ సాధనలందుమఱిగితేరాకు ✱ యేసాధనలజోలియేనొ ల్లననినీవు । బాసజేసితివేని పరిపూర్ణబోధ నేనెఱిగింతుబోకు ✱ సాధనలందుమఱిగితేరాకు ॥ ... ... ౨౮॥

తా॥ బిడ్డా! నీకు యమ, నియమ, ఆసన, ప్రాణాయామ, ప్రత్యా హార, ధ్యాన, ధారణ, సమాధులనెడు అష్టాంగలక్షణములును వివిధ ముద్రల మార్గములును యోగములునుబనికిరావు, నేనుసాధులవలనవి నినది, యేసాధనయునులేని యచలబోధ, నీవునుదానినిగ్రహించుము. ఇకమీాదు యేసాధనలతోనువర్తించుటలేదని నీవుప్రమాణముచేసినయె డల, నీకుఅచలపరిపూర్ణబోధను యెఱిగింతును, లేకసాధనలందువర్తించు వాడవయ్యేనేని నాయొద్దకురావలదని భావము.

ప॥ గురువరపరిపూర్ణంబన । మెఱుకననవిరెండునెట్లుమెఱు కోద్భవమం। దెఱుకచనుచోటుయెయ్యది। మెఱుకనునే నెట్లువిడి చేదెఱిగింపుమనెను ✱అంతనెగురుడుయెఱిగింతుననెను ✱ చరణ ధూళినిరెండుకరములగొనితన।శిరమునధరియించిశరణనియాశి ష్యుడెఱిగింపుమనెను ✱ అంతనెగురుడుయెఱిగింతుననెను॥ ౨౯॥

తా॥ఓసద్గురుస్వామీ!పరిపూర్ణమనియును, లేనిమెఱుకయనియును రెండుగలవనిసెలవిచ్చితిరి. అవియెట్లు, లేనిమెఱుకయుద్భవమెట్లు, మెఱు కలియ్యమయ్యేడుచోటెయ్యది, మెఱుకనునేనెటులవిడుతును, యెఱిగిం చుడని సద్గురుమూర్తి పాదకమలములయందలిధూళిని (అనగా=దుమ్ము ను)తనశిరంబున ధరియించి యాశిష్యుడు బోధించుడనిప్రార్థించిన యా సద్గురుడు యెఱిగింతును వినుమనెననిభావము.

ప॥ మొదలచలమునెఱిగించెద।విదితముగాలేనిమెఱుక విప రింతుపయిక।తుదకెఱుకనువిడిపించెద।మదిలోనామాటనమ్మిమ రివింటివేని✱సంశయబుద్ధిమానుంటివేని✱పదుగురునినుజూచి భ

భళి శాబాసీ త్రోవ। కెదురు లేదనునట్టులిదుగో నే జేసెదమరివింటివే
ని*సంశయబుద్ధిహీనుంటివేని ॥ ... ... ౨౬॥

తా॥ శిష్యా! మొదటయచలమును, బిమ్మట లేని యొఱుకను, విను
పింతును, తుదనుయొఱుకనువిడిపింపఁజేతును, నామాటలునీమనంబునన
మ్మినీవుసంశయములేనివాడవైతివేని, పదుగురునిన్నుజూచి భళి శాబా
సు యీమార్గమునకు పైమార్గములేదని నిన్నుశ్లాఘించునటుల జేయు
దును, జక్కగావినుమనిభావము.

ప॥ మీరంత వారుగనుకనె। జేరితిమీపాదసేవసిద్ధించుటకై।
లేరింత వారుజగమున। లేరనినామదికిదోచెలెస్సగవినుడీ * ఆజ్ఞ
కుమీరలేదుగనుగొనుడీ* యేరీతివినుమంటెనారీతివినియెద।మీ
రానతివ్వండితోరామియీబోధలెస్సగవినుడీ * ఆజ్ఞకుమీరలే
దుగనుగొనుడీ॥ .. .. ౨౭॥

తా ॥ ఓసద్గురుస్వామీ! దేవరవారు అంతటిప్రభావముగలవా
రుగనుకనే మీపాదసేవకుండనైతిని. లోకమున మీయంతటివారును
గలరా, లేరనినామనంబునకు జక్కగా దెలియవచ్చెను, మీ యాజ్ఞకు
మీరుటలేదు, యేరీతివినుమనిన యారీతిగానే వినెదను, నాకు జక్కగా
బోధించుడని భావము.

ప॥ మొద్దులనై ననుదొల్తురు।బద్ధులబద్ధత్వమడవిపాల్సేతురు
మీ । వద్దికివచ్చినగనిపరి।శుద్ధపుబోధోక్తిమైనసూక్తులుజెప్పి*
అందుకుఁదగినయుక్తులుగుప్పి * పెద్దలచెమీప్రసిద్ధివివినివస్తి।
దిస్టుడినేవట్టి బుద్ధిహీనుడనన్నుసూక్తులుజెప్పి * అందుకుదగిన
యుక్తులుగుప్పి ॥ ... ... ౨౮॥

తా॥ ఓస్వామీ! దేవరవారు యెంతటిమందబుద్ధిగలవారినైన
నుకడతేర్తురు, బద్ధులైనవారి సోమరితనమును యడవిపాలుగావింతురు
పెద్దలవలన మీయొక్క ప్రసిద్ధినివిని దేవరవారియొద్దకువచ్చితిని, నాకు
పరిశుద్ధమైనయచలబోధయును,అందుకుందగినసూత్రములను,(అనగా=
పాటువలును) యుక్తులనుబోధించి,బుద్ధిహీనుడనైననన్నుకడతేర్చుభార
ముతమదేనని భావము.

ప ॥ నూటికనుబోధనామది । నాటినదికచాలుచాలుననునీవై నీ । నోటనుబలికెడుదాకను । సాటువలనుజెప్పుచుందుసరె. రానామాట * రాగోరుదుమరినేనీమాట * నూటికొక్కటిజెల్లుమాటనిదెలియుము । మాటిమాటికిపట్టిపాటలేటికినింకసరెరానామాట * రాగోరుదుమరినేనీమాట॥ ... ... ౨౯॥

తా ॥ శిష్యాయీయచలబోధనామనంబునకుజక్కగానాటినది. ఇకచాలుచాలుచాలునని నీవు నీనోటనుజెప్పునంతవరకును నేనుసాటువలనుజెప్పుచుందును, నీవుజాగ్రతతోవినుము నీకువట్టిమాటలెందుకు, యీమాటలునూరుమాటలకునకమాటసరియని, నీమనంబునభావించుమనిభావము॥

ప॥ తానేననకనుయుండిన । దానికిబేరేమిబయలుదానేననుచుర్ణ । నేననియెదనేనెవ్వరు । లేనెఱుకనినమ్మియుండి లేనేలేననుమీ * అట్లానంటె లేనేలేవుసుమీ * లేనేలేనని నేను లేకపోయి యినవెనుక । తానుండుగదయంటె దానెట్లెటిగెదవీవులేనేలేననుమీ * అటానంటెలేనేలేవుసుమీ॥ ... ... ౩౦॥

తా ॥ శిష్యా తానునేననియనకుండునదియేపరిపూర్ణము । నేను నేననిజెప్పెదవు, నేనెవ్వరు, లేనియెఱుకలేకపోయినయెడలనీవులేనేలేవు, అటులయెఱుకలేకపోయినవెనుక, తానుండుటయెట్లు, తానుయెఱుగుట యెట్లు, తానుండుటయును, యెఱుగుటయును, ఋవికల్లయని భావము.

ప॥ మీరాజ్ఞయిచ్చియుంటిరి । నేరుపుతోబయలునెఱుకనెఱిగించిపయిర్ణ । పేరణతుయెఱుకననియె । ట్లారీతినియెఱుకపరచుమయ్యాగ్రమొక్కెదను * అనుమానముచెయ్యకెయ్యెడను * సారెకుమీపాదజలజయుగ్మమునాప్పా । త్సారసమునునిల్పినలువుచుపూజనోయయ్యాగ్రమొక్కెదను * అనుమానముచెయ్యకెయ్యెడనూ॥ ... ... ౩౧॥

తా ॥ సద్గురుస్వామీ దేవరవారుపరిపూర్ణమును,యెఱుకనుయెఱిగించి, పిమ్మటయెఱుకనువిడిపింపఁజేయుమనని సెలవిచ్చితిరి,అదేప్రకారమునాకుబోధించుడు, నేనుసంశయములేనివాడనై. దేవరవారి పాదప

ద్దములనునాహృదయకమలమునని లుపుకొని, సదాపూజితునని పెక్కు విధములవినుతించి, సాష్టాంగనమస్కారములు గావించెనని భావము.

ప॥ పుట్టుటగిట్టుటలేకను । పుట్టేగిట్టేటియెఱుకపోడిమెఱుగ కట । చట్టువలెకదలకుండును । బట్టబయల్ యిట్టిదెఱిగిభావింపదగును * యెఱుకచేత సేవింపదగును * వట్టియాశలచేతపట్టు బడకనుయీ । గుట్టుదెలిసినోటఘట్టిగదెలుసుకభావింపదగును * యెఱుకచేత సేవింపదగును॥ ౩౨॥

తా॥ శిష్యా, పుట్టుకయును, చావునులేనిపరిపూర్ణముచట్టువలె కదలకయొకటేవిధముగానుండును, పుట్టుకయునుజావునుగలిగిన యెఱుకచేత నాపరిపూర్ణమును యెఱిగిసేవింపనగును, వృథాయాశలనుబొందక, దేశికస్వాములవారినోటయీగుట్టునుజక్కగాదెలుసుకొనిన, యీయెఱుకవలననే పరిపూర్ణమును సేవింపనగునని భావము.

ప॥ ఎఱుకైనరీతి నుండును । యెఱుకననశ్యంబటంచుయెన్నినయెఱుకట । యెఱుగుదుననినను యెఱుకే। యెఱుగుటమర్మముసుమ్మియీరాయుత్తబయలు * యెఱుగునెయెఱుకనెఱుకనిబయలు* పెరుగదువిరుగదుయొరుగదుతరుగదు । అరుగదుకరుగదుతిరుగదుమొరుగదుయీరాయుత్తబయలు* యెఱుగునెయెఱుకనెఱుకనిబయలు॥ ౩౩॥

తా॥ శిష్యా, ఎఱుకేనేనుయెఱుగుదునని యెఱుకనుయెఱుకేయెఱుగునుగాని, పరిపూర్ణముయెఱుకనుయెఱుగదు, పరిపూర్ణముపెరుగక హెచ్చక,తగ్గక, విరుగక, తునిసిపోక, ఒరుగక,తరుగక, అరుగక, కరుగక, తిరుగక, సదాకాలముయొక్కటేవిధముగానుండునని భావము.

ప॥ పలుకునబలుకగరాకను । తలపోసెదమనినమదికిదగులకయెపుడుట । ములుగ్రుచ్చసందులేకను । గలిగున్నదిబట్టబయలుగదరమాయన్న * యిదుగోజూడుకదలదోయన్న * పలుకన్నబలుకకతలపన్నదెఱుగక । చలియెండవానలకలయకసిలుచుండుగదరమాయన్న*యిదుగోజూడుకదలదోయన్న॥ ౩౪॥

తా॥ శిష్యాపరిపూర్ణముపలుకులకందదు, మనస్సునకుందగులదు, ముల్లుగ్రుచ్చునంత సందుయైననులేక నిండియున్నది, గురుదృష్టి

చేతంజూడుము,అదికదలదు, పలుకైననుంబలుకదు,మనతలంపులనైననుదెలుసుకొనదు, చలికిగాని యెండకుగాని వానకుగాని చలించక సర్వకాలముయొక్క టేవిధముగానున్నది జూడుమనిభావము.

ప॥ సామర్థ్యమేమిజూపదు । కామక్రోధాదికములగలయద
నిశమే। పాములెఱుంగదుయితరులు। యేమనిననుమారుబల్కదీ
బట్టబయలు* దీనికిమ్రొక్కేరితరజేజేలు * నామరూపక్రియన
టనలన్నియుమీరి । యేమనియనరాకయేకమైయున్నదియీబ
ట్టబయలు * దీనికిమ్రొక్కేరితరజేజేలు॥ ౩౫॥

తా॥ శిష్యా పరిపూర్ణము తనసామర్థ్యమునుజూపదు, యేకాలమందును కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మద, మత్సరములనెడు, అరిషడ్వర్గములనుగూడదు, యేపాపములెఱుగదు, యితరులుయేమిచెప్పిననుబదులుచెప్పదు, ఆహా అట్టిపరిపూర్ణమే పరమపదమని త్రిమూర్తులు మొదలగుదేవతలందరును మ్రొక్కులు వేయుచున్నారు, నామరూపక్రియలనెడు నటనలన్నియునుమీరి(అనగావృత్తిరహితమై) యేమనియనరాక,అవాఙ్మానసగోచరమై యేకమైయున్న యీపరిపూర్ణమే, యేదులోకములవారికి సేవింపదగినదై యున్నదనిభావము.

ప॥ దానముధర్మమునగుణ।ధ్యానముప్రతిమార్చనంబుజపత
పతీర్థ।స్నానములుముక్తిదములని । మానవుడొనరించుబయలు
మాటాడదేమి*మెఱుకేలేదుమాటాడదేమి*ఔనుకాదనకనీవ
నకనేననకనొక్క।మేనైనఠాగాకమితిమీరియున్నది మాటాడ
దేమి*మెఱుకేలేదుమాటాడదేమి ॥ ... ... ౩౬॥

తా॥ శిష్యా దానమును, ధర్మమును, సగుణధ్యానమును ప్రతిమార్చనయును, జపమును, తపమును, తీర్థస్నానములును మోక్షమునకుమార్గములని మానవులుచేయుదురు, అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మము మాట్లాడదు. మెఱుకేలేదుగనుక నేననియును, నీవనియును, ఔననియును కాదనియును అనదు. పరిపూర్ణమునకు స్థూలశరీరముగాని,సూక్ష్మశరీరముగాని,కారణశరీరముగాని, మహాకారణశరీరముగాని గలిగియుండలేదు, పరిపూర్ణమునకు మితిమేరలులేక నిండియున్నదనిభావము.

ప॥ ఇంతంతనియనరానిది।వింతలుసేయునిదియెన్నివిధములగ
నిన్నా।చింతలెఱుంగనిదీబయు।లెంతనినేవిన్నవింతునికమీఁదవృ
థగా* తెలుపుటవినుటకిది పెద్దకథగా*సంతతమొకరీతిసకలదేశ
ములయం।దంతటనిండున్నదిదిగోపరిపూర్ణము యికమీఁదవృథ
గా * తెలుపుటవినుటకిదిపెద్దకథగా । ... ౩౨॥

తా॥ బిడ్డా, అచలపరిపూర్ణము యింతంతనిజెప్పరానిది, యేవింతలనుజేయనిది, యేచింతలనుయెఱుంగనిది. అట్టిపరిపూర్ణమును నేనెట్లుకథగావినుపింతును, నీవెట్లువినెదవు, సకల దేశములయందును,సర్వకాలములయందును, సదాయొకటేవిధముగానిండినిభిడీకృతముగానున్న పరిపూర్ణమిదిగోజూడుమని భావము.

ప॥ ఆకాశాదికభూతా । నీకాత్మకమగుచునెఱుక యీజగమ
య్యెరా।రాకడపోకడగలదై।ప్రాకటముగదీనిలోను బట్టబయలిది
రా*కాదనియంటేవట్టిపల్కిదిరా*లోకత్రయముతనలోపలదిరు
గగ।జోకతోడుతదానిజోలెఱుగదిదియేమొబట్టబయలిదిరా *
కాదనియంటేవట్టిపల్కిదిరా ॥ ... ౩౩॥

తా॥ బిడ్డా! ఆకాశము, వాయువు, అగ్ని, జలము, పృథివి,యీ పంచభూతములే యాత్మయాయెను. యిదియేయెఱుకని జగత్తనిజెప్పంబడును. యెఱుకే రాకపోకలుగలదిగానున్నది, యీయెఱుకయందుండు పరిపూర్ణమునుజూడుము,కాదనియంటివాయెఱుకేయుట్లిక్కిమాట, యెఱుకవల్లకలిగిన స్వర్గమర్త్యపాతాళలోకములుమూడును పరిపూర్ణమునందుతిరుగుచుండినను, అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మముయెఱుకసమాచారమేమియునుదెలియకుండునుగాబట్టియెఱుకేయుట్లిక్కిమాటయనిభావము.

ప॥ తండోపతండములుగా।దండిఝషాదికములన్ని తనలో
పలను।ద్దండతనుండినపోయిన।నిండుసముద్రంబుయెఱుగకుండునె
ప్పటికి*పరిపూర్ణమిట్లుండునెప్పటికి*యొండమావులరీతినుండెడుబ్ర
హ్మాండ।ముండినపోయినరెండుగుర్తెఱుగకనుండునెప్పటికి * పరి
పూర్ణమిట్లుండునెప్పటికి ॥ ... ... ౩౪॥

తా॥ బిడ్డాయేళ్లయొక్క ప్రవాహములనగాఁయేళ్లకుపోటుపాటులుగలిగి, సముద్రమునందు యెంతజలమువచ్చిచేరినను, యెంతజల

ముపోయినను, ఆసముద్రమునకుయెటులదెలియదో, అటువలెనేపరిపూర్ణసముద్రమునందు, యెండమావులవంటి అండపిండబ్రహ్మాండములుండినను, పోయిననుయీరెంటినిగుఱుతుయెఱుగక, పరిపూర్ణముసదాకాలము యిదేప్రకారముగానుండునని భావము.

ప॥ ఎఱుకతోవచ్చినవిశ్వం। బెఱుకతోజనుగానినిల్వదీబయలైతే। యెఱుకతోరా దెఱుకతోబో। దెఱుకతోనందేమిలేదుయిదినిశ్చయమురా॥ఉండుండియీయెఱుకి తానేరా ॥ యెఱుకనెఱిగినవస్తువెఱుకనిదెలియుము। యెఱుకి యెఱుగదు బయలిట్టిదట్టిదియనని దినిశ్చయమురా॥ఉండుండియీయెఱుక తానేరా॥౪౦॥

తా॥ ఎఱుకవలనంగలిగినప్రపంచము, యెఱుకవల్లనేనశించునుగానినిల్వడగానిలిచియుండదు, పరిపూర్ణముయెఱుకవలనరాలేదు, యెఱుకవలనంబోలేదు, యెఱుకతోటిపొత్తులేకసదాకాలము యొకటేవిధముగానున్నది,యిదియేనిశ్చయము, తన్నుతానెఱుగునదియునుపరిపూర్ణమునెఱుగునదియును, యెఱుకగానేదెలియుము, యెఱుక పరిపూర్ణమిట్టిదట్టిదనినిర్దేశింపనేరక, యెఱుకేతాననెడు యాత్మశబ్దమునుబొందుటే నిశ్చయమనిభావము.

ప॥ రవితమసమున్నదెఱుగున। ప్రవిమలదావాగ్నిచెదలుబట్టుటెఱుగున। దివసమురాత్రినిరాత్రిని।దివసమెఱుగునె లేమిలక్ష్మిదేవియెఱుగునా ॥ అన్నమునుభూదేవియెఱుగునా ॥ భవనాశస్థితులరాపాడేటియెఱుకను । భవనాశస్థితిలేనిబయలెట్లెఱుగునులక్ష్మిదేవియెఱుగునా ॥ అన్నమునుభూదేవియెఱుగునా॥౪౧॥

తా॥ సూర్యునకు చీకటినిందెలియదు, మండెడునిప్పునకు చెదలుపట్టదు, పగలును రాత్రియును, రాత్రినిపగలును యెఱుగదు, అన్నమును భూదేవియెఱుగదు, దరిద్రమును లక్ష్మిదేవియెఱుగదు, అటువలెనే చావుపుట్టుకలచేత నొప్పుచుండెడు యెఱుకను, చావునుబుట్టుకయునులేని యచలపరిపూర్ణము యెఱుగదని భావము.

ప॥ ఎఱుకై నభూతపంచక। యెఱుకకుచరణములుకటియుహృదయముగళముగా । శిరమునువ్యోమ క్రమమున । ధరణిమొదల్ జేసియిట్లుతనయాగు రెఱుగు ॥ గగనముబయలంచనరాని

దెలుగు * మెలుగ కాకాశి మెపరిపూర్ణమనుచుకొం।దఱుబల్కి
రదివినిగురిదప్పియుండేవుతనయాగు దెలుగు*గగనము బయలం
చన రాని దెలుగు ॥   ౨౨॥

తా॥ బిడ్డా మెలుక పంచభూతములవల్లనే యాయెను, యెట్లనగా =పృథివివలన కాలుసేతులును, ఉదకమువలన నడుమును, అగ్నివలన హృదయమును, వాయువువలనకంఠమును, ఆకాశమువలనతలయును, క్రమక్రమముగా గలిగెననియును, నీవు తెలుసుకొనుము, ఆకసమునుపరిపూర్ణమని జెప్పరాదనియును దెలుసుకొనుము. కొందఱువివేకశూన్యులు, ఆకాశమే పరిపూర్ణమనిజెప్పుదురు, అట్టిమాటలను నీవు గురిదప్పి వినవలదు, ఆకాశము పరిపూర్ణముగాదని భావము.

ప॥ విత్తేచెట్టయిపుట్టును । విత్తెవిత్తనమురీతివెలయునుధర
పై । విత్తుకుచెట్టుకువేరే । వి త్తనమొకటున్న దనినవినగూడదో
యీ * తనకుదాబుట్టునువినవోయీ * విత్తుచెట్టులరెంటి విధ
మీ భూమెఱుగద । ట్లుత్తబయలెఱుగదు సత్తుచిత్తులరెంటి వి
నగూడదోయీ * తనకుదాబుట్టునువినవోయీ ॥   ౨౩॥

తా॥ శిష్యా! విత్తనమువలన చెట్టు పుట్టుచున్నది. ఆచెట్టుయందా విత్తనమే కాయుచున్నది, ఆవిత్తనమునకును చెట్టునకును వేరే విత్తనమున్నదనిచెప్పెడు మాటలు వినకూడదు, విత్తనమునుజెట్టును భూమి యెటుల యెఱుంగదో, అటుల పరిపూర్ణముసత్తుచిత్తులనెఱుగదు. విత్తనమును, చెట్టును, యివిరెండును తమకుతామేపుట్టి తమకుతామే నశించిపోవునని భావము.

ప॥ చెట్టేమూలమువిత్తుకు । చెట్టుకుమూలంబువిత్తుక్షితిపై
రెండు । బుట్టినజచ్చినరెంటిని । ఘట్టిగతానెఱుగకుండు గద
రాయీనేల * నీవీరీతికనుగొనవేల*పుట్టుచుగిట్టుచు పొలుపొం
దుతనువెఱుక।నిట్టివిచిత్రములెన్న డెఱుగదుబయలుగదరాయీ
నేల * నీవీరీతికనుగొనవేల ॥   ౨౪॥

తా॥ పుత్రా! విత్తనమునకు మూలముచెట్టు, చెట్టుకు మూలము విత్తనము, యీరెండుయుండినను, లేకుండినను, భూమికిందెలియదు. యిదేప్రకారము పరిపూర్ణమునకు యెఱుకయును లోకములును,

లేకపోయినను వుండినను మెఱుగదని తెలుసుకొనుము, చావునుబుట్టుక యునుగల శరీరమనెడు మెఱుకను, మెఱుకేయెఱుగును, యిట్టి విచిత్రములను పరిపూర్ణము యేకాలమందును యెఱుగదని భావము.

ప ॥ కనుమూసినకనుదెఱచిన । కనుమరుగింతైనలేక కానంబడుచుండు । కనుగొనశక్యముగాకను । యనిశమునొకరీతి నుండునతడేనిర్గుణుడు * వినికనివెతలనతడొందడెపుడు * వెన్నెలలోపలవెలగకాయలరీతి । నున్నవిశ్వముమెఱుకనెన్నడు మెఱుగనియతడేనిర్గుణుడు* వినికనివెతలనతడొందడెపుడు॥౨౫

తా ॥ శిష్యా నేత్రములను మూసుకొనినను, దెఱచుకొనినను గొంచెమైనను మఱుగులేక పరిపూర్ణము గనుపించుచుండును, ఇట్టిదట్టిదని నిర్దేశించుటకు, అవాఙ్మానసగోచరమై యొకటేవిధముగా నుండును అట్టిపరిపూర్ణమును, విని, చూచి, యేసంశయములు లేనివాడే నిర్గుణుడు,అతనికియేదుఃఖములును లేవు. వెన్నెలలో వెలగకాయలుగనుపించునటుల అచలపరిపూర్ణమునందు యీజగత్తుగనుపించుచుండును, యీ విశ్వమునుమెఱుకను యెన్నడును యెఱుగనివాడే నిర్గుణుండనిభావము.

ప ॥ ఎఱుకే దేహేంద్రియములు । మెఱుకేవర్ణాశ్రమములు మెఱుకేశ్రుతులు । న్నెఱుకేనీవునునేనును । మెఱుకేసతిసోదరాదులెఱుగుమువత్సా*నేదీర్చెదనిదుగోనీయిచ్ఛా * హరిహరబ్రహ్మాదిసురనరగిరిసరి । త్తరుమృగచరాచరములు మెఱుకని మెఱుగుమువత్సా * నేదీర్చెదనిదుగో నీయిచ్ఛా॥ ౨౬॥

తా ॥ బిడ్డా మెఱుకేదేహమును, యింద్రియములును, మెఱుకే బ్రహ్మ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్రాదికులములు, మెఱుకేబ్రహ్మచర్యము, సన్న్యాసము వానప్రస్థము గృహస్థాశ్రమములు, మెఱుకే శ్రుతిస్మృతులు, మెఱుకే నీవునునేనును, మెఱుకే భార్యయును, అన్నలదమ్ములనిదెలియుము, బిడ్డా నీయిష్టమును దీర్చెదను, మఱియును, బ్రహ్మవిష్ణు, మహేశ్వరులును దేవతలును నరులును కొండలును సరస్సులును చెట్లును మృగములుసహా చరాచరమంతయును మెఱుకయని దెలియుము, నేను నీయిష్టమునుదీర్తునని భావము.

ప॥ ఎఱుకేవిద్యావిద్యలు । నెఱుకే ప్రణవంబునాద మెఱుకే కళయు । న్నెఱుకేబిందువుచిత్స । త్తెఱుకేయానంద మనినీవె ఱుగుసమబుద్ధి * నీనామాటలెఱుకేనిబద్ధి * యెఱుకే నిర్గుణస గుణ మెఱుకేయెఱుగునుయిట్లు । యెఱుకనుయిదియంత యెఱు గజేసితినీవి ట్లెఱుగుసమబుద్ధి * నీనామాటలెఱుకేనిబద్ధి ॥౪౭॥

తా॥ బిడ్డా! యెఱుకే విద్యావిద్యలు అనగా=జీవేశ్వరులు, యె ఱుకే సోహము, యెఱుకేనాదము, యెఱుకేబిందువు, కళయును యెఱు కే, యెఱుకేసత్తుచిత్తులు, యెఱుకేయానందమని నీవుసమబుద్ధిచేతం దె లియుము,నీనామాటలునునిజముగానెఱుకే, యెఱుకేసగుణనిర్గుణములు, యిన్నిటిని యిట్లు యెఱుకే యెఱుగుచున్నది, యివియన్నియును నీకు యెఱుగజెప్పితిని, నీవుసమమైనబుద్ధిచేతం దెలియుమని భావము.

ప॥ ఎఱుకేయిహపరసౌఖ్యము। లెఱుకేజ్ఞానంబుజ్ఞేయ మెఱుకే మోక్షం । బెఱుకేభక్తివిరక్తులు । యెఱుకేసంకల్పమనినీవెఱు గుసత్కీర్తి * యెక్కడికౌరయెఱుకసంపూర్తి * యెఱుకేజీవు డీశుడెఱుకేతదేకాంత । మెఱుకేసర్వమునేగుర్తెఱిగిచెప్పితినీకీ లె ఱుగుసత్కీర్తి * యెక్కడికౌరయెఱుకసంపూర్తి ॥ ౪౮॥

తా॥ బిడ్డా! యెఱుకేయిహపరసుఖములు, యెఱుకేజ్ఞానము,యె ఱుకేజ్ఞేయము, యెఱుకేమోక్షము, యెఱుకే భక్తియును విరక్తియును, యెఱుకేసంకల్పము, ఇట్లనినీవుయెఱుగుటే మంచికీర్తి, పరిపూర్ణమును దర్శించక యెఱుకకు సంపూర్తికలుగనేరదు, యెఱుకేజీవుడు, యెఱుకే యీశ్వరుడు యీరెండునుగూడినదియును యెఱుకే, నేను సర్వమును గుర్తెఱిగినీకుజెప్పితిని, నీవుయీకీలుదెలుసుకొనుటసుకీర్తియనిభావము.

తా॥ చింతలతోటనదెఱుకే । వింతలపుట్టిల్లనంగ వెలసిన దెఱుకే । తంతులపేటనదెఱుకే।పంతములకుజూడమూలబలమ న్నదెఱుకే * జగజ్జాలస్థలమన్నదెఱుకే * భ్రాంతులకెల్లనుపట్ట ణమనజల్లి । కాంతలపురుషులగలిగించుటకుమూల బలమన్న దెఱుకే * జగజ్జాలస్థలమన్నదెఱుకే॥ ౪౯॥

తా॥ శిష్యాయెఱుకే సమస్తచింతలకు తోటవంటిది, యెఱుకే సర్వవింతలకు పుట్టిల్లువంటిది, యెఱుకేవివిధతంత్రములకు పల్లెవంటిది,

మెలుకేపంతములకన్నిటికి మూలబలముగానున్నది, యీజగజ్జాలమం తటికి నాలయమైనప్రపంచమంతయును మెలుకే, సర్వభ్రాంతులకు మెలుకెపట్టణముగాజెప్పంబడియున్నది, స్త్రీలను పురుషులను బుట్టించుట కును, మెలుకేమూలబలముగా నున్నదని భావము.

ప॥ అన్నియుతానై తనకవి । పన్నగవేరనుచునోట బలు కుచుమరితా । నన్నిటినెటిగెడిమెలుకై । యున్నాననిమెలుకకె లుకేయూహింపుచుండు*తనలోతానె మోహింపుచుండు*మె న్నోవిచిత్రాలీమెలుకసేతలువింటె । యున్నదిలేదులేకున్నదిక లదనియూహింపుచుండు*తనలోతానేమోహింపుచుండు॥౫౦॥

తా॥ శిష్యా! అన్నియునుదానై తనకు యవివేరని, నోటబలు కుచు, తానుసర్వమునుమెటిగెయెలుకై యున్నానని మెలుకకుమెలుకే యూహింపుచుండును, తనలోతానే మోహభ్రాంతులను బొందుచుం డును. ఆహా మెలుకచర్యలనువిచారించగా నెన్నోవిచిత్రములుగా ను న్నది. ఉన్నదిలేదనిలేనిదియున్నదని యోచించుచుండును, తనలోతనకు తానేమోహభ్రాంతులనుబొందుచుండునని భావము.

ప॥ వినుమూర్ణనాభితాబు । ట్టినమీదటసృజనసేయుదిన ముహరించుగా । ఘనమగుపట్టణకోట్లను । తనలోపలిదారము నను తానట్టెచనును * అట్లనెమెలుకతాబుట్టికనును * పనిబూ నిబ్రహ్మాండభాండానంతములను । క్షణములోపలద్రుంచికనరా కవే వేగతానట్టెచనును * అట్లనెమెలుకతాబుట్టికనును॥ ౫౧॥

తా ॥ శిష్యా నేత్రములయందు సన్నరంధ్రమనెడు బ్రహ్మానాళ ముకలిగినపిమ్మట సృష్టికలిగి, అనేకకోట్లజీవులను, తనలోపలిదారమనె డుహంసచేతనాడించి తానే మటుమాయముగాబోవును. అదేప్రకార ము తానుబుట్టి సర్వసాక్షియైజూచును, యీబ్రహ్మాండభాండములనెడు ప్రపంచమును, నిమిషములోపలద్రుంచి తాను మెందును గనరాక త నకు తానే మాయమైపోవును గాబట్టిమెలుకసూత్రధారియనిభావము.

ప॥ తలిదండ్రులుజీవేశులు।యిలవ్యోమములేమిమేలుమెలు కమలుపులుగా।కలమేల్కలుశుక్లాస్త్రం । బులుసీరన్నములుప్ర కృతిపురుషుడాల్ మగడు*గానై మెలుకకెలుకనబడదు* తెలిసి

బయలున్న దని తెలిసియీా తెలిసిన। తెలివి చేత నేదీనిదీసి వేయుము
ప్రకృతిపురుషుడాల్ మగుడు*గానైయెఱుక కెఱుకనబడదు॥ ౫౨॥

తా ॥ శిష్యా తల్లిదండ్రులే జీవేశ్వరులు, భూమియునాకాశము
ను, దరిద్రమును భాగ్యమును, యెఱుకమఱుపులును,కలమెలకువలును,
శుక్ల శోణితములును, నీరన్నములును, ప్రకృతిపురుషులును,భార్యా భ
ర్తలును,యిన్నివిధములుగాపరిణమించినయీా యెఱుకవలనవరిపూర్ణము
నుదెలుసుకొనుము,అట్టి తెలివి చేతం దెలిసిన తెలివినితీసివేయుమని భావ.

ప ॥ ఒకదేహధారితనువున । సకలావస్థలుజనించి చనినవి
ధమున । నకలంకమైనబయలున । ప్రకటితమై లేనియెఱుక
బయలుండజూచి * తనముచ్చటపరికించిలేచి * యొకకొంత
సేపైననుండుటకునులేక । సకలముతనవెంటజనుదేర జనుబట్ట
బయలుండజూచి * తనముచ్చటపరికించిలేచి॥ ౫౩॥

తా ॥ శిష్యా మనుజుని దేహమునందు సకలబాధలును గలిగి
పిమ్మట యవి నివర్తించినటుల, లేని యెఱుకపరిపూర్ణమునుజూచి, తనని
జమునుదెలుసుకొని, కొంతసేపుయైనను నిలుచుటకులేక తానెందునుని
లువక,సకలేంద్రియములు తనవెంటరాగా తన ముచ్చట్లువిడిచి, తనకు
తానే మఱుమాయముగా బోవునని భావము.

ప॥ మెలకువసుషుప్తిలోపల । నేలాగునతనకుదానెయే తెం
చునోగు । ర్తాలీలబయలులోపల । వాఱాయముతనకుదానెవ
చ్చునోయన్నా*వచ్చిహెచ్చిచచ్చునోయన్నా * యీాలోపలనే
బట్టబయలున్న దెఱిగితె । యేలోకమునవిల్వజాలదెఱుగకుం
టెవచ్చునోయన్నా * వచ్చిహెచ్చిచచ్చునోయన్నా॥ ౫౪॥

తా ॥ శిష్యా సమస్తప్రాణులకు, సుషుప్తియందుండి మెలకువ
తనకు తానే యెటులవచ్చునో, అటువలెనే పరిపూర్ణమునందు యెఱు
క సాధారణముగా వచ్చుచుండును. ఇటులవచ్చి సుఖముచేత హెచ్చి,
దుఃఖముచేతనొచ్చి, చచ్చును. ఇంతలోననగా=మరణము సంభవించ
కముందుగానే పరిపూర్ణమునుగనకుండినయెడల,యెఱుక జనన మరణ
ములనుబొందుచుండునని భావము.

ప॥ ఆటాడియాడకుండును । యాటాడినమేనిబొమ్మయాటా
డకనే । యాటాడుమెఱుకయనియెడి । యాటాడించేటివాడు
యతడేరకర్తా * అంతటికినీయచలమేకర్తా * చేటుపాటులురెం
డుచేవచ్చుఫలములు । మాటికనుభవించి మరణజననములొం
ద యతడేరకర్తా * అంతటికినీయచలమేకర్తా ॥ ౫౫॥

తా॥ పుత్రా! శరీరములనెడు బొమ్మలు కొంతసేవుయాడి కొం
తసేపుయాడకుండును, యీబొమ్మలనాడించుటకు మెఱుకే కర్త. యీ
యేడేడుపదునాలుగులోకములు పరిపూర్ణమందుపుట్టి నశించుటచేతను,
పరిపూర్ణమునాశనములేక శేషించియుండుటచేతను, అట్టిపరిపూర్ణమును,
కర్తగాజెప్పఁబడినదేగాని, అచలము కర్తృత్వ.భోక్తృత్వములులేనిదై
యున్నది, చేటుపాటులు అనగా=వృద్ధిక్షీణంబులు రెండును అప్పటప్ప
టికి ననుభవించుటకును, జననమరణములను బొందుటకునుయాత్మయ
నెడు మెఱుకేకర్తగాను,కర్మగాను, క్రియగానుయున్నదనిభావము.

ప॥ దేహమునుజూచుకన్నులు । దేహమునకుపేరులేనితీరున
మెఱుకే । కోహంకర్త్వంతవదా । సోహంసోహంబటంచుచూ
చుచుంధుసుమీ * తనకుదానెదోచుచుండుసుమీ * దేహిదే
హములునీతెలగునప్రసరించి । దేహముగానివిదేహిగా తనను
తాజూచుచుండుసుమీ*తనకుదానెదోచుచుండుసుమీ॥ ౫౬॥

తా॥ శిష్యా! కన్నులు దేహమునుజూచును, దేహమునకు యా
త్మ వేరువిధముగా దోచబడును, నేనేనేనని సోహంభావమునుగలిగి న
దాపలుకుచుండును, మెఱుకేదేహముగాను, దేహిగాను, ప్రఖ్యాతినొం
ది, దేహము తానుగానని, యాత్మయైనదేహియే తాననియును, తన్ను
దాగనుట విశేషమనియును యోచించుచుండునని భావము.

ప॥ పిండబ్రహ్మాండంబులు । రెండునుయీరెంటిలోని రెండ
హములుయీ । ఖండములునాల్గుగూడియు । ఖండంబగుమెఱు
కరూపుగనరానాతండ్రీ * యిదితెల్పినఘనుడేతలిదండ్రీ * ఖం
డాఖండములుగ గనుపించేయెఱుకను । దండిదామేటియుద్దండు
లకలనైన గనరానాతండ్రీ * యిదితెల్పినఘనుడేతలిదండ్రీ॥ ౫౭॥

తా॥ బిడ్డా! పిండమనగాపంచభూతవికారమైనప్రకృతి, బ్రహ్మాం డమనగా పంచభూతస్వరూపమగు మహాప్రకృతి, యీప్రకృతులురెండును, యీరెంటియందలి రెండహములనగా ప్రత్యగాత్మపరమాత్మలు, అనగాచిత్తును చిదాభాసుడును, యీ నాలుగు ఖండములనుగూడి యఖండాకారమును బొందియుండిన మెఱుకయొక్క రూపమునుజూడుము. పుత్రా! ఖండాఖండములుగా గనుపించెడు మెఱుకను, తామనెడుఅహంకారముచేత విజ్ఞప్తిగెడువాండ్రను, యీస్వప్నమునందు జూడుము, యిదిదెల్పినవాడే తల్లియునుతండ్రియునని భావము.

ప॥ పరిపూర్ణమొకటిదక్కని । తరమైనప్రపంచమెల్లదగదెలియుమునీ । మెఱుకేననిమదిలోపల । మెఱుకేపరిపూర్ణమెతిగెదెఱుకనెతిగేది * యింకొకటిలేదీరెంటినెతిగేది * మెఱుకపుట్టువుమూలమెఱుగనిదీమెఱుకే । మెఱుకేదాబుట్టిన దెఱుగబోతెలేదంచెఱుకనెతిగేది*యింకొకటిలేదీరెంటినెతిగేది॥ ౫౮॥

తా॥ బిడ్డా! పరిపూర్ణమొకటి తప్పతక్కిన ప్రపంచమంతయును మెఱుకని మెఱుగుము, యీమెఱుకే పరిపూర్ణమును మేఱుగుచున్నది, యీరెంటిని మెఱుగుటకు వేరొకటిలేదు, మెఱుకయొక్క పుట్టుకయును మూలమును మెఱుగనిదేమెఱుక, తనపుట్టుక మెఱుగబోయినమెఱుక తానేలేకపోవుచున్నదని భావము.

ప॥ పాపములుపుణ్యములుభువి । ప్రాపించును మెఱుకచేత భ్రమసినవారికి । ప్రాపింపమెఱుకనెడసిన । తాపసులను జిత్తమందుతగదెలుసుకొనుమీ * ఆగామిబోధనులెస్సవినుమీ * పాపలలోశుద్ధస్ఫటికసన్నిభమైన । ఆపోజ్యోతిని ప్రత్యగాత్మనిమదిలోనతగదెలుసుకొనుమీ*ఆగామిబోధనులెస్సవినుమీ॥ ౫౯

తా॥ వత్సా! మెఱుకచేత భ్రమసిన మానవులకు పాపములును బుణ్యములును గలుగుచుండును, మెఱుకను విడిచినవారికి పుణ్యపాపములులేవని పెద్దలచరిత్రములను దెలియుము, ఆగామిబోధయనగా= ముందు రాబోయెడు జననమునుగురించిన బోధను, పెద్దలవలన వినుము. కంటిపాపలనడుమ శుద్ధస్ఫటికరూపమైన ఆపోజ్యోతియే ప్రత్యగా

త్మయని నీమదిలో దెలుసుకొని, జననమరణములులేని యచలభావము నుబొందుమని భావము.

ప॥ ఎఱుకన్ననుమఱుపన్నను । యెఱుకకుమెఱుకన్న దేహి యనమాయన్నర । గుఱుతనగసాక్షియనినర । స్ఫురణయనం ద్రష్టయనినచూడుమొక్కటిగా * యిదిలేకుంటెచూడమొక్కటిగా * మఱిచలాచలములమర్మమెఱిగెటిదన్న । యెఱిగితాలే నని యెఱిగిపోయెడిదన్న చూడుమొక్కటిగా * యిదిలేకుంటె చూడమొక్కటిగా॥ ... ... ౬౦॥

తా॥బిడ్డా యెఱుకనియును,మఱుపనియును,దేహియనియును,మా యయనియును, సాక్షియనియును, శుద్ధతెలివియనియును, ద్రష్టయ నియును, స్వయంజ్యోతియనియును జెప్పంబడుచున్నది, యిన్ని పేర్లుగలది యెఱుకనేదెలియుము, యెఱుకలేకుండినదేనినింజూడవు,మఱియును చ లాచలములయొక్క మర్మములను దెలుసుకొని, తానులేననియెఱుకేమె ఱిగిపోవుచున్నదిగనుక, యెఱుకపోయినపిమ్మటదేనినింజాడజాలమనిభా.

ప॥ అనుమానముమదినుంచక । వినుమింకను యెఱుకపేరు వివరించెదబు । ధ్యనచిత్తంబనమానస । మనిన నహంకారమ నిననంతఃకరణనర * సంకల్పమంచనియిచ్ఛయనినర * తాను నితరులని తాగుర్తెఱిగెడిదన్న । తనకనినితరుల తననుదెలిసెడి దన్ననంతఃకరణనర * సంకల్పమంచనియిచ్ఛయనినర॥ ౬౧॥

తా॥ బిడ్డా! యెఱుకనువివరించెదను, నీమనంబునసంశయముం చకవినుము. బుద్ధియనియును, మనస్సనియును, చిత్తమనియును, అహం కారమనియును, అంతఃకరణయనియును, సంకల్పమనియును, యిచ్ఛ యనియును, యెఱుకకేపేర్లు. తనను యితరులనుదెలిసి తనగుఱుతుమె ఱిగిపోవునట్టిదే యెఱుకయని భావము.

ప॥ వినుమితరులుయెఱుకనుసా । క్ష్యనిబలికిరినేనుసాక్షినహ మనినీతో । వినునట్లుజెప్పియదివేఱనగూడదురెండునొక్కటని తెలుసుకోరా * మాటలభేదమనికనుక్కోరా * అనరాని విన రానికనరానిబయలందు । తనకైతానరుదెంచితనకై తా జను వాహామనితెలుసుకోరా * మాటలభేదమనికనుక్కోరా॥౬౨॥

తా॥ శిష్యా! యితరులు యెఱుకనుసాక్షియనిజెప్పిరి, నేనుసాక్షి ప్రహామని నీకుంజెప్పితిని, యివిరెండును వేరనగూడదు, రెండును యొక్క టేయని తెలుసుకొనుము, మాటలభేదమని కనుగొనుము, అనుట కును, వినుటకును, జూచుటకును, అలవిగానిపరిపూర్ణబ్రహ్మమందుండి, యెఱుక తనకుతానేవచ్చి, తనకుతానే మటుమాయముగాబోవుననిభా.

ప॥ వన్నియలైదొకచోటను । వన్నుగకలసినది హృదయ పద్మంబనుచు । న్నెన్నెదరుజనులుయెఱుకం । దున్నదనుచుశ్రు తులుబలుకుచున్నవినుమ్మి * తెలునుటమోక్షమన్నవినుమ్మి * వన్నెలన్నియుమీరియున్న వస్తువుజాడ। నెన్న డెఱుంగక యెన్నొ రీతులబలుకుచున్నవినుమ్మి* తెలునుటమోక్షమన్న వినుమ్మి॥ ౬౩॥

తా॥ శిష్యా పంచరంగులునొకటిగాగూడినదే హృదయపద్మం బని పెద్దలుజెప్పిరి, వేదములును, యెఱుకయాహృదయపద్మమందున్న దని పలుకుచున్నవి. అట్టి హృదయపద్మమనగా సహస్రారము, దీని నిం దెలుసుకొనుటమోక్షమనిజెప్పిరి, సర్వవర్ణములను మీరిన యచల పరిపూర్ణమును పామరజనులెఱుంగక యెన్నోవిధముల బలుకుచుందు రు, అట్టిపలుకులే వేదములని భావము.

ప॥ చులకగము క్తికినొక్కటి । తెలిపెదవినుసందియము లుదీరునదీనం । బలుకునగలిగినయర్థము। పలుకునువిడనాడివి ల్వబడుచోటింకేది* రెండునునొక్కపలుకెయయినాది* తెలియు మీలాగున తెలివి దేహములయ్యె। తెలివేతనువునుబాసి తెలివేస్థిర ముగనిల్వబడుచోటింకేది* రెండుననొక్కపలుకేయైనాది॥ ౬౪॥

తా॥ బిడ్డా సులభముగా నొక్కము క్తిమార్గమును జెప్పెదను వినుము, అట్టిమార్గమువలన నీసంశయములన్నియును విడిచి పోవును, పలుకులయందలి యర్థమున్ను పలుకులు విడిచిపోయెడు చోటును, యీరెండునుయొక్కటేయాయెను, తెలివే దేహములాయెను, అట్టి తెలివిని దేహములనువిడిచి, స్థిరముగానిల్చునట్టిచోటేయచలపరిపూర్ణమని భా.

ప॥ ఎఱుకైనభూతములనీ । వెఱుగుముయేకసముగాదప్పు నింగలమునునీ । ల్లిదవైననేలయనినే । నెఱిగినపద్ధతినినీకు నె ఱిగించినాను * ముజ్జగములయ్యెనువీట్లతోను * పరిపూర్ణమం

దుగన్పడుచు తమకు దామే । మరికాన రానట్టిమార్గముగల వీటి నె
ఱిగించినాను ✱ ముజ్జగముల య్యెను వీట్లతోను ॥ ౬౫॥

తా॥ బిడ్డా! యొఱుకరూపమును బొందిన భూతపంచకమును దె
లియుము, ఆకాశము, వాయువు, అగ్ని, జలము, పృథివి. యీపంచభూ
తములుగూడి యెఱుక యాయెనని నేనెఱిగినప్రకారము నీకు దెలిగించి
తిని. నీటివలన మూడులోకములాయెను. పరిపూర్ణమునందు గనుపించి
మఱల గనుపించని యెఱుకమార్గములను నీకు వినుపించితినని భావము.

ప॥ ఎఱుకుత్పత్తిని దెలియగ । సరసిజగర్భాదులైన జాలరనె
డిచో । నరుడెంతవాడు వాడది । యెఱుగుదుననవట్టిమాటలివి
వింతగాక ✱ తప్పదు వానికి కరాకపోక ✱ అరమర లేక సద్గురుమూ
ర్తిచరణపం । కరుహద్వయార్చన నెఱుగని నరుమాట లివివింత
గాక ✱ తప్పదు వానికి కరాకపోక ॥ ... ౬౬॥

తా॥ బిడ్డా! యెఱుకపుట్టుకను దెలియుటకు బ్రహ్మాదులకైనను ల
వికాను, నరుడు నేనెఱుగుదునని చెప్పుట యదిదబ్బరమాట, ఆహా మి
గుల వింతకార్యము, అట్టివానికి రాకపోకలు తప్పవు, సంశయము లేక
సద్గురుమూర్తి పాదపద్మములను బూజించని పామరజనుల మాటలు,
మిగుల వింతలు, అట్టివారికి జననమరణములు తప్పవని భావము.

ప॥ లేనెఱుక బయలులోపల । తానెట్లుజనించెననిన దగవిను
వంధ్యా । సూనుని గతివియదబ్జవి । ధానంబున యక్షరాజధాని
విధమునను ✱ రజ్జువుసర్పమయిన విధమునను ✱ స్థాణువు పురుషు
నిచందానమృగ । తృష్ణలో నీరువిధము స్వప్నానందము గాడధా
నివిధమునను ✱ రజ్జువుసర్పమయిన విధమునను ॥ ౬౭॥

తా॥ బిడ్డా! లేనియెఱుక పరిపూర్ణమునందు యెటులజన్మించెన
ని, నీకు సంశయము గలిగిన యెడల యెఱిగించెదను వినుము, గొడ్డురాలిబిడ్డని,
ఆకాశపుష్పమని, యక్షరాజధానియని, రజ్జుసర్పమని, దాగుపురుషుడని
యెండమావులని యెటుల జెప్పంబడియున్నవో, అటువలె నే పరిపూర్ణము
నందు యెఱుక భ్రాంతిచే కొయ్యపురుషునివలెను, యెండమావులయం
దునీళ్లవలెను, యక్షరాజధానివలెను, త్రాడుసర్పమువలెను గనుపించు
నేగాని నిజముగా లేనే లేదని భావము.

ప॥ లేనెఱుక యెఱుకయనియును । లేనెఱుకెట్లాయెననిన
లెన్నగవినుమా । లేనిమృగతృష్ణవంధ్యా । సూనులుగలిగుండి
వెదకిచూడలేనట్లు * యీలేనెఱుకయేడలేదిట్లు * స్థాణువు
పురుషుడు శశివిషాణముగగన । సూనమునరునిస్వప్నానందమిక
వెదకిచూడలేనట్లు * యీలేనెఱుకయేడలేదిట్లు ॥... ౭౮॥

తా॥ బిడ్డా! లేనియెఱుకయని యెటులజెప్పవచ్చుననిన, వినుము చెప్పెదను, యెండమావులయందు నీరులేనిదే, నీరనిపేరువచ్చినది, గొడ్డురాలకుబిడ్డలేనిదే, గొడ్రాలిబిడ్డయనిపేరువచ్చినది. దారువునందు పురుషుడులేనిదే, దారుపురుషుడని పేరువచ్చినది. ఆకసమునందు పుష్పములేనిదే, ఖపుష్పమనిపేరువచ్చినది. ఇవియన్నియు నెటుల యబద్ధములో, అటువలెనే, అచలపరిపూర్ణమునందు లేనిమాయయెఱుకే, యెఱుకయనిపేరువచ్చినది. ఇది కలయందుకలిగిన యానందమువంటిదేగాని చక్కగావిచారించిన యెఱుకలేకమటుమాయముగాబోవుననిభావము.

ప॥ ఎఱుకయుదయమెట్లన్నను । సరళంబగునారికేళ సలిలముభంగిగ । యెఱుకెట్లుపోవునన్నను । కరిమ్రింగినవెలగపండు కరణిగనెఱుగు * తిరిగిరానికరణియునెఱుగు * పరిపూర్ణమున్నదియెఱుకతానెఱిగితె । యెఱుకేమ్రింగునునప్పరుడు మ్రింగిన నాటికరణిగనెఱుగు * తిరిగిరానికరణియునెఱుగు ॥ ౭౯॥

తా॥ బిడ్డా! యెఱుకపుట్టినవిధమెట్టిదనిన, టెంకాయలలోనిజలమువలెవచ్చినది,యెఱుకపోయెడువిధమెట్టిదనిన యేనుగుతిన్నిన వెలగకాయలలోని గుంజుహరించునటులంబోవును. ఇదియే మఱల జననమునకు రానివిధము,పరిపూర్ణమున్నదనియెఱిగినయెఱుకనుయెఱుకేయమస్వరూపమైమ్రింగును. యీప్రకారమెఱింగిన జననమరణములుగలుగవు, యీ పరిపూర్ణభావమే మఱల జననమునకు రానిపద్ధతియనిభావము.

ప॥ సంతోషాసంతోషము । లంతనెగనవచ్చిపిదప నరుగునెచటికో।వింతయియున్నదిచూచితె । యింతేనుమ్మెఱుకపుట్టు విక తెలుసుకోర * సంశయమేలయిదినమ్ముకోర * యెంతనిదెలుపుదుయీదేవమార్గము । నంతటఖహువన్నెలగుపడియగుపడదిక తెలుసుకోర*సంశమేలయిదినమ్ముకోర ॥ ౮౦॥

తా॥ బిడ్డా! సుఖదుఃఖములుగలిగిన, వెంటనేయవిరెంమనుమెం దుబోవుచున్నవి, ఆహా మిగులనాశ్చర్యముగానున్నది. యిదేప్రకారము మెఱుకపుట్టుకయనిలెస్సగావిని సంశయములేక యీయచలభావమునే నమ్ముము, యీదేవభావమును యెంతనిదెలుపుమను, అంతటంతటయా రువన్నెలును మిగులవింతలు వింతలుగా గనుపించి మఱల యవిగను పించక మాయమైపోవుననిభావము.

ప॥ రాకడపోకడలేకను । యేకస్థితినుండునట్టియీబయలం దుగా । రాకడపోకడగలిగియు । నేకముగాదోచునెప్పుడుమె ఱుకసుశీలా ✱ ప్రతిమలోనిపెరుమాళ్లలీలా ✱ లేకతోచినమె ఱుక లేనేలేదనుచునీ । కీకీలుగురునిచేమెఱుకై తేజాలుళ్లకెఱు కేనుశీలా ✱ ప్రతిమలోనిపెరుమాళ్లలీలా॥ ౭౧॥

తా॥ శిష్యా పరిపూర్ణమునకు రాకపోకలు లేకయొక టేవిధము గానుండును, మెఱుకకురాకపోకలుగలిగి ప్రతిమలయందలిపెరుమాళ్ల వలెదోచుచుండును, యీకీలుసద్గురునిచేనెఱింగినయెడల, లేనిమెఱుకె నిశ్చయముగానుళ్లక్కయనిభావము.

ప॥ తనగంగోదకములోపల । తనకై తావచ్చితనకుదానేగు విధం । బునపరిపూర్ణములోపల । తనకై తావచ్చిమెఱుకతన కై తాజనును ✱ అచలంబున్నదనితానెఱిగినను ✱ తనలేమినిజ మనితనకుదోచునుదోచి । తనకల్మివృథగభావనజేసినిలువకతన కై తాజనును ✱ అచలంబున్నదనితానెఱిగినను॥ ౭౨॥

తా॥ బిడ్డా! నడగంగోదకములోనుండి తనకుతానేయేర్పడితన కుతానేయవిశిపోవును, ఇదేప్రకారము పరిపూర్ణసముద్రములోనుండి, మెఱుకతనకుతానేవచ్చి తనకుతానేబోవును, అచలమునుదర్శించిన పి మ్మటతననిజమును,తనకలిమియును వ్యర్థములనిభావించి, సిగ్గుపడి తా నెందునునిలువకతనకుతానే బోవుననిభావము.

ప॥ పరిపూర్ణములోదోచుచు । మెఱుకేతనకు దానెయేర్ప డవినుమీ । తొంటలుతొమ్మిదిగలదై । తరితీపులనొందుచుం డుతనువనదగుచు✱ అచలమునుగనితాలేననుచు ✱ మఱియిట్లె

ఒకను దెలియమొక్కకే నిల్వదుగాని । పరిపూర్ణమందు దానెఱిగే
దెట్లొకగు ర్తుతనువనదగుచు* అచలమునుగని తాలేననుచు॥ ౨౩॥

తా॥ బిడ్డా! మొక్కకతనకు తానేయేర్పడి పరిపూర్ణమునందుదో చుచు, నవరంధ్రములుగలశరీరయాత్మలై సుఖదుఃఖములనుభవించును, అచలమును దర్శించి తాను లేనని, తానే నిల్వక పోవు చున్నది పరిపూర్ణమునందు మొక్కకొంగుగుటె యొకగుర్తు యియాగుర్తునువిడుచుటేసరియని భావము॥

ప॥ తొలుకరిమొలుపులకై పడి । పొలుపగునీళ్లందుదోచుబు
గ్గలరీతి । న్నలసూర్యకిరణమందున । గలనీలమువలెనెమొక్క
గనుపించునయ్య * అంతలోనెచటగనుపించదయ్య * కలకా
లమొకరీతిగలిగు ంపదీమొక్క । తిలకింపపగులురాతిరిదిరుగువి
ధమునగనుపించినయ్య* అంతలోనెచటగనుపించదయ్య॥ ౨౪॥

తా॥ శిష్యా! తొలుకరిమొలుపుతీగలవలెను, నీటియందలిబుగ్గలవలెను, సూర్యకిరణములయందుదోచెడునీలమువలెను, మాయమొక్కగనుపించును, వెంటనేగనుపించక మటుమాయముగాబోవును, అచలమువలె నెల్లకాలముయొకటేవిధముగానుండక పగలురాత్రులునడచే క్రమమునగనుపించి గనుపించదనిభావము.

ప॥ కట్టియలోనిప్పులేకను । కట్టెలోనొకసమయమందుగను
పడిబహుగా । మిట్టిపడుతుదనుగనుపడ । దట్టిదెసుమీమొక్క
పుట్టువనులవిచార * తనకుదానేబుట్టినదారి * పుట్టుగిట్టుటల
నున్నట్టేటనిలుచుండి । బట్టబయలునొడిగట్టినగనుపడదమలవి
చార * తనకుదానేబుట్టినదారి॥ ౨౫॥

తా॥ నిర్మలవిచారణగల శిష్యా! కట్టెయందు నిప్పగనుపించక మఱియొకసమయమున యాకట్టెనుమధించుటచేతనిప్పగనుపించి, యానిప్పు యాకట్టెనుగాల్చి తానును సమసిపోవును, అటువలెనే మొక్క తానేవచ్చి తనకుతానేవృద్ధిపొంది తనకుతానేనశించును. చావు పుట్టుకలుగల యీ సంసారసముద్రమున నిలుచుండి, పరిపూర్ణమును దెలుసుకొనిన యెడల యాసముద్రము యింకిపోవునని భావము.

ప॥ తనమూలముతలిదండ్రులు । తనవలెనేవారివారితలిదండ్రులకుఁ । తనవలెనెగానియన్యము । గనజననస్థానమొకటిగలదనతరమా * బ్రహ్మాదులకదితెలియతరమా * వినుమియీబ్రహ్మాండజననమునీనాయం । దునునైనదిదియుగాదనియింకొకటివేరేగలదనతరమా * బ్రహ్మాదులకదితెలియతరమా॥ ౭౬॥

తా॥ బిడ్డా! తనకుమూలము తల్లిదండ్రులు, వారికి మూలము వారి తల్లిదండ్రులు, ఇట్లనేగాని, వేరేజన్మస్థానమున్నదనిచెప్పుట సరికాదు, బ్రహ్మాదులకైన నది తెలియుటకు సాధ్యపడదు. యీబ్రహ్మాండము నీవల్లను నావల్లనుమైనదేగాని, మరియెవరివల్లను గాలేదనిభావము.

వ॥ కనరానిదానిశూన్యంబనియనదగుగానిబయలుననదగదుసుమీ।కనవచ్చుచున్నదిదిగో। గనుఁగొనలేదయ్యెనెఱుకకనుగొనరాదా* యెఱుకనుశూన్యమనియనరాదా* కనవచ్చెనాలేదాగనుఁగొంటివేదాని ।యనరాదభయమేమియనుమానించకునిదుగోగనుఁగొనరాదా*యెఱుకనుశూన్యమనియనరాదా॥ ౭౭॥

తా॥పుత్రా! కనుబడికనుబడకుండెడుయీయెఱుకనేశూన్యమని జెప్పవచ్చునేగాని, సదాగనుపించెడు పరిపూర్ణమును శూన్యమని జెప్పగూడదు. ప్రత్యక్షముగా గనుపించెడు పరిపూర్ణమును నీవు గనుఁగొంటివాలేదా. అనుమానమును భయమునుబొందక దృఢముగా యెఱుకనే శూన్యమని జెప్పుము, సంశయమేలననిభావము॥

ప॥ ఎఱుకబయలందులేమిని । యెఱుకనుశూన్యంబటంచుయెఱిగించబడెఁ । యెఱుగుమిదెయాకసంబి । ట్లెఱిగితెయెఱుకాకసములుయేకమాగదరా*ఆకసముబయలుయేకమెట్లౌరా * పరిపూర్ణమిదుగోగన్పడుశూన్యమనరాదు । యెఱిగుండుమెదిలిస్తైయికనాచేయిజూచేవుయేకమాగదరా*ఆకసముబయలుయేకమెట్లౌరా ॥ ... ... ౭౮॥

తా॥ బిడ్డా! పరిపూర్ణమునందు యెఱుక లేనందున, యెఱుకను శూన్యమనిజెప్పంబడినది. యెఱుగుమిదేయాకసము, ఆకసమునుయెఱుకయు నెక్కటియగుచున్నది, ఆకసమును బట్టబయలును యేకమెట్ల

గును, తానేరదు ప్రత్యక్షముగా గనుపించెదు పరిపూర్ణమును శూన్యమ నరాదు, నీకు సంశయముండిన యెడలనింకను జెప్పెదనని భావము.

ప॥ కనుబడెడుబయలులోపల । కనుగొనలేదయ్యో నెఱుక
గావునశూన్యం । బనవలసెదీనినాకస । మనవలసెను దీనవిశ్వ
మాయనూయప్పా * యింతకువేరే మాయలేదప్పా * కనుకనె
యీవిశ్వమెునరలేదనిలెస్స।వినజెప్పనాయను కనబోకుండనుచు
నీమాయనోయప్పా * యింతకువేరెమాయలేదప్పా ॥ ౨౯॥

తా॥ శిష్యా! కనుబడెడుయీపరిపూర్ణమునందు యెఱుకకనుపించదాయెను, గనుక యెఱుకనుశూన్యమనియును జెప్పంబడెను. యెఱుకవల్లనేయీవిశ్వమంతయునుగలిగెను, యెఱుకకంటెను వేరేమాయలేదనియును, దానింజూడవలదనియును నీకువృథముగా జెప్పితినని భావము.

ప॥ అహమనదుగదాయచలము।అహమున్నదో లేదో జూడు
మదినిజమెగదా।అహమునుబుట్టించదుగద । అహముదయించు
కొఱకై యదియున్నదిగా*అహమేవిశ్వమైనిలిచినదిగా * అహ
మెయీముచ్చట్లునన్నిటియెఱుగునుగద । అహమే తా లేననియెఱిగి
తెసరిగాదయదియున్నదిగా*అహమేవిశ్వమైనిలిచినదిగా॥ ౩౦॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణముఅహమనిజెప్పదు, అహమునుబుట్టించదు,అహమున్నదో లేదోజూడుము, అహము యేమియును లేని పరిపూర్ణమునందేకలుగుచున్నది. అహమేయీవిశ్వరూపమాయెను, అహమేసర్వముచ్చట్లు,అహమేపరిపూర్ణమునుయెఱిగి, అహమే తాను లేననియెఱిగి తేనేసరి, అహమనగా=అహంకారము, అహమనగా=చైతన్యము,అహమనగా=పరబ్రహ్మము, అహమనగా=సర్వసాక్షియని భావము.

ప॥ ఆవరణమునాకసముని । రావరణమునచలమనుచుననిరి
మహాత్ముల్ । ఆవరణముమితిగల్గినని । రావరణముయమితమ
నియికతెలుసుకోరా * యీరెంటినివేరనికనుక్కోరా * ఆవర
ణమున నేనిరావరణమునుజూచి। యావరణమేదినీకావలమాట
లేదనితెలుసుకోరా * యీరెంటినివేరనికనుక్కోరా॥ ౩౧॥

తా॥శిష్యా! ఆవరణమునుఆకాశమనియును, నిరావరణమునుపరిపూర్ణమనియును,మహాత్ములైనపెద్దలువచించిరి,ఆవరణమునకుమితిమేర

లుండును, నిరావరణమునకుమితిమేరలులేవు, యీరెంటినివేరనితెలుసు
కొనుము, ఆవరణముచేతనిరావరణమైన పరిపూర్ణమునుజూచిన పిమ్మట
యేమాటయును లేదనిభావము.

ప॥ ఆకాశముశూన్యంబని । లోకులుమొరబెట్టిదానిలోపవ
నాదుల్ । ప్రాకటముగబుట్టినవని। చీకాకుగజెప్పినారుఛీవినరా
దు * వంధ్యాసంతుష్టితిలోనలేదు* కాకుంటెవినచోద్యముగను
కుందేటికొమ్ము। లీకాలమునమేమేగంటిమనుమాటఛీవినరాదు*
వంధ్యాసంతుష్టితిలోనలేదు॥ ౮-౨॥

తా॥ శిష్యా కొందఱు, ఆకాశము శూన్యమనియును. అట్టిశూ
న్యమైన యాకాశమువలన వాయువు, అగ్ని, జలము, పృథ్వి, యీ
నాలుగు భూతములు పుట్టినవనియును చీకాకుగాజెప్పిరి. ఛీఛీ అట్టిమా
టలను వినరాదు, గొడ్డురాలకు బిడ్డ యేకాలమందును బుట్టనే లేదు.
కుందేటికొమ్ములను మేముజూచితిమని వేడుకగాజెప్పినమాటయేగాని
నిజముగాకుందేటికికొమ్ములులేవు,ఆకాశముశూన్యముకాదు,శబ్దమేయా
కాశమునకుగుణము, పరిపూర్ణము శబ్దరహితమని భావము.

ప ॥ లేనెఱుకనుబయులందున । లేనేలేదనకయితరులేలబలి
కిరో । లేనిదికలదనిపిదపను । లేనేలేదనుచుసిగ్గులేకయీలీలా *
ఛీవినకుచీకాకునీకేలా * మేనందశుద్ధముతానందుకొనిమళ్లీ ।
వూనికడిగినరీతినాను సిగ్గొకయింతలేక యీలీలా * ఛీవినకు
చీకాకు నీకేలా॥ ౮-౩॥

తా॥ శిష్యా! కొందఱు లేనిమెఱుకను లేనేలేదనక, కొంతమట్టు
కుకలదని, లేదని, సిగ్గులేక నానావిధములుగా జెప్పిరి. ఛీఛీ నీవు అట్టి
కలతమాటలను వినవలదు.శరీరమునందు యమేధ్యమును బూసుకొని
మఱల యాయమేధ్యమునుగడిగికొనునటుల, పామరజనులు, సిగ్గు లేక
కొంతసేపు మెఱుకయున్నదని, కొంతసేపు లేదని, నానావిధములుగా
జెప్పిరని భావము.

ప॥ అన్నపుసూత్మాంశముమన। సెన్నగనీరంబుప్రాణ మెఱుగు
మయీరెం। డెన్నడుగలయవోనాడే। నున్ననుమీమెఱుకమాట
నుగుణసంపన్నా * కలసుటెమెఱుక నుమియింతకన్నా * ఉన్న

దెఱుకమూలమన్న దెవిన లేదు। యెన్న డునీ(భ్రాంతినిన్నంటనియ్య
కనుగుణసంపన్నా * కలనుబెయెఱుకనుమియింతకన్నా॥ ౨౮॥

తా॥ శిష్యా! అన్నముయొక్క సూక్ష్మాంశమే మనస్సు, నీళ్లయొ
క్క సూక్ష్మాంశమే ప్రాణము,యీరెండునుయొకటిగాగూడనిదినమేయె
ఱుకమాటయుల్లక్క, అనగా=యెఱుకనాశనము, యీరెండును గూడు
టేయెఱుక,,యెఱుకకుమూలములేదు,యెన్నటికినీభ్రాంతినింబొందకుము;
యెఱుకనునమ్మక మాయయనిభావించి గుణవంతుడవుగమ్మని భావము.

ప॥ పిల్లలుతాటాకులతో । పిల్లలగావించిపెండ్లి పేరంటం
బుల్ । కొల్లలుగజేయువారల । తల్లులుగనిసత్యమనుచుతలచే
రమదినీ * నినునీవిట్లుతలచునీమదినీ * కల్లసంసారముగనిమా
నవులుసంత । స్లిల్లగగురుమంత్రసిద్ధులునిజమని తలచేరమదినీ*
నినునీవిట్లుదలచునిమదినీ ॥ ... ... ౨౫॥

తా॥ శిష్యా! పిల్లకాయలు తాటియాకులతో మొగబొమ్మలు
గాను, ఆడుబొమ్మలుగానుజేసి, వాటికిపెండ్లిపేరంటములను జేయుదురు.
వారితల్లులు చూచి నిజమనిభావింతురా, అటువలెనే మానవులు కల్ల
సంసారమును సత్యముగానెంచి, గురుమంత్రసిద్ధులను నిత్యములుగానెం
చరుగాబట్టి, నిన్ను నీవు యిటుల నీమనంబున దెలియుమని భావము.

ప॥ మేనెఱుకలనగరెంటిలో । దానినియిందిదీనినదియుతగసృ
జియించుర్ । మేనెఱుకలివియుమూలము । లేనిదె సృజనయ్యె
దనుచు లేనేలేదంటీ * అంటేతప్పు లేనేలేదంటీ * మేనెఱుకలిప్పు
డుదేనందున్నవొజూచి । లేనిమేనెఱుకల లేనివనుచునమ్ము లేనే
లేవంటి * అంటేతప్పు లేనేలేదంటి ॥ ... ౨౬॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకయును, శరీరమును, యీరెండును యొక
దానినొకటిబుట్టించును. యీరెండును సృష్టికిమూలము, వీటికంటెను
వేరొండు మూలములేదు, అందువల్లనే యివిలేనివనియంటిని,అంటే త
ప్పుమాటకాదు, శరీరయాత్మలు రెండును, దేనియందున్నవొ జూచి
నైనిశరీరమును యెఱుకయును, యీరెండును లేవని నమ్ముమనిభావము.

ప॥ ఎఱుకపనిసేయదనకుము । యెఱుగుట మఱచుటలురెం
డునెవ్వరిపనులో। యెతిగింపుమునామోలను । వెఱువకుతప్పి

తివిదెబ్బవేసెదజూడూ * అట్లనకుండజేసెదజూడూ * వెలిపిం
చుటేదెబ్బవేసైననాతండ్రి । యెఱిగించుపైమర్మ మొలుకనునే
దీసివేసెదజూడూ * అట్లనకుండజేసెదజూడూ ॥ ౮౭॥

తా॥ శిష్యా! మొలుకపనిచేయదని జెప్పకుము, మొలుగుట మఱ
చుటలు రెండును మెవ్వరిపనులో నాకుంజెప్పుము, భయపడకుము, చె
ప్పకుండిన దెబ్బగొట్టెదనని పలికిన, యాశిష్యుడు స్వామీ! దేవరనారు
కొట్టుదురని భయపెట్టుచున్నారేగాని, యొకదెబ్బయయినను గొట్టలేదు,
లెస్సగాగొట్టి పై భావమును యెఱిగించుడనివేడిన, యాగురుడు మొలు
కనునేదీసివేయుచున్నాను, నిన్నట్లనకుండజేసెదను, జూడుమనిభావము.

ప॥ లేనికలగలిగినప్పుడు । దానికిదశదిశలయందుతగమొద
లుకొనగ । తానంటకున్నమేల్కను । లేనికలేజూచెనేని లేక
పోవుగదా * కలలోమేల్కలేకపోదుగదా * లేనొలుకబయలు
య్యాలాగుననీకెపుడు । గానవచ్చితెబోధగావలెననవపుడు లేక
పోవుగదా * కలలోమేల్కలేకపోదుగదా ॥ ౮౮॥

తా॥ శిష్యా! లేనికలగలిగినప్పుడు నీకు గనుపించిన సర్వమును
మేల్కనినపిమ్మటనిలువకపోయెనుగదా, కలయందు మెలకువలేకపోదు
గదా, లేనిమొలుకను పరిపూర్ణమును నీవు దర్శించినపిమ్మట, కలవంటి
మొలుకనిలువక పారిపోవునని భావము.

ప॥ ఒంటుకుదాపలిబిందొక । టంటించినకొలదిలెక్కయధి
కంబగునా । యొంటుకువలపలబిందొక । టంటించినలెక్క వు
ళ్లక్కయగదోయీ * ఒంటుండిలేదాగాదనవోయీ * దంట
దీరుచూడుదానివలెనేమొలుక।కంటుబయలునుతానుగలిగుండు
తనకుళ్లక్కయెగదోయీ*ఒంటుండిలేదాగాదనవోయీ॥ ౮౯

తా॥ శిష్యా! వొకటియనులెక్కవెంబడినున్నపెట్టిన పదియగు
ను, ఆసున్నయాయొకటికి ముందుగానుంచిన, లెక్క కేటులరాదో, అ
టువలెనే మాయమొలుకయుళ్లక్కయని జెప్పంబడుచున్నది. పరిపూర్ణ
ముయేకరీతిగానే నిండియుండునని భావము.

ప॥ ఎటుకొక్కటుండెనేనియు । మొలుకేయీవిశ్వరూప మే
ర్పడదాల్చుగ । మొలుకొక్కటిలేకుండిన । మొలుకైనప్రపంచ

మన్న దేవరెఱిగేరికనూ * లేదననైన నెవరున్నారికనూ * పరి
పూర్ణమైనట్టిబయలుండకనిపట్టి । గురునివాక్యముపట్టి గుఱుతు
పోగొట్టితెమెవరెఱిగేరికనూ*లేదననైననెవరున్నారికనూ॥ ౯౦॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకయొకటుండినయెడలయెఱుకేయీప్రపంచ
రూపమంతయునుదాల్చును,యెఱుకలేకుండిన యీప్రపంచరూపమైనస
ర్వమునుయెఱుగువారుయెవరు, పరిపూర్ణమున్నదనిసద్గురుకటాక్షంబున
గ్రహించి, యీసర్వమును యీగుఱుతుయెఱిగే యెఱుకను బోగొట్టిన
వెనుక, యెఱిగేవారులేరని భావము.

ప॥ తెలుపుమృదుత్వముమధురము । గలవస్తువుచక్కెరనుచు
గనుగొన్నట్లా । తెలివివిశదముగజగముల । గలవస్తువుబిందు
వనుచుగనుగొనరాదా * నేదెలిపితెవినినమ్మరాదా * తెలివిచే
బయలుండదెలిసియీతెలివిని । తెలివిచేతనుబట్టితీసివేయకపో
నికనుగొనరాదా * నేదెలిపితెవినినమ్మరాదా ॥ ౯౧॥

తా॥ శిష్యా! తెలుపును, మృదువును, తీపునుగలిగినవస్తువు చ
క్కెరయని నీవు తెలుసుకొనినవిధముగానే యీజగత్తంతయును వెలిగిం
పఁజేసెడుతెలివియే యెఱుకని నీవుతెలుసుకొనుము, ఆతెలివిచేతనే ప
రిపూర్ణమునుదెలుసుకొని,యీతెలుసుకొనిన తెలివినివిడువుమనిభావము.

ప॥ లేనెఱుకబయలులోపల । తానైతనకేపడినతనమూల
మునే । తానెఱుగదలచినప్పుడు । తానేలేకుండుదృష్టాంతము
వినుమిచటా * కలదోచదేతనకై తానెచటా * తానైతోచి
నకలతనమేల్కాగనబోతె। తానేతనకులేదుతగియున్నదిదృష్టాం
తమువినుమిచటా * కలదోచదేతనకయితానెచటా॥ ౯౨॥

తా ॥ శిష్యా! లేనియెఱుకతనకుతానేపుట్టి,తనకుమూలముతా
నెఱుగగోరితానే మాయముగాబోవును, యెట్లనగామెలకువగలిగినప్పు
డు, తనకలలోవచ్చినవి సర్వమునుయెటులలేకుండునో, అటువలెనే, త
నమూలము తెలుసుకొనబోయిన, తానేలేకపోవుననిభావము.

ప॥ చచ్చుటపుట్టుటమెలకువ। వచ్చుటగాఢవునుషుప్తివచ్చు
టనివినా । లచ్చముగసహజమెఱుకకు । పొచ్చెముయీయెఱు
కనిల్వబోదుమాయప్పా * అచలమునకిట్లులేదుగదప్పా * మ

చ్చికతో రెంటిమర్మమునీకిప్పు । డెచ్చుగ దెలిపితి నెఱుగు మెఱుక
నిల్వబోదుమాయప్పా * అచలమునకిట్లు లేదుగదప్పా॥ ౯౩॥

తా ॥ శిష్యా! చచ్చుటయును, పుట్టుటయును, మెలకువవచ్చుటయును, నిద్రబెందుటయును, కలగనుటయును, యివిసహజముగా, యెఱుకకుకలిగియున్నవిగనుక, యెఱుకనిత్యముగానిలువదు, అచలమునకేమియును లేవు, యీ రెంటియొక్క మర్మములను నీకుజెప్పితిని యెఱుకనిల్వదని నీవు తెలుసుకొనుమని భావము.

ప॥ఎఱుకనుకలలో పురుషుని। కెఱుకేయీవిశ్వమగుచు నేర్పడు
కలగా। యెఱుక బయలుకని తా నెం । దెఱిగిన నెఱుక దిమేల్కయి
దినమ్ములెస్సా*యెఱుకతో పొందువది లేదేబిస్సా* యెఱుక నేకల
నీకుయెప్పుడుదోచితె। యెఱుక లేదను మేల్క నెఱుగు మెప్పుడుచా
లుయిదినమ్ములెస్సా*యెఱుకతో పొందువది లేదేబిస్సా॥ ౯౪॥

తా॥ శిష్యా యెఱుకయునుకలలో వచ్చిన పురుషుడును రెండును యెఱుకే, యెఱుకేయీవిశ్వరూపమంతయునుధరియించును, మేలుకొనినకలలోనిపురుషుడు యెటుల లేకపోవునో, అటువలెనే యెఱుక లేకపోవును మెలకువయనునది పరిపూర్ణము, యెఱుకపొందువదలుటే సరియని నీవు లెస్సగా నమ్ముమని భావము.

ప॥ చిత్తరువురంగుగోడల । నెత్తెరగున దెలసినావొ నీవిప్పు
డునీ।చిత్తమునజగము నెఱుకను। నుత్తముబయలట్లు దెలియుమూ
హతోడుతనూ* తెలిసివిడువుమూహజగములనూ*అత్తెరంగున
జేసియానలిమాటను। యిత్తెరంగున దెలియ నెవరుండేరటుమీద
నూహతోడుతనూ*తెలిసివిడువుమూహజగములనూ॥ ౯౫॥

తా॥ శిష్యా చిత్రములైనరంగులుగల గోడలనునీవుయే తెలివిచేతం దెలుసుకొంటివో, అటువలెనే, నీచిత్తమునయెఱుకను, జగత్తును, పరిపూర్ణమును దెలుసుకొనుము, అటుల తెలుసుకొనియీ యెఱుక జగత్తులనువిడిచిన పిమ్మట, యీవలిమాటచెప్పుటకు నెవరున్ను లేరని నీవు జక్కగా నూహించుమని భావము,

ప॥ పరిపూర్ణములో లేనిదె । యెఱుకొక్కటితో చితననుమెఱిగినమ్మృషగా । యెఱుకవిడుచునదెట్లన। కరమ్ములుతమపనులు

తా వెంగదుపునట్లుగనూ॥ యిదిగాకుం యొకలదొకటివినుమూ॥ మ
రికానిదీమాటమంచిదిమాటని । పరిపరివిధములబల్కె పలుకుల
పనిగదుపునట్లుగనూ॥ యిదిగాకుం యొకలదొకటివినుమూ॥ ౯౬॥

తా॥ శిష్యా పరిపూర్ణమునందు లేనిదే యెఱుకొక్కటిగనుపించి, యెఱిగినపిమ్మట యదినీచత్వమునుబొందును, యీయెఱుకెట్లువిడిచిపోవు ననిన వినుము, చేతులుతమపనులు తాముగానేజరిపించియెటులజాలించు కొనునో అటువలెనేనీవు తెలియుము, ఇదిగాకుండిన వేరొకటికలదు వినుము, నోరుమంచిమాటలుగాని, కానిమాటలుగానిపరిపరివిధములు గాభాషించియు భాషించక యూరకున్నటుల తెలియుమని భావము.

ప॥ తలయెత్తిచూడజాలునె । యలచీకటియెదుటనిలిచియ
న్యాప్తకళం । గలవచ్చిమెళుకువందున । కలచేష్టలుమోలనిల
చికనుగొనగలదా॥ అట్లనెయెఱుకగనుగొనవలదా ॥ యిలలో
నగురుబోధనెఱిగిననరునిచే । ష్టలుగంటెనుమ్లక్కి సద్గురుబోధా
టకనుగొనవలదా ॥ అట్లనెయెఱుకగనుగొనవలదా॥ ౯౭॥

తా॥ శిష్యా! సూర్యకళలను జీకటితలయెత్తియెటుల జూడనేర దో. అదేప్రకారము మెళకువందున కలలోదోచిన వివిధ చిత్రములు నుగనుగొనుటకు శక్యము కాదు, అటువలెనే సద్గురుబోధయెఱిగిన నరు నియొక్క చేష్టలన్నియునుమ్లక్కియగునని భావము.

ప॥ అంటదుకలమెళుకువమే । లొంటనుకలనెన్నటికినినదిని
శ్చయమిా। రెంటిక్రియగుఱుతుబయలుః। రెంటినిరెండంటకుం
దురెండింటిలోనూ॥ కలయెఱుకలీ రెందుమిథ్యానూ॥ దంటమెళు
కువబయలుంటయెప్పటికెఱిగి । గెంటుముపై రెంటిరెంటికలయె
ఱుకలరెండింటిలోనూ॥ కలయెఱుకలీరెందుమిథ్యానూ॥ ౯౮॥

తా॥ శిష్యా! యేకాలమందును నిశ్చయముగా, కలమెలుకువను మెలుకువకలను యీరెండునునొకదాని నొకటి యంటకుండును, యీ రెంటివలెను గుఱుతుయనెడు యెఱుకయును పరిపూర్ణమును, యీరెం డును యొకదానినొకటి యంటకుండును, కలయెఱుకలు రెండును మిథ్య యగును, జంటయైనపరిపూర్ణ మెళుకువలను నీవుయెఱిగి కలయెఱుకలను రెంటిని విడువుమని భావము.

ప॥ ఎఱుగమనుమ ప్రిజాగ్రత।నిరువందంగలసుషుప్తినెఱుగ దుమెళకువ।ట్లరయునెఱుక మఱుపులజయ।లెఱుగదుయెఱుక రెం టినెఱుగుచునుండు॥గురుముఖమున నెఱిగియీరెండు ॥ తిరము గయెఱుక నుతీసివేసి తెచాలు।పరులు నేననియెడిపలుకులేకుండుని ల్లెఱుగు మీరెండూ॥గురుముఖమున నెఱిగియీరెండూ॥ ౯౯॥

తా॥ శిష్యా! నిద్రమెళకువను యెఱుగదు, మెళకువ నిద్రను యెఱుగదు, విచారించగా యెఱుకమఱుపులను పరిపూర్ణ మెఱుగదు, ఎఱుక, పరిపూర్ణమును, మఱుపును, యీరెంటినియెఱుగును, సద్గురుని కటాక్షమున, నీరెంటినియెఱిగి, పరులని నేననిపలువిధములుగాబల్కెడు యెఱుకను దీసివేసి తేచాలునని భావము.

ప॥ సంకల్పములోలేనిదిని। స్సంకల్పములోదోచకనుదోచిచ నుర । సంకల్పమెతప్పునిని। శ్శంకర మదికలిసినేనిచను తాలేన నుచూ ॥ నిస్సంకల్పమునిచెదననుచూ॥సంకల్పించుటకింకసంక ల్పమేదిని. స్సంకల్పమందుటల్ సంకల్పమెఱిగితెచనుతాలేనను చూ॥నిస్సంకల్పమునిచేదననుచూ॥ ౧౦౦॥

తా॥ శిష్యా! సంకల్పమునందు లేనిదియునునిస్సంకల్పమునందు కనుబడి కనుబడకపోవునదియును, సంకల్పమునుతప్పగా భావించినయె డల, తానేలేకపోవును, నిస్సంకల్పమును నిలుపుకొనినయెడల, సంకల్ప నచేయుటకు వేరేసంకల్పములేదు కాబట్టి, సంకల్ప నిస్సంకల్పములు రెండును దోషస్వరూపములని భావము.

ప॥ ఎఱుకతనకుదావిడిచిపో । దెఱుకనువిడిపింపలేరుయెవ్వ రుధాత్రిన । గురుడొకడుతప్పగురునకు । పరిచర్యయొనర్చిబోధ పద్ధతివినినన ॥ తిరిగిరానిపద్ధతిగనినన ॥ పరిపూర్ణమెఱుక నే ర్పఱచునెఱుకయులేక । హరినికలలోగన్నకరిభ్రమగ్గినట్లయీపద్ధ తివినినన ॥ తిరిగిరానిపద్ధతిగనినన॥ ౧౦౧॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకతనకుతానేవిడిచిపోదు, యీప్రపంచమున సద్గురుడుతప్ప మరియెవ్వరును మాయయెఱుకను విడిపింపనేరరు, సద్గు రుమూర్తికి పరిచర్యలుచేసి, యీయచలబోధయొక్క పద్ధతిని జక్కగా తెలుసుకొనినయెడల, మఱల జననమునకు రాకుండుట సత్యము. అది

మెట్లనగా, సింహమును కలలోగనుగొనినయెడల యేనుగుయెటులహ
ఱించిపోవునోఅటువలెనేపరిపూర్ణమునుగనినయెడుకహరించిపోవుననిభా

ప॥ అపరోక్షమానెమనుజుల । కుపరోక్షంబైనబయలుగురు
కృపలేక । అపరోక్షమానుమనుజుల । కుపరోక్షంబైనబయ
లుగురుకృపగలుగా * కీల్దెలిసినయెుకతాతొలుగా * విపరీత
బుద్ధినివిడిచినీవెప్పుడు । నుపచారములుచేయుచుండుము గురు
వకుగురుకృపగలుగా * కీల్దెలిసినయెుకతాతొలుగా ॥౧౦౨॥

తా॥ శిష్యా! సద్గురునికృపలేక పరోక్షమైనపరిపూర్ణము అపరో
క్షముగా నెట్లునిలుచును, సద్గురుకృపగిలిగినయెడల పరోక్షమైన బయ
లు అపరోక్షముగాగనుపించును నీవువిపరీతబుద్ధినివిడిచి,సద్గురుమూర్తికి
పరిచర్యలుచేయుము, నీకీలుయెఱిగితివేనియాయెఱిగినయెుక తక్షణమే
తొలగిపోవునని భావము.

ప॥నేనెవ్వడనునుజీవుడు। నేనేనేననునుశివుడునీరెండనరక।దా
నుండునచలమన్నిట । నేనరిగినతానుపైదినేనెట్లనీనీ * నేననకు
న్నతానెట్లనీనీ * నేనన్నదాన నేనానీప్రసంగము । తానన్నదా
ననేతలపోయువలెనట్లునేనెట్లనీనీ * నేననకున్నతానెట్లనీనీ॥౧౦౩॥

తా ॥ శిష్యా! జీవుడునేనెవ్వడు, నేను అంతరింద్రియములా,
జ్ఞానేంద్రియములాలేకకర్మేంద్రియములాయని పలుతెఱంగుల పలుకు
చుండును,శివుడు నేనేనేననిపలుకుచుండును,అనగా=సోహంభావముతో
దివారాత్రులయందురు దిరుగుచుండును, యీ రెండును అనక అచల
మంతటను నిండియుండును, నేననెడుజీవుడుపోయినవెనుక, శివుడు పరి
పూర్ణమెట్లైయుండును, జీవుడు నేననియనకుండినశివుడుతానెట్లనును,తా
నన్నదానినియోచించగా జీవశివులుయిరువురు నొక్కటేయనిభావము.

ప ॥ తొట్టులుతొమ్మిదిగలమేన్ । మట్టికిమొకరెంటిలోన మ
ల్కలునాల్గుం । డెట్టిదితెల్లదినల్లది । కట్టిదిదానగ్రమందుగల
దొక్కటూటు * అదియెుకనేపులుగుండుచోటు * కుట్టుగురు
బోధనుగొడ్డలిచేబూని । మట్టిపులుగులరెంటి మలచికాకపోని
గలదొక్కటూటు * అదియెుకనేపులుగుండుచోటు॥ ౧౦౪॥

తా ॥ శిష్యా! మఱ్ఱిచెట్టువంటి యీశరీరమునకు తొమ్మిదిరంధ్రములుగలవు వాటిలో రెండురంధ్రములయుండు, అనగా=యిడాపింగళలు,యెఱ్ఱదిఅనగా=సూర్యనాడి, తెల్లది అనగా=చంద్రనాడి, నల్లది అనగా=సుషుమ్నానాడి, కఱ్ఱదిఅనగా=ప్రత్యగాత్మనివాసమైన యూర్ధ్వకుండలి, యీనాలుగింటికి నగ్రభాగమున యొుకయనెడుపక్షియుండును, సద్గురుని కటాక్షమనెడు గొడ్డలిచేత జీవాత్మ పరమాత్మలనెడు పక్షులరెంటిని ఖండించి, పరిపూర్ణమునుబొందుమనిభావము.

ప॥ తనువునగిలిగిసయొుకే। తనువుపుతనువనుచుతనను తానవియొుగుం । దనువునుబాసినమీాదట। తననాఁ.హామునురెండుతాసెుగఏప్పుడు* అదిగనుక తాలేనేలేదపుడు*అనుమానరహితమింగచలమున్నదిగంటె । తనమాటతలపోయతనకుసిగ్గయితననుతానెుగదపుడు * అదిగనుక తాలేనేలేదపుడు ॥౧౦౪॥

తా॥ శిష్యా శరీరమువల్లకలిగిన యొుకేశరీరమును తననుతానెుగుచుండును, శరీరమునువిడిచినపిమ్మట పైరెంటినియొుగక,తానులేనేలేకపోవును, గాబట్టితానులేనేలేను,అచలపరిపూర్ణమునునిశ్శంకముగానెఱిగి తనమాట యొాచించుటకు తానే సిగ్గుపడి, శరీరయాత్మలు తానినిజెప్పక యొుక పారిపోవునని భావము.

ప॥ ఉప్పునిజెుగదతనువ్రె । కఱ్ఱప్పుడువిత్తినముజచ్చునారెంటికియీా । తిప్పలుతప్పవుధరయే। తిప్పలుతానెుగనట్లుతెలుసుకోవ్రాయీా * తనువెఱుకలబయలెల్లెుగోయీా*గొప్పయినగురుబోధచొప్పనెఱిగిపయి।తిప్పలుగలదాని దప్పతీసితెచాలుతెలుసుకోవ్రాయీా*తనువెఱుకలబయలెల్లెుగోయీా॥౧౦౬॥

తా॥ శిష్యా! గాలివానకుచెట్టుయొుకప్పుడునశించును, మఱియొుకప్పుడు విత్తనమునశించును యీరెంటికినిట్టిచావుపుట్టుకలుతప్పవు,యీరెంటియొుక్కతిప్పలు భూమికిం దెలియదు, అటువలెనే, ఇట్టికడగండ్లు తానెుగని మార్గమునునుష్ఠించవలయును, శరీరయాత్మలుండినను పోయినను, పరిపూర్ణమెట్లుయొుగును(యొుగదు)మహా శ్రేష్టమైన సద్గురుబోధనుగ్రహించి చావుపుట్టుకలుగలయొుకను తీసివేయుమనిభావ.

ప॥ మతములవారలుతమన । సమ్మతమయినటువంటిశాస్త్ర
మర్యాదలచే । మితమేరుపఱచుకొనిబహు। గతులనుకలహిం
తురట్టిగతినీకేమిటికీ॥చపలతజెందేస్థితినీకేమిటికీ॥ ప్రతిలేనియీ
బట్టబయలుండజూచిసం । తతములేనెఱుకలేదనినమ్మిమికవారి
గతినీకేమిటికీ ॥ చపలతజెందేస్థితినీకేమిటికీ॥ ౧౦౭॥

తా॥ శిష్యా! మన్మతములవారు, తమమతములకు సంబంధించిన ఆచారనిష్ఠలనెడు మర్యాదలనుగ్రహించి, మితివేరలుగలవారై యొకరితోనొకరు పక్కువిధములవాదములాడుచు కలహములుచేయుదురు, అట్టిసంకల్పములైన విరుద్ధపువాదములు నీకెందుకు, సమానరహితమై నయచలమును దర్శించినదాలేని యెఱుకను విడువుమనిభావము.

ప॥ ద్వైతాద్వైతవిశిష్టులు । నైతునువినసైపరెవుడుసై
పకపిదప॥ । సైతుస్క్రమమునవేరని । నాతతమదిజీవశివుల
నవివినబోకు॥నేబోధించిన నవివిడువబోకూ ॥ పూతమాబయ
లునుబొడజూచిగురునిచే । ద్వైతాద్వైతవిశిష్టాద్వైతముల
నుమానుమవివినబోకూ॥ నేబోధించిన నవివిడువబోకూ॥౧౦౮॥

తా॥ శిష్యా! ద్వైతులును అద్వైతులును విశిష్టాద్వైతులును జీవేశ్వరులువేరనికొంతమట్టుకు వాదింతురు, వేరుకాదనికొంతమట్టుకు వాదించి యొప్పుకొందురు. అట్టిచీకాకుమాటలునీవువినవలదు, జీవుని శివునినమ్మవలదు, నేనుబోధించినబోధను విడువవలదు. ప్రత్యక్షముగా గనుపించెడు పరిపూర్ణమునుదర్శించి, ద్వైతాద్వైత విశిష్టాద్వైతులను మతవాదులనువిడువుమని భావము.

ప॥ కొందఱుదశవిధనాదము । లామననభపంచకంబునందు
నషట్చ్రకా । లందునలక్ష్యధ్యానము । లందునహంసందు బుద్ధినా
టింతురోయీ॥యోగములందునటియింతురోయీ॥ అందుసి
ద్ధులచేతనానందింతురుగొంద। ఱందరేమనిననీబోధం దేయుండు
మునాటింతురోయీ॥యోగములందునటియింతురోయీ॥౧౦౯

తా॥ శిష్యా! లోకమునంగొందఱు, దశవిధములైన నాదములయందును. ఐదు ఆకాశములనగా=చిదాకాశ,ధారాకాశ, ఘటాకాశ, మఠాకాశ,హృదయాకాశములయందును,షడాధారములనగా=ఆధార

స్వాధిష్ఠ, మణిపూరక, అనాహత, విశుద్ధ, ఆజ్ఞేయములయందును వివిధలక్ష్యములయందును,సాకారధ్యానమనగా=శివకేశవనామములను ధ్యానించుటయందును, పరమహంసభావమైనప్రణవమందును, తమబుద్ధినిచొప్పింతురు, మంత్ర లయహఠరాజయోగములయందునువర్తింతురు, అణిమాదిసిద్ధులచేత నానందింతురు, యెవరెన్నిపాట్లుబడినను, యెన్నిజెప్పినను, నీవుయీబోధను విడువవలదనిభావము.

ప॥ కొందఱుముద్రలుగనవలెనందురుమఱికొందఱధికమందురుద్రష్టకు । కొందఱుభజనేలెస్సని యందురుయివియన్ని యెఱుకేననితెలుసుకొనుమీ * నీకివియేలపనిలేదువినుమీ* ముందుగపరిపూర్ణమున్నదిగనిగుర్తు । నెందుండకుండదానెగరగొట్టినజాలుననితెలుసుకొనుమీ*నీకివియేలపనిలేదువినుమీ॥౧౧౦॥

తా॥ శిష్యా! కొందఱుపంచముద్రలనభ్యాసము చేయవలెనందురు, కొందఱుద్రష్టయైన సర్వసాక్షినిదర్శించవలెనందురు, కొందఱుఆత్మధ్యానమే బాగనియందురు, యివియన్నియునుయెఱుకేయని తెలుసుకొనుము. నీకుఅట్టియుక్తి మార్గములుపనిలేదు,పరిపూర్ణమునుప్రత్యక్షముగాజూచి, యీగుఱుతునువిడుచు టేదోషరహితంబనిభావము.

ప॥ దేవునినీవు నెఱుంగవు। నీవిప్పుడుయెట్టివాడవో నే దెలిపెదనీ। కావెట్టిబోధలెందుకు। కావుననదేవునిదుగోగనుగొనవోయీ *నామరూపకర్మ లేవోయీ*నీవాదేవునిలోననినులెస్స వెదికిన। నావలముచ్చటనడుగోయి దెల్పెదికనుగొనవోయీ * నామరూపకర్మలేవోయీ॥ ౧౧౧॥

తా॥ శిష్యా! దేవునినీవుయెఱుంగవు, నీవిప్పుడుయెట్టివాడవోనీకుం దెలియనువినుపించెదనువినుము, నీకుఅట్టివెట్టిమార్గములెందుకు, ఆదేవునినీవిప్పుడిదుగోజూడుము, నామరూపకర్మములులేవు,ఆదేవునియందునిన్ను నీవుబాగావెదికినపిమ్మట యడుగుము నేను దెల్పెదనని భావము.

ప॥ మానవుడుసేయబూనిన । దానినిలో తెఱిగిచేయదగునని మదిలో । నేనెఱిగినీకుజెప్పితి । పూనుమురుచిబుట్టగేనిపోనినీ మనసూ * రుచిపుట్టిలేపూనునీమనసూ * నేనేమియనబోతెనీ

కేమితోచునో। లేనినిష్ఠురములు లేకుండు టే లెస్సపోనీమనసూ *
రుచిపుట్ట తేపూనునీమనసూ॥ ౧౧౨॥

తా॥ శిష్యా! మనుష్యులు చేయదలచినకార్యములను జక్కగా విచారించి చేయవలయును, నేనుజక్కగావిచారించి తెలుసుకొనినీకుం జెప్పితిని, నామాటలు నీకురుచిపుట్టకుండిన, నీమనస్సునకుంబట్టదు, రుచిగలిగినయెడల నీమనస్సునకుంబట్టును, నేనేమి చెప్పిననీకేమితోచునో లేనినిష్ఠూరములు లేకుండుటే బాగు గాబట్టి, నీవు చక్కగావిచారించవలయునని భావము.

ప॥ పంచాక్షరములతో టిప్ర। పంచము తానుద్భవించెప్రణ వాక్షరముం। దంచుశ్రుతులెన్నె దాన్నేఁటు। కంచననీవెఱిగియె ఱుగుమచలముదీనర్ * నిల్పకుమెఱుకనచలములోనర్ * చంచలమతిచేతచతు రాక్షరెక్కువం। చెంచెదవెందుకుయిదినమ్మియె ఱుగుమిట్లచలముదీనర్ * నిల్పకుమెఱుకనచలములోనర్॥ ౧౧౩॥

తా॥ శిష్యా! నమఃశివాయయనెడు పంచాక్షరములవలన నీప్రపంచముకలిగెను. ఓంకారమైన ప్రణవాక్షరమున్నదని శ్రుతులు పలుకుచున్నవి, దానినేయెఱుకనిజెప్పంబడుచున్నది, అట్టియెఱుకచేత అచలపరిపూర్ణమును దెలుసుకొని యీయెఱుకనుఅచలమునందునిలుపవలదు, చంచలమనంబుతో, కొందఱు చతురాక్షరియెక్కువనిజెప్పుదురు, అట్టిమాటలనునీవువినక, పరిపూర్ణమునునమ్మి వర్తించుటేసరియనిభావము.

ప॥ ఎఱుకేచిజ్జడమీజగ। మరయగపరిపూర్ణమేమియనరాదదియా। యెఱుకజగములస్థిరములు। పరిపూర్ణముశాశ్వతమదిపాటించికనరా * కావారెండీపాటివివినరా * గురుముఖమునవీటినరుడుగుతెఱిగిన। తిరిగిపుట్టడువాడిద్ధరపై మునుపటివలెపాటించికనరా * కావారెండీపాటివివినరా॥ ౧౧౪॥

తా॥ శిష్యా! ఎఱుకచిత్స్వరూపముగాను, జడస్వరూపముగానుయున్నది, విచారించగానిదియేజగత్తుగానున్నది. పరిపూర్ణమిట్టిదట్టిదనియనరాకయున్నది, యెఱుకజగములు రెండును అస్థిరములు, పరిపూర్ణముశాశ్వతము, నీవువీటియొక్క తారతమ్యములను జక్కగాగురుముఖం

బునం దెలుసుకొనియాపగిపూర్ణమునందెవ ర్తించినయెడల నీకు మఱల బుట్టుక లేదనిభావము.

ప॥ కొందఱుభూతములయిదిటి । యందునజ త్తంబునుంతు రధికములనుచుర్ । గొందఱుయేమియు లేదని । యందును గు రుతెఱుగుమిన్ని యపశబ్దములురా * యివియన్ని యునిలువవని తెలియవలెరా * యెంద రేమనిననీ కెందుకుబయలును । ముం దుగ గనిగుఱుతెంచుకుడనీకిన్ని యపశబ్దములురా * యివియన్ని యునిలువవని తెలియవలెరా ॥ ౧౧౫॥

తా॥ శిష్యా! కొందఱు పంచభూతములేవిశేషములనివాటియం దుమనస్సుంతురు, కొందఱుయేమియును లేదందురు, ఇవి యన్నియును అపశబ్దములు, ఇవియన్ని యునుమాయ యెవరెన్ని చెప్పినను నీవామా టలునమ్మక, గురుకటాక్షమునుబొంది పరిపూర్ణమును దర్శించి, గుఱుతు యెఱిగెడియెఱుకను విడుచుటచేత జన్మశూన్యమగునని భావము.

ప॥ కొందఱుకర్మము నేగా । గిందుకుమఱికొంద రెక్కువం పురుతనువుర్ । కొందఱుప్రాణములధికం । బందురునీకెట్టి వట్టి యాశ లేమిటికీ * వారితోపొందు జేసె వేమిటికీ * యెందరిమా టలుయెన్నయినయీబోధ। క్రిందివేగానిపై కెగిరేవిగావిట్టియా శ లేమిటికీ * వారితోపొందు జేసే వేమిటికీ ॥ ౧౧౬॥

తా॥ శిష్యా! కొందఱు యజ్ఞయాగాదికర్మములనుజేయు క్షేమం చిదనిజెప్పుదురు, కొందఱుశరీరమును నిలుపుకొనుటే యెక్కువని జెప్పు దురు. మఱికొందఱుత్రివిధప్రాణాయామలక్షణము లేయధికములనిజెప్పు దురు. నీకుయిటువంటి మార్గములయొక్క యాశలువలదు. అట్టి వారి తోటిస్నేహముచేయుటే జన్మహేతువు, యెవరెన్ని జెప్పినను యీబో ధనువిడువకుము, యేమార్గములును యీయచలమార్గమునకుక్రిందివే గాని అధికములైనవి గావనిభావము.

ప ॥ తనువెఱుకలురెండొక్కటి । యనియనరాదనుచుగొం వరందురుభువిలో । తనువెఱుకలుతుదినొక్కటి। గనుగనుపడ కుండురెండుగనరావోయన్నా * రెండొక్కటివినరావాయన్నా * అనుమానమికయేలనందరిమాటలు। వినబోక నేబోధించినరీతి

నిప్పుడుగనరావోయన్నా॰ రెండొక్కటివినరామాయన్నా॥౧౧౭॥

తా ॥ శిష్యా! యీలోకమునగొందఱు శరీరయాత్మలు రెండు నొక్కటియని చెప్పరాదని చాలావాదింతురు, తుదను రెండును యొక్కటిగానేకనుపించి, మఱలగనుపించవు, రెండునొక్కటియని తెలియుము అనుమానమెందుకు నీవుయెవ్వరిమాటలను వినక, నేను బోధించినచొప్పున నమ్ముమనిభావము.

ప ॥ కన్నులప్రక్కలప్రేల్లిడి । తిన్నగభ్రూమధ్యమందుదృష్టి నిలిపియం । దున్నదివెన్నెలలోబయ । లన్నాకనుమందురేఱు కయదినిల్వదోయీ * తనువుతోబొయ్యేదని తెలియవోయీ * యెన్నితనువులువచ్చి యేగినఝుణకక। యున్నబయ లునుజూచియుల్లక్కెఱుకనువీడుమదినిల్వదోయీ * తనువుతోబొయ్యే దని తెలియవోయీ॥ ౧౧౮॥

తా ॥ శిష్యా! కొందఱుకన్నుల ప్రక్కలయందుప్రేల్లుంచి భ్రూమధ్యమునదృష్టినిలిపి. యందుండిన పున్నమవెన్నెలలోని బయలును జూడుమందురు. అదియేమెఱుక, అదినిలువదు. శరీరముతోడం బోవునది.అట్టి యుల్లక్కయెఱుకనువిడువుము, యీయెఱుక యెన్నిశరీరములెత్తివచ్చిపోయినను, అచల పరిపూర్ణము చలించకయున్నదనిభావము.

ప॥ జనులాత్మానుభవంబై । ననుముక్త్యని బలికిరిట్లునమ్మకు మెఱుకే।కనరాదెచ్చటగురుకృప। ననుభవమెవ్వరికినైననామాటనిజమా * అనుభవముల్లక్కామాటనిజమా * వినచెప్పుమీ రెండువివరించిపై మాట । వినినేముందరిబోధవినుపింతువేవేగ నామాటనిజమా * అనుభవముల్లక్కామాటనిజమా॥౧౧౯॥

తా ॥ శిష్యా! జనులు ఆత్మానుభవముముక్తియనిచెప్పిరి, ఆమాటలునమ్మవలదు, అదియేమెఱుక, అనుభవముకల్ల, ఆమాటలు నిజముకాదు, అదిగురుకృపకాదు, అచలపరిపూర్ణమే గురుకృప, అట్టి బోధనే వినుము, అనుభవమార్గములు కల్లలనిభావము.

ప ॥ తనుదాగనిననుమోక్షం । బనిపలికిరిగానిజనములదినమ్మకుమీ । తనుదానుబట్టబయిటను। గనబోయితెతనకుతానె కానరాదోయీ * విశ్వముతనకుకానరాదోయీ*తననుండయి

నదిగనుక తానువిశ్వమురెండు । గనుపించుటుళ్లక్కిగావున త
నకుదాకానరాదోయీ*విశ్వముతనకుకానరాదోయీ॥ ౧౨౦॥

తా॥ శిష్యా! కొందఱు తన్నుదాగనినమోక్షంబని పలికిరి. ఆ మాటలనునమ్మవలదు,అచలపరిపూర్ణమునందు తన్ను దాజూడబోయిన తానెంమనుగానరాదు, యీవిశ్వమునుతనకుకానరాదు. తనవల్లనైన విశ్వముగనుక,తానును విశ్వమునుయీరెండును గనుపించుటలు యుళ్లక్కి-యని భావము.

ప॥ మాయగదాలేనియహం।బాయగదాతనకుదానెయచల
మునొప్పిం।దాయగదామాయనలే।దాయగదామాయచిత్రమా
యగదోయీ*సంశయమంతబోయెగదోయీ*మాయసమూల
ముమాయజూచుచుండ । మాయమైపోయెను మాయకేయిది
చిత్రమాయగదోయీ*సంశయమంతబోయెగదోయీ ॥౧౨౧॥

తా॥శిష్యా లేనిమాయేగదాఅహంకారము, అచలముసదాయున్నదిగదా,పరిపూర్ణమునందుమాయలేదుగదా, యీమాయనుచిత్రమైనమాయయని తెలుసుకొంటివానీసంశయమువిడిచెనాలేదా,మాయయొక్క-సమూలమునుమాయెజూచుచుండును, తుదకామాయేమటుమాయముగాబోవును,మాయయొక్క- చిత్రమేయీవిశ్వమంతయునని భావము.

ప॥ లేనియహమున్నబయలును । లేనిప్రపంచమునుతననులె
స్సగదనలో । దానువిమర్శించినయా । లేనిదిలేకుండునవలలే
దుయేమాటా * యిట్లననయినలేదుయేమాటా*లేనియహమీ
బయిటలేనేలేదనిజూచి । లేనిదికలదనిలేనిమాటాడేవులేదుయే
మాటా * యిట్లననయినలేదుయేమాటా॥ ౧౨౨॥

తా॥ శిష్యా పరిపూర్ణమునందులేనియహమును,లేనిప్రపంచమును, తనలోతానుజక్కగావిచారించినయెడల, లేనియహమునుప్రపంచమును యీరెండును లేకుండుటసత్యము, అందుపైనయేమాటయును లేదు, లేనియహముపరిపూర్ణమునందులేదనిజూచినపిమ్మట లేనిదికలదని, లేనిమాటలునీవుమాట్లాడవనిభావము.

ప॥ పరిపూర్ణమెఱుకలెట్టిదో । గురుముఖమునరెంటిలెస్సగు
ఱుతెటిగెఱుకగా । సరిపుచ్ఛతున్నమ్మవయని।పరిశుద్ధప్రబోధయి

దియెపాటించికనరా * శివరాములపద్ధతియిదిరా * నరులుకొం
డఱుబల్కి రెఱుకనుభ్రమింగియీ । పరిపూర్ణమయ్యెనంచెఱుగకచె
డుటకై పాటించికనరా * శివరాములపద్ధతియిదిరా॥ ౧౨౩॥

తా॥ శిష్యా పరిపూర్ణమునుయెఱుకను గురుకటాక్షంబుననెఱిగి, యీయెఱుకను నాశనముచేయకుండుటవ్యర్థము, అదియేపరిపూర్ణము, యిదియేశివరామదీక్షితులవారిమార్గము, కొందఱునరులుతాముచెడుటకై యెఱుకను పరిపూర్ణమే భ్రమింగి పరిపూర్ణమేయున్నదని పెక్కువిధములుగాబల్కుదురు,ఆమాటలవలనంబ్రయోజనము లేదనిభావము.

ప॥ బిందువుతనువునబుట్టును।బిందువుతనువింద్రియములబ్బెం
దంబసువుల్ । అందముగాగలుగును దే। నందునబుట్టినవి తెలియ
నజునికితరమా*మూలములేనిదని తెలుసుకొనుమా*అందుకెబ
యలున్నదరసిమూలములేని ।బింద్వాదికంబులపేరుదెల్పగతెలి
యనజునికితరమా*మూలములేనిదని తెలుసుకొనుమా॥ ౧౨౪॥

తా॥ శిష్యా! బిందువనెడుయాత్మశరీరమందుపుట్టుచున్నది, అట్టిబిందువువలనశరీరమును యింద్రియములునుగలుగుచున్నవి, యివితప్ప వేరేవిధమునబుట్టినవనిజెప్పుటకు బ్రహ్మకైననుయలవికాదు, మూలములేనిదని తెలుసుకొనుము, అందుకేబయలున్నదనియెఱిగి, మూలములేనిబిందువుచుశరీరయింద్రియములయొక్క పేర్లనుదెలుపగా,వాటినిదెలియుటకు బ్రహ్మదేవునికైనను యలవిగాదనిభావము.

జనులనిరిదేవుడెవరికి ।కనరాడనినామరూపకర్మజననముల్।
గననతనికిలేవనియీ । జనవాక్యముబయలుకెపుడుసహజమా
వినరా * అనుమానముచాలించికనరా * కనినామరూపాదిక
ములున్నయెఱుకను । వినబోకకనబోకవిడిచిపెట్టినపోను సహజ
మావినరా * అనుమానముచాలించికనరా॥ ౧౨౫॥

తా॥ శిష్యా! దేవుడెవ్వరికిని గనరాడనియును, నామముగాని, రూపముగాని, కర్మముగాని, జననమరణములుగానియతనికిలేవనియును బలికెడు జనవాక్యములుసహజముగా పరిపూర్ణముకేనని జెప్పంబడుచున్నవి. అనుమానములేనివాడవై నామరూపకర్మజననములు గలయెఱుకను వినక, చూడక యదివిడిచిపెట్టినం బోవుననిభావము.

ప॥ అంతటగలదీయెఱుకని । యెంతో వాదింపుచుందు రెఱుగనివారల్ । యింతటనంతటగనుపడు । నంతటిదేకానియెఱుకయంతటగలదా * అదినిజమైతేయగుపడవలదా * అంతటగలదొక్కయచలమెగానెఱుక। యంతటగలదని యనరాదువినరాదు యంతటగలదా * అదినిజమైతెయగుపడవలదా॥౧౨౬॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుగనిమానవులు యెఱుకయంతటను గలదని యెన్నోవిధములవాదింతురు, యెఱుక, అంతటంతటగనుపించిమరుగు మాయముగా బోవునట్టిదేగాని. అంతటనునిండి నిలిచినదికాదు, యెఱుక అచలపరిపూర్ణబ్రహ్మమువలెనిజముగా నిండియుండినయెడల కనుపించవలదా, యెఱుక అంతటనుగలదన్న వాక్యమువినరాదు, అనరాదనిభావ.

ప॥బయలాకసమనికొందఱు।భయపెట్టెదరందువలనభయపడకుముమీ।బయలందుశబ్దమున్నను। బయలాకసమని నమ్మబడునునీచేతా*శబ్దములేదీ భ్రమమెందుచేతా* బయలాకసముగాదు పరిపూర్ణమనినమ్మి।నయముగ యెఱుకను నమ్మకవిడిచి పోబడును నీచేతా*శబ్దములేదీభ్రమయెందుచేతా॥ ౧౨౭॥

తా॥ శిష్యా! కొందరుమాయకులు పరిపూర్ణమును. ఆకాశమని జెప్పిలోకులను భయపరుచుచున్నారు. అందువలననీవు భయపడకుము పరిపూర్ణమునందు శబ్దముండినయెడల. ఆకాశమనిజెప్పవచ్చును.పరిపూర్ణమునందుశబ్దమించుకైనను లేదు,గనుక యదియాకాశముకాదు. అచలమని నమ్మి యెఱుకను నమ్మకుండిన యదేవిడిచిపోననసిభావము.

ప ॥ కలమేల్కలెఱుకబయలులు। కిలసామ్యము చేసిచూడు నీభ్రమతొలగుగా।ఫలమేమిపెక్కుచదువుల।వలనను జపయాగయోగవ్రతములవలనన్*శమదమముఖశతములవలనన్ *తెలక్రిందుగా బడ్డతనువునేగానన్న, కలమేల్కనిన తానెక్కడనిల్వదట్లనే వ్రతములవలనన్*శమదమముఖశతములవలనన్ ॥౧౨౮॥

తా॥ శిష్యా,కలయును,మెలకువయును,యీరెంటిని యెఱుకపరిపూర్ణములకుసాటిగాజెప్పితిని,యిందువలన నీభ్రమతొలగిపోవును, పెక్కుచదువులు చదువుటవల్లను, వివిధజపములు చేయుటవల్లను, యాగయజ్ఞాదిక్రతువులుచేయుటవల్లను, వివిధయోగములవల్లను, అనేకవ

తములవల్లను, శాంతశమదమాదులుగలుగుటవల్లను, నూరు అశ్వమేధయాగములు చేయుటవల్లను, ఫలితార్థముగలుగనేరదు,తలక్రిందుగా నిలిచితపస్సుచేసినను యీతనువునేనుగాను, కలగని మేలుకొనిన,కలలోదోచిన వస్తువులు లేనటుల, గురువాక్యముచేత మేలుకొనినవారికి,మాయకనెడుతాను యెందును నిలువకపోవుననిభావము.

ప॥ నీకలలోనినునన్నును।లోకులలోకములజూచిలోపలిభ్రమచే। నాకరుణవడసి మెలకువ । చేకొనికలకల్లజేసిజేరేడవెటకో ✳ సర్వమునీతోజేరునువెటకో ✳ ప్రాకటముగబట్టబయలెఱుకలీరీతి।నీకుదెలిసినవెనుక నిలువక వేవేగచేరేవెచ్చటికో✳ సర్వమునీతోజేరునువెటకో॥ ౧౨౯॥

తా॥ శిష్యా, నీకలలోపలనిన్నును,నన్నును,లోకులను,లోకములనుజూచి,లోపలిభ్రమచేత భ్రమసియున్నావు, నాకరుణవలనమెలకువనుబొంది. కలనుకల్లగాజేసి యామెఱుకయందుబోవునో దానివెంటనే సర్వమునుబోవును, బట్టబయలైన పరిపూర్ణమును. మెఱుకనెడు మాయను నీకుమెఱిగించితిని. నీవుఘట్టిగాపూనినమెడల. మెఱుక నిలువక, సర్వముతనవెంటరాగా పారిపోవునని భావము.

ప॥ హరికరనఖముఖవిదళిత।కరిమస్తకగళితమైనఘనమౌక్తికముల్ । దొఱికినమెఱుకలుగుఱిబలె । ధరియింతురు రెంటివెలలుతమరెఱుగలేకా ✳ అట్లనెబోధక్రమమెఱుగలేకా ✳ పరిపూర్ణబోధనుమెఱిగింపుచుండియా।మెఱుకకేకొందరుమఱిగేదిమర్మముతమరెరుగలేకా✳అట్లనెబోధక్రమమెఱుగలేకా॥ ౧౩౦॥

తా॥శిష్యా. సింహముయొక్కగోళ్లచేతను,దంతములచేతను,జంపబడినయేనుగుయొక్క కుంభస్థలములోనిముత్యములను, మెరుకలవాండ్రుధరియింతురు,ముత్యపుచిప్పలలోనిముత్యములయొక్కయు,యేనుగుకుంభస్థలములోని ముత్యములయొక్కయు, యీరెంటియొక్క వెలలు ఆ మెఱుకలవాండ్రెట్లు తెలియనేరరో, అటువలెనే. వివేకశూన్యులు పరిపూర్ణబోధయొక్కనిజమైన భావమును, మెఱుక మార్గము యొక్కయుళక్కిభావమును, యీరెంటియొక్క తారతమ్యతలను జక్కగా గ్రహించి పరిపూర్ణభావమును మెఱుగనేరరని భావము.

ప॥ తనువో బహిరింద్రియములో । మనసో ప్రాణములో విష
యమువతో నేనం । చనినీవనియదియిదియని । యనుమానిం,
చెకవ దేలనది త్రోవగాదూ* నీ వెన్నదునిదివిన లేదూ* వినుమీా
పరిపూర్ణముగని లేనియాామీాది । తనువధిక ము లేదని గురునిచే
తెలియుము యిదిత్రోవగాదూ*నీ వెన్న దునిదివిన లేదూ॥౧౩౧॥

తా॥ శిష్యా! నేనని నీవని అదియని యిదియని జెప్పునది శరీరమా, జ్ఞానేంద్రియములా, కర్మేంద్రియములా, లోకవిషయములా, మనస్సా, ప్రాణములా, జెప్పుము. అనుమానమెందుకు అది మార్గముకాదు నీవెన్నడునిట్టిబోధనువినలేదు, తనువుకంటెను అధికము లేదు, యింద్రియబృందమేతనువు, యిదిమార్గముకాదు, అచలగురుకటాక్షమును బొంది యచలపరిపూర్ణమును దర్శించు టేసరియైనమార్గమనిభావము.

ప ॥ నినునను ప్రపంచమునునిజ । మనిమెఱిగేమెఱుక చేత
నచలమునుగనుం। గానిననుజగమనిమెఱిగెడి। మెఱుకను తక్షణ
మెమానుమమలవివేకా * చాలునీ క్రమ మెఱుగు దాకా*నినున
న్నుపై రెండింటినివిశ్వమునుబై । లన రాదున్న దనిగుర్తు లేకుం
డుమమలవివేకా * చాలునీక్రమ మెఱుగు దాకా॥ ౧౩౨॥

తా ॥ శిష్యా! నిన్నును నన్నును ప్రపంచమును నిజమని మెఱిగెడుమెఱుకచేత. అచలమునుజూచి యిన్నిటినిమెఱిగిన మెఱుకను తక్షణమేవిడువుము, బుద్ధిమంతా యిదియేవివేకము, వీటినన్నిటిని మెఱిగినమెఱుకను బయలనిచెప్పరాదు. అదియున్నదని గుఱుతులేదుగాబట్టి అచలబోధనుబొంది గుఱుతుగల మెఱుకనువిడువుమని భావము.

ప॥ ప్రొద్దుననిద్దుర మేల్కొని । వద్దికియే తెంచిగురుని వక్త్ర
జనితమౌ । సుద్దులు మ్రొక్కి వినుము యే । ప్రొద్దవిబలుముద్దు
సుమ్మి పుట్టినందులకూ* గురుచరణముపట్టినందులకూ*నిద్ధమౌ
భక్తిచేనీవిట్లుజేసితె। దిద్దితీర్చినబోధ తెఱగుజూపును నీవుపుట్టి
నందులకూ * గురుచరణముపట్టినందులకూ॥ ౧౩౩॥

తా॥ శిష్యా! తెల్లవారినవెంటనే నిద్రమేల్కాంచి,సద్గురునియొద్దకుంబోయి, యామహాత్మునివాచా వచ్చెడు యమృత వాక్యములను, అత్యంతయాసక్తితో వినుము నీవు పుట్టినందుకు సార్థకమేమి, గురుపాద

ములనుబట్టు టీసార్థకము, యిటుల జేసితివేని, నీకు బోధచక్కగాపట్టును జననమరణములులేకుండ జేసుకొను టీ సార్థకమనిభావము.

ప॥ గురుడుపరిపూర్ణమునుజూ । పెఱుకే లేదనుచు తెలిపి యి కదలపకుమం । చెఱిగించక వీడిపోవునె । యెఱుకనరుల్ సాధన ములుయెన్ని జేసిననూ * లక్ష్యముముద్రలెన్ని జూచిననూ*హరి హరబ్రహ్మసురాసురముఖులైన।ధరణీసురాద్యష్టాదశజాత్యుద్భ వులైనయెన్ని జేసిననూ *లక్ష్యముముద్రలెన్ని జూచిననూ॥౧౩౪॥

తా॥ శిష్యా! సద్గురుడు పరిపూర్ణమునుజూపించి యెఱుకను లే దనిజెప్పి యెఱుకను మఱలదలచవద్దని యెఱిగించకుండిన యీయెఱు కవిడిచిపోనేరదు, యెఱుకేనరులకు ముఖ్యమైన సాధకముగా నున్నది, లక్ష్యములునుముద్రలును యెన్నిజూచినప్పటికిని, విష్ణువును, శివుడును, బ్రహ్మయును ఇంద్రాదిదేవతలును, బ్రాహ్మణులు చండాలురు, మొద లగు పదునెనిమిది జాతులయందును బుట్టినవారిలో నెవ్వరైనను, గు రుడువిడిపించకుండినయెడల యెఱుకనువిడువ నేరరనియును, ముద్రలుల క్ష్యములయొక్క సాధకములు వలదనియును భావము.

ప॥ బలధనవిద్యాధైర్యం।బులుచక్కదనంబుసత్త్వ బుద్ధ్యా దులిలం । గలలోనివిలేనిమను । ష్యులజగమునుతనను తాను జూచిమానవుడూ * మేల్కనెనేని చూడ లేడొకడూ*కలమేల్క లెఱుకబయలులకట్లజతగూర్చి । కలయెఱుకల దేశికుల చేవీడితే చాలుచూచిమానవుడూ* మేల్కనెనేనిచూడ లేడొకడూ॥౧౩౫॥

తా॥ శిష్యా! బలమును, ధనమును, విద్యయును, ధైర్యము ను, చక్కదనమును, శాంతమును, బుద్ధియును, యీమొదలైన స ర్వమున్నుకలవంటివి, నిజస్వరూపమైనపరిపూర్ణమునుదర్శించిమేల్కనిన పురుషుడు, కలలోనివాటిని జూడనేరడు, గనుక కలమెలకువలను యె ఱుకబయలులకు జతగూర్చి కలయెఱుకలు రెండును దేశికస్వాములవా రివలన విడిచిపోతేచాలును, యేమానవుండైనను మేల్కనినవెనుక క లయందు గనుపించినవాటిని మఱలజూడ లేడనిభావము.

ప॥ ఈవట్టిబట్టబయలును।నీవిప్పుడునుండజూచినిజముగయెఱు కఁ । నీవనినేననిజగమని । భావింపుముపిదపదీనిబాయుమనిశ

ముగా * యేమంకుమీానీవహాన్ని శముగా * శ్రీవనిత శారదజీవ సంభవభవ । దేవేంద్రాదులనింక సేవించుతలపేల బాయుముని శముగా * యేమరకుమీానీవహాన్ని శముగా ॥ ౧౩౬ ॥

తా॥ శిష్యా! యీావృత్తబట్టబయలైన పరిపూర్ణమును నీవిప్పుడుండజూచితివిగదా, యెటుకను నీవనియును, నేననియును, జగత్తనియును, భావించి పిదప యీాయెఱుకనుపడున్నను, లక్ష్మీదేవిని, సరస్వతిని పార్వతీదేవులను యింద్రాదిదేవతలను దర్శించవలెననెడు తలంపు నీకువలదు, సదాపరిపూర్ణుండవై యుండుమనిభావము.

ప॥ లేదనకుమున్నదిదిగో । నేదెలిసితిననకుదీనినీవెఱిగేవా। కాదదినీచేదెలియను । యేదిరసన్మాత్రిసమితియీాబట్టబైటా * దీనికిసాటి యేదియెచ్చోటా * వాదేలనికయెఱుకతోదీని కని పెట్టి । పోదోలుమెఱుకనికేదిబట్టమచాలుయీాబట్టబైట * దీనికిసాటియేదియెచ్చోటా ॥ ౧౩౭॥

తా॥ శిష్యా! అచల పరిపూర్ణమును లేదనకుము, ఉన్నదిదిగో జూడుము, నేదెలిసితిననిజెప్పకుము, నీవుయెఱుగుటకునదిసాధ్యముగునా అదినీకుసాధ్యపడదు, దానియందు శబ్దముగాని, స్పర్శముగాని, రూపముగాని, రసముగాని, గంధముగాని, యింకనుసత్త్వాదిగుణములుగాని మితిమేరలుగాని లేనిదిగాబట్టి దానికిసాటియెక్కడిది, యెఱుకచేతనట్టి పరపూర్ణమునుదర్శించి, యీామాయయెఱుకను యెందునుయుండనివ్వక, పారదోలుము. నిన్ను యేనృత్తియును బొందనేరదనిభావము.

ప॥ కనవచ్చెదిట్టిదట్టిది.। యనరాకుండునదిబయలు నెఱుకనుగొనుమీా । కనరాకపోతెశూన్యంబనుమిట్టిది యట్టిదనుచు పలుకవచ్చిననూ*యెఱుకయీాలోపలికిజొచ్చిననూ*వినుమాబయిటనునీవేమనిననుచెప్పెదగానుప్పనునీమాటనునేజెప్పినరీతి గనవస్తైపలుకవచ్చిననూ*యెఱుకయీాలోపలికిజొచ్చిననూ॥౧౩౮॥

తా॥ శిష్యా! కనవచ్చుచున్న యీాపరిపూర్ణమునుయిట్టిదట్టిదని జెప్పుటకు నెట్టివారికిని యలవికాదు, దానినేజూడుము, అది ప్రత్యక్షముగాకనుపించుచున్నది, కనరాకుండినయెడలశూన్యమని తెలియుము. పరిపూర్ణమిట్టిదట్టిదని తెలియుబడదు. యెఱుక యీాపరిపూర్ణమునందు

జొరదు. నేజెప్పినప్రకారమువిని, నాయాజ్ఞప్రకారముమెఱుకనువిడిచి యాపరిపూర్ణమునందే వర్తించుమని భావము.

ప॥ కనవచ్చుబయలులేదని । యనవచ్చునెయిట్టిదిట్టిదనవచ్చునెఛీ । యనరాదుమెఱుకనెన్నడు । గనుకనెయీబయలునెల్లకాలముంచుండీ * దీనందెఱుకేకాలములేండీ* వినుములేనెఱుకనువివరింపశూన్యమయి । యనుమానమేమెఱుకగనువిశ్వమిట్టిదేకాలముంచుండీ * దీనందెఱుకేకాలము లేండీ॥ ౧౩౯॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణముప్రత్యక్షముగాగనుపించుచుండగా, లేదనియెట్లుచెప్పవచ్చును,యిట్టిదిట్టిదనినిర్దేశించి చెప్పుటకుసాధ్యపడదు, ఛీ ఛీయెఱుకయున్నదనిచెప్పరాదు, యీపరిపూర్ణమునదాయేకరీతిగానుంటున్నది, మెఱుకయేకాలమందునులేనిది, విచారించగా మెఱుకేమెందునులేకశూన్యమైపోవును, యీవిశ్వమునుఅట్టిదేనని భావము.

ప॥ పరిపూర్ణమనినయెట్టిదో । మెఱుకెఱిగినయెఱుకనైటికేగినమెఱుకే । మెఱుకకుశూన్యంబయ్యెను । మెఱుకనుజన్మించినట్టియీవిశ్వమంతా * మెఱుకావలనేమిలేదంతా * మెఱుకయుండగానెమెఱుకవిశ్వములే। మెఱుకేయివిజూడమెంతోవింతైతోచునీవిశ్వమంతా * మెఱుకావలనేమిలేదంతా॥ ౧౪౦॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణమనినయెట్టిదోనని హృదయముననెఱింగినయామెఱుకేబైటికేగిపోవును, అట్టిమెఱుకకు మెఱుకేశూన్యంబాయెను, మెఱుకవలనజన్మించిన యీవిశ్వమంతయునుశూన్యమె, మెఱుకపోయినవెనుక యీవిశ్వమేమియునులేదు, మెఱుకయుండగానే మెఱుకయును, యీవిశ్వమునులేనిమెఱుకకుయవి మెంతోవింతగా, కనుపించుచుండునని భావము!

గురుమూర్తిజూపకున్నను । పరిపూర్ణంబెట్లుతనకుప్రత్యక్షముగురా।గురుమూర్తిజూపెనేనియు।పరిపూర్ణముతనకులెస్స ప్రత్యక్షమౌరా* చూచితెమెఱుకపారిపోవునురా *మెఱుకపోయినవెనుకయేదిరాప్రత్యక్షము । మెఱిగిట్టిదిట్టిదంచెఱిగేవారటుమీదప్రత్యక్షమౌరా*చూచితెమెఱుకపారిపోవునురా॥ ౧౪౧॥

తా॥ శిష్యా! సద్గురుమూర్తిజూపకుండిన పరిపూర్ణము తనకు మె ల్లుప్రత్యక్షమగును, గురుమూర్తి జూపినయెడల పరిపూర్ణము తనకు లెస్స గా ప్రత్యక్షమగును, జూచినయెఱుక పారిపోవును, యెఱుకపోయిన వె నుక, పరిపూర్ణమిట్టిదట్టిదని సిద్ధయించుటకును, జెప్పుటకును యెవరు న్నులేరని భావము.

ప॥ పరమపదమనగబయలన। గురుగుహ్యమనంతమనినగో ప్యంబనినన।పరిపూర్ణమచలమనినను। తిరమునగాబట్టబయలుతె లియుమాయప్పా* తెలిసినయీ తెలివిమానప్పా* యెఱుకనెఱిగిన దానియెఱుకమీరినదాని।యెఱుకమఱుపులులేని పరవస్తువనబ య లె తెలియుమాయప్పా* తెలిసినయీ తెలివిమానప్పా॥౧౪౨॥

తా॥ శిష్యా! పరమపదమనినను, బయలనినను, గురుగుహ్యమ నినను,అనంతమనినను,గోప్యమనినను,పరిపూర్ణమనిననుఅచలమనినను, యీపేర్లన్నియుస్థిరముగాబట్టబయలుకని తెలియుము, ఇట్లు తెలిసినయీ తెలివినివిడుపుము, యెఱుకయెఱిగినదియును యెఱుకను మీరినదియును యెఱుకమఱుపులులేని పరిపూర్ణమని భావము.

ప॥ బట్టబయలనుమదికి । మొట్టమొదల్ పేరులేదుముద మునయెఱుకే । పుట్టిపేరుపెట్టెదీనికి। బట్టుకలవ్వాడలేకపారిపో వునురా * కనరాదిందుదూరనేరదురా * పుట్టిచచ్చుచుమళ్లిపు ట్టెగిట్టుచునుండు । యిట్టితిప్పలునొందదెఱుకే బయలునుజూడ పారిపోవునురా * కనరాదిందుదూరనేరదురా॥ ౧౪౩॥

తా॥ శిష్యా! బట్టబయలని పరిపూర్ణమునకు మొదటపేరులేదు యెఱుకపుట్టిపేరుపెట్టెను, దానింబట్టుకొనివర్తించుటకు లేక పారిపో వుచున్నది ,యెఱుక కానరాక పరిపూర్ణమునందుదూరనేరక, పుట్టుచుగిట్టు చుండును, పరిపూర్ణమునుదర్శించినయెడల యెఱుకమఱల పుట్టనే పుట్ట దు, యేతిప్పలునులేక యెఱుక హరించిపోవునని భావము.

ప॥వినుమానేననియెఱిగెడి।తనువందునలేకబయలుతానిండి నదౌ।గనుగొనుమదిగనుగొనియీ।తనువునువిడనాడుమింతతడ వేలనోయీ*యీపనికింకగడువేలనోయీ*అనుమానముంచకు మాయనఘుతౌశివరాము।లనుడీక్షితులుజేసినయచలగ్రంథము

నంపు సరిచూడవొ్యాయీ*యీపనికింకగడు వేలనోయీ॥ ౧౪౪॥

తా॥ శిష్యా! అచలపరిపూర్ణమునందు నేను నేనని యెఱిగెడు శరీరము లేక, నిండియున్న దికనుగొనుము, నీమదిలోగనుగొని యీశరీరమునువిడువుము, ఆలస్యమెందుకు, యీపనికింకగడు వెందుకు, అనుమానముండినయెడల, మాపెద్దలైన శివరామదీక్షితులవారు జేసిన, అచల గ్రంథమునంపు సరిచూడుమని భావము.

ప॥ దేహాకారముగానిది।యీహంభావంబు లేనియఖిలజనులు దా।సోహంసోహంబనినను। మోహాము జెందనిదిబయలు మొదలెఱుగవలెరా*యెఱిగినయెఱుకతుదకరుగవలెరా*కోహంకస్త్వంబనికూతలుగూసెడి । దేహి దేహములని దెలియనిదీబయలు మొదలెఱుగవలెరా*యెఱిగినయెఱుకతుదకరుగవలెరా ॥ ౧౪౫॥

తా ॥ శిష్యా! పరిపూర్ణము దేహాకారము కాలేదు,అహంభావములేని సర్వజనులు సోహంసోహంబనిబలుకుచుండినను పరి పూర్ణము సంతోషమునుబొందదు, మోదఖేదములు లేని పరిపూర్ణమును దర్శించినయెఱుక పారిపోవుటకు సందియము లేదు, శరీరియాత్మలను దెలియని పరిపూర్ణమును మొదట దెలిసిన, యెఱుకతుదకువిడిచిపోనని భావము.

ప ॥ ఏవస్తువుచేతనుదా । నావిర్భవమొందు దేహమనుతరువరయన్ । ఆవస్తువెదానికివి।త్తై వెలయునుదాన్నె సాక్షిద్రష్టనికనుమీ*యెఱుకై తెస్పష్టమువినుమీ*భావించిచూడ మీబట్టబయలునుభూమి । యీవిత్తుచెట్టున్నదరయగ వి త్తినేద్రష్టనికనుమీ * యెఱుకై తెస్పష్టమువినుమీ॥ ౧౪౬॥

తా ॥ శిష్యా! యేవస్తువుచేత దేహమనెడుచెట్టుపుట్టుచున్నదో ఆవస్తువేదానికి వి త్తనముగానున్నది ఆవి త్తనమునే సాక్షియనియును ద్రష్టయనియును దెలునుకొనుము, యెఱుకమాత్రము స్పష్టముగాగనుపించును,చక్కగావిచారించిన యెడలపరిపూర్ణము యెఱుకను యెఱుగనట్టుల, భూమి ఆవి త్తనమును ఆచెట్టును యెఱుగదని భావము.

ప॥ ఏపరిపూర్ణము మేనికి । లోపల వెలినిండియుండులోపము లేకన్ । ఆపరిపూర్ణమెజగతికి । లోపల వెలినిండిదానిలోనేయు

న్నదిరా * పయిరెండెవ్విలేనివెన్నకురా * యీపూర్ణబోధచే
పైప్రపంచశరీర । రూపములెడబాపుమీపట్లనేదానిలోనెయు
న్నదిరా * పయిరెండెవ్విలేనివెన్నకురా॥ ౧౪౭॥

తా॥ శిష్యా! యేపరిపూర్ణము శరీరమునకు లోపలవెలుపల సందులేకనిండియున్నదో, ఆపరిపూర్ణమే జగత్తునకు లోపలవెలుపలనిండి దానియందేయున్నది. శరీరప్రపంచములు రెండునులేనివి వాటిని తలచవలదు, యీపరిపూర్ణబోధచేత పైజెప్పిన ప్రపంచశరీర రూపములు విడిచి పోవుననిభావము॥

ప॥ ఎఱుకనగాయెఱిగేటిది। మఱుపనగాయెఱుకతననుమఱ
చుటయీరెం। డెఱుగనిదేబయలనసి। వెఱిగెఱుకనుమరుపుమిప్ప
డెఱుకచేవిడరా* విడిచితెపైమాటెఱిగేదెవ్వడురా *యెఱుకేప
రిపూర్ణమనియెదిరించినదిలేవు। పరిపూర్ణమైతెచూపరబయలం
దలిదానినెఱుకచేవిడరా*విడిచితెపైమాటెఱిగేదెవ్వడురా॥ ౧౪౮॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకనగా తన్నునుప్రపంచమును యెఱుగునది. మఱుపనగా=తనను ప్రపంచమును మఱచినది, యీరెంటినియెఱుగనిదేపరిపూర్ణము, యెఱుకమఱుపులను యెఱుకచేతనేవిడువుము. విడిచిన వెనుక పైమాట యెఱిగేవారెవ్వరు, యెఱుకేపరిపూర్ణమనియెదిరించి వదరవలదు. పరిపూర్ణమైనయెడల, యీబట్టబయలునందు యెఱుకను జూపించుమని భావము.

ప॥ లేదన్ననుగనుపడుగద । నేదెలసెదనన్నబయటనేనిలదు
గదా । నేదీనివెనుకగదనా । కేదోమూలంబుయిదిగానికలేదె
చ్చోటా * గనుకవుల్లక్కేననుమాట * సకలవస్తువిషయసాక్షి
త్వములకుదా। నొకరూపమైయుంటనూహింపుమనుభ్రాంతియిక
లేదెచ్చోట * గనుకవుల్లక్కేననుమాట॥ ౧౪౯॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణములేదని జెప్పినను ప్రత్యక్షముగా గనుపించుచున్నది, నేనుదెలుసుకొందుననిన నేవసునది లేకపోవుచున్నది,నేననేదు అహంకారముపరిపూర్ణమునకు వెనుకవచ్చినదిగా నున్నది. నాకుమూలము యిదేగాని వేరొకటిలేదనుట యుల్లక్కి మాట, సమస్తవస్తువిషయాదులకు సాక్షిరూపమైయుండుటను .యూహించగా సర్వ

ము భ్రాంతి మోచ్చేటను మెఱుకకుమూలము లేదు, వున్నదనుటయుల్లి కిక్కిమాటయని భావము.

ప ॥ సత్యమగుబట్టబయలున । సత్యంబగుమెఱుక నెఱిగిస ద్గురుకృపచే । సత్యముగాదనిమెఱుకన । సత్యముగానమ్మియుం టెచాలుచాలన్నా * వానితోటిసాటెవ్వరన్నా * నిత్యానిత్యము లయొక్క నిర్ణయమెఱిగి । నిత్యుడై యుండేటి నిజబోధగలిగితే చాలుచాలన్నా * వానితోటిసాటెవ్వరన్నా ॥ ౧౫౦॥

తా ॥ శిష్యా! సత్యమైనపరిపూర్ణమును, అసత్యమైనమెఱుకను యీరెంటినిసద్గురుకటాక్షంబున నెఱింగి, మెఱుకసత్యముకాదు, అస త్యమని నమ్మితేచాలును. అట్టి పుణ్యపురుషునకు సాటియెవ్వరునుగారు నిత్యానిత్యములయొక్క నిర్ణయములను దెలుసుకొని నిత్యుడై యుండు నట్టి నిజబోధనుబొందినవారికి, సమానులు యెవ్వరును లేరనిభావము.

ప॥ పరిపూర్ణములోదోచిన । మెఱుకే కలలేసిమెఱుక నెఱిగినవ్యా పయా। మఱిగెఱుక నెఱుక దెల్పిన। మెఱుగుటమేల్క సదునమ్మి యిదియేమరకుమీ * సద్గురునాజ్ఞ కెదిరిమీరకుమీ * మెఱుకనా రీతిగమెఱిగిపోయినవెనుక । పరిపూర్ణమొకటుండు పలుకరాద ట్లుండునిదియేమరకుమీ * సద్గురునాజ్ఞ కెదిరిమీరకుమీ ॥ ౧౫౧॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణమునందు గనుపించినమెఱుక, కలవంటి ది, అనగా=లేనిది, దానినెఱుగబోయిన యదియే నటుమాయముగా బోవును. మెఱుకయొక్క మర్మమును. మెఱుకే దెల్పినయెడల, తన్నెఱు గునట్టి యపేక్షనుబొందదు, యిదియేమరియుండవలదు, సద్గురునియా జ్ఞనుమీరవలదు, మెఱుకయీరీతిగ మెఱిగిపోయినపిమ్మట, పరిపూర్ణ మొకటియుండును, అది అవాఙ్మానసగోచరంబనిభావము.

ప ॥ నేటగుకాటుకపక్షుల। కూటమిమైనదుమనల్లగుష్టన్న దియా । మేనైనగుడ్డునపమను। నాటుకయొకతేజముండినటు గానవన్నా * బట్టబయిటనలవందునన్నా * పటుతరశోణశుభ్రమ నీలపీతాది । పటలములోమించిపరమైతావెలుగొందు నటుగా నవన్నా * బట్టబయిటనలవందునన్నా ॥ ౧౫౨॥

తా ॥ శిష్యా! కాటుకపిట్టలనగా=కంటిపాపలు, అవికూడియుండుటకొఱకై నీలతోయదమనెడు నల్లగ్రుడ్డుయున్నది, అట్టి శ్రేష్ఠమైన గ్రుడ్డునడుమ యద్భుతమైన తేజమున్నది, అదియేకళాస్వరూపము, అదియేశ్వేతలింగము, అదియేఆపోజ్యోతి, దానినేజూడుము, అదిపరిపూర్ణమునందేవ్యాపించియున్నది, అదియేమెఱుక,అదియెఱుపు,తెలుపు నలుపు, పసుపు, ధూమ్రము, ఆకుపచ్చ, యీయారువర్ణములనుమీరిపరిపూర్ణమునందువ్యాపించియున్నదని భావము.

ప॥ వినుమెఱుకేయదిగనుగొను । వినుతింపగబయలటన్నవి
నుతెరువనినా।గనుగొనపాత్రలుగనుపడ। తనువననవయవముల
న్నితగదొంతియనినా * కుండలిభూతలతిజాగ్రతనినా* వినుమ
ట్లమెఱుకన్నవివరింతుతత్వాలు । మనసందుఘట్టిగామరువకు
యీమాటతగదొంతియనినా*కుండలిభూతతలిజాగ్రతనినా॥౧౫౩॥

తా॥ శిష్యా! వినుము అట్టిపరిపూర్ణమునుమెఱుకేకనుగొనుచున్నది, ప్రఖ్యాతిగాబయలునురహదారిబాటనిజెప్పంబడుచున్నది, శరీరమును,యింద్రియములతత్వసమూహమును, జాగ్రతయనెడు యూర్ధ్వకుండలియును,మెఱుకనిజెప్పంబడుచున్నది,యిదినీవుమరువక,నీమనస్సునమెఱుకకు, శరీరయింద్రియములే, దొంతులని తెలియుమనిభావము.

ప॥ సౌరలఱిరిసుంపయనినను। తరువులుధనమనినరవలుధా
రుణియనినా।గిరియనినరాళ్లుగుట్టలు। ధరణిముళ్లనినతత్వత
తిమెఱుకంచనినా*మెఱుకస్థితిలెస్సకనినా * మెఱుకజేసినవి
శ్వమెఱుకవంటిదెబయలు । నెఱుకగుర్తెఱిగితానెఱిగితేసరిత
త్వతతిమెఱుకంచనినా * మెఱుకసుస్థితిలెస్సకనినా॥ ౧౫౪॥

తా॥ శిష్యాసారతీగలనినను,అరటిదుంపలనినను చెట్లవిశేషము, ధనమనినదురవ్వలనినమృత్యుకవిశేషము,గిరియనినను, గుట్టలనినను, రాళ్లవిశేషము, తత్త్వసమూహమునుముళ్లకంపని,మెఱుకని జెప్పంబడుచున్నదిగనుక, మెఱుక యీవిశ్వమువంటిదని తెప్పగావిచారించిన యీతెలివిచేత నేపరిపూర్ణమునుదర్శించుటే సరియనిభావము.

ప॥ పెనుమాయనుజూడుముఋదె । జనకునిజఠరంబువలన
జననీగర్భంబునజొచ్చిమారురూపున।జనియించునవయవము

లుజనితమైభువినీ*వినుకనుతినుమూర్గ్యానవచ్చునసీ*దినదినమ
భివృద్ధాదీనిచేబయలును। గనియామాయలమళ్లకథమాయిం
చుముపోనిజనితమైభువిని*వినుకనుతినుమూర్గ్యానవచ్చునసీ॥౧౫౫॥

తా॥శిష్యా! పెద్దమాయయనగా=యీశరీరము,శరీరమునకంటెను
వేరొండుమాయలేదు,తండ్రియొక్క జఠరాగ్నియందుండి, తల్లిగర్భము
నబ్రవేశించి,పిండరూపమునుబొంది,అవయవములు యేర్పడి,భూమిమీ
దజన్మించును,క్రమేణవినును,జూచును, తినును,ముద్దుజూపును,ఇటులదిన
దినమభివృద్ధినిబొందును,యీశరీరముచేత నేయచలపరిపూర్ణమును గురు
కటాక్షంబునందెలుసుకొని, అట్టిమాయనుతిరస్కరించి,మఱలశరీరము
లేకుండజేసుకొనుమనిభావము.

ప॥ పెట్టియలోపలిగారడి। చెట్టుపయిగానవచ్చిచెట్టనిచూ
తగా।గట్టుపయిదోచునిదికను। కట్టునుమీదినివలెనేగనుపించునె
ఱుగా*అంతలోనెచటగనుపించదెఱుకా * దిట్టమాబోధచేపట్టి
యెఱుకనుతిరిగి। పుట్టకుండగదానిపుట్టిముంచుములేందెగనుపిం
చునెఱుకా * అంతలోనెచటగనుపించదెఱుకా॥ ౧౫౬

తా॥ శిష్యా గారడివిద్యలాడువాడు, పెట్టెలోగనుపించి, పిమ్మట
యీపెట్టెలోనంగనుపించక, చెట్టుమీదంగనుపించును, పిమ్మట యీచె
ట్టుమీదను గనుపించకబావిగట్టుమీదంగనుపించును. పిమ్మటబావిగట్టు
మీదనుగనుపించకమొదటగనుపించిన పెట్టెలోనుండేలేచివచ్చును. ఇ
దికనుకట్టువిద్య, ఇదేప్రకారము యెఱుక కనుపించి కనుపించక మటు
మాయముగాబోవుచుండును, దీనిచేపరిపూర్ణమునుదర్శించియెఱుకమఱ
లపుట్టకుండ పూర్ణబోధచేత, దానివేరుతోడద్రుంచుమని భావము.

ప॥ నేననని బ్రహ్మాలోపల। లేనిదెసంభవమునొందిలీలతనకు
దా। మేనుజగములైవెలసెను। నేనదిమృగజలముగీతినిజము
గాదనుచూ * లోకులనేటిగజిబిజివినుచూ* మాననమునవారి
మాటకామోదించి। దానికిబోధనుతగునంచువినశేస్తి నిజము
గాదనుచూ * లోకులనేటిగజిబిజివినుచూ॥ ౧౫౭॥

తా॥ శిష్యా! నేను నేనని జెప్పునిశబ్దరహితమైన అచలపరిపూర్ణబ
హ్మమునందులేకనే, తనకు తానుగానే బుట్టి,తనమాయచేత శరీరజగత్తు

లుగాపరిణమించెను, నేననుఅహంకారముయెండమావులవంటిదేగాని నిజముకాదు, లోకులుపలువిధములుగా జెప్పెడుగజిబిజి వాక్యములనువిని, నీమనస్సునకొప్పియుండును, అట్టి మనస్సును ద్రిప్పి, నీనిజస్థితిని దెలుసుకొనుటకొఱకై యీపరిపూర్ణబోధతగియుండునని భావము.

ప॥ కలనెడబాసినమనుజులు। కలలోపలిపనులుసేయగలవార లేయా। కలవారుగారువారల। వలెయెఱుకనుగురునిచేతవదలెఱు కలోనా * కలదనిసేయవలదెఱుకలోనా * కలవారంచని నో టబలుకుటయరయక । పలికినవారికితొలుగదుపాపము వదలె ఱుకలోనా * కలదనిచేయవలదెఱుకలోనా ॥ ౧౫౮॥

తా॥ శిష్యా! కలనువిడిచి జాగ్రతనుబొందిన మనుష్యులుకలయం దలి కార్యములను జెయనేర్తురా (జేయనేరరు) పరిపూర్ణులుకలలోనివారు గారు. సద్గురుకటాక్షముచేత కలయనెడుయెఱుకను విడిచినపుణ్యులను గాంచి, వారిమర్మమును దెలియనేరక, లోకులు వారినికలలోనివారని జెప్పినయెడల, అట్టిలోకులకు పాపమువిడువదని భావము.

ప॥ గుడమేమధురముమధురమె । గుడమీగుడమధుర ము లనుగొనకొనిదొలుతగ । బొడమినదేలినసరిగా । బొడమినదొ కటెగను రెండుపోనట్టెగదరా * తనువెఱుకలిల్లినట్టెగదరా * పొ డజూచిబయలునిప్పుడె మెఱుకలజోలి। విడరాలేనివెరెండు పెడ చెవులిడకవినుపోనట్టెగదరా * తనువెఱుకలిల్లినట్టె గదరా ॥ ౧౫౯॥

తా ॥ శిష్యా! బెల్లమే చక్కెర, శక్కరయే బెల్లము, తొలుతగ లిగినబెల్లమే శర్కరరూపమునుబొందినది. రెండువిధములుగాపరిణమిం చిరెండునుబోవుచున్నవి, శరీరయాత్రలురెండునుయెఱుకగాపరిణమించి పరిపూర్ణమును దర్శించినవెంటనే యాయెఱుక పారిపోవును. గాఁబట్టిగు రువాక్యమును జాగ్రతతోగావినుమనిభావము.

ప॥ ఇదియున్నదియిదియున్నది । యిదియున్నదియనుచుమ్మ యలునెఱిగియెఱుకచే । యిదిలేనిదియిదిలేనిది । యిదిలేనిదియను చునెఱుకయెఱిగితేసరిరా * ఆపైనుండేదెల్లందువినరా * ఉప

యా_స్తమానములుడ గాక యిదినీనె। మ్మదిలోన నమ్మునామాటని
శ్చయమిట్లుమెఱిగి తేనసరిరా*ఆపై నుండే దెట్లందువినరా ॥౧౬౦॥

తా॥ శిష్యా! యిదియున్నదియిదియున్నదని నేతినేతివాక్యము లచేత పరిపూర్ణమునుమెఱిగి, యిదిలేనిదియిది లేనిదని మెఱుక మెఱిగి తేనేసరి, ఆపైనుండెడుయచలమును నేనేమనిజెప్పుదును, నామాట నీ మనస్సుననుంచుకొని యిట్లెరిగితే నేసరి,యిట్టివారికిసమానులు లేరనిభా.

ప । ఎఱుగననిమెడిదిమెఱుకే । మెఱుగుదుననితననుపరు లనెఱిగడిదెఱుకే । మెఱుక నెఱుంగుదుననిదా। నెఱుగుచునుం డునదిమెఱుకేనిరుపమబుద్ధీ * నీవెఱిగేదినిగమప్రసిద్ధీ * గురు మంత్రమనియేటిగుద్దలితోటియీ । మెఱుకకుండు వేరునెఱిగి త్రవ్వితెచాలునిరుపమబుద్ధీ*నీవెఱిగేదినిగమప్రసిద్ధీ॥ ౧౬౧॥

తా ॥ శిష్యా! మెఱుగననిజెప్పునదియును మెఱుకే,మెఱుగుదు ననితనను యితరులనుమెఱుగునదియును మెఱుకే, మెఱుక నెఱుంగు దునని శ్రేష్ఠమైనబుద్ధిచేత తానెఱుగుచునుండును, నీవెఱుగునట్టి మెఱు కేవేదములయందు ప్రసిద్ధిగాజెప్పంబడినది,. సద్గురు మంత్రమనెడు పా రచిప్పతోటి యీమెఱుకకుం గలిగియుండిన వేగునుత్రవ్వుటే నీయొ క్క బుద్ధి విశేషమని భావము.

ప॥ ఎఱుకేచదువులజేసును । మెఱుకేవినుచనువు నెఱుకమె ఱుకేథిరమం । చెఱిగించునుశంకించును। మెఱుకేకొనకేమిలేక యేగునోయన్నా * బయలేచదువుమెఱుగదోయన్నా*మెఱు కేమెన్నటికైనపరిపూర్ణమున్నదం। చెఱిగితేలేననిమెఱిగి తేస.లు వక యేగునోయన్నా*బయలేచదువుమెఱుగదోయన్నా॥౧౬౨॥

తా॥ శిష్యా! వేదశాస్త్ర పురాణాది యేబదియారు భాషలును మెఱుకవల్లనేగలిగెను, మెఱుకేచదువును, మెఱుకేవినును, మెఱుకేస్థి రమని మెఱిగించును, మెఱుకేసంశయమునుబొందును, తుదకుమెఱుకే యేమిలేకపోవును, పరిపూర్ణముయేచదువులనుమెఱుగదు, మెఱుకేయె న్నటికైనను పరిపూర్ణమున్నదనుచు మెఱిగితే, తానులేనని, మెఱు కేనిలువకపారిపోవును, అనగా జన్మమునకురాకపోవునని భావము.

ప॥ చూపులలోఁగలవస్తువు। చూపులగనువస్తువులును జూపులుచూడఁ। తేపకుమెఱుకని తెలియుము। చూపులులేనట్టి బయలుచూచేదింకేమి॥మెఱుకేలేదుతోఁచేదింకేది॥ దీపమువలెకనుపాపలలోఁగలవస్తు। వేపరమాత్మనిజూపునీవెఱుకనిజూచేదింకేమి॥మెఱుకేలేదుతోఁచేదింకేమీ॥ ౧౬౩॥

తా॥ శిష్యా! చూపులలోనుండేవస్తువును. చూపులుగల వస్తువులును. అనగా=నామరూపములుగల సర్వమున్ను మెఱుకని తెలియుము, చూపులులేని పరిపూర్ణము దేనినింజూచుటయెట్లు, పరిపూర్ణమునందుమెఱుకేలేదుగనుక తోఁచుటయెట్లు, రెండును అబద్ధము, కంటిపాపలయందు దీపమువలెగనుపించెడువస్తువే పరమాత్మయనియూచూపునుమెఱుకని తెలియుము, పరిపూర్ణమునకు జూచుటయును దోఁచుటయునులేదని భావము.

ప॥ శతపత్రాప్తునిబొడగని। యతిరయమునతిమిరమణఁగియగుపడ దెట్ల। ట్లతులితగురుకృపగలిగిన। మతిమంతుఁజూచిమెఱుకమఱినిల్వబోదూ॥ సంశయమునీమదినిలుపరాదూ॥ శ్రుతులందుస్మృతులందుయితిహాసములయందు। సతతముశ్రమపడివెదకినయీమెఱుకమఱినిల్వబోదూ॥ సంశయమునీమదినిలుపరాదు॥ ౧౬౪

తా॥ పుత్రా సూర్యునిం జూచి చీకటి యెంత త్వరలో మటుమాయముగాబోవునో, అటువలెనే సద్గురు కటాక్షమును బొందిన బుద్ధిమంతులనుగాంచి మెఱుకయెందును నిలువకపారిపోవును, నీమనోసంశయములను విడువుము, శ్రమపడినదాకాలము శ్రుతులయందును స్మృతులయందును యితిహాసములయందును విచారణజేసినను, యీమెఱుకనిల్వదని భావము,

ప॥ఎఱుకేకోశములైదును। మెఱుకేభూతములనెఱుగునెఱుగునుసర్వం। బెఱుకేమెఱుకనెఱుంగును। మెఱుకనుగుర్తెఱుఁగవేరేమెఱుకయున్నాదా॥ ఉన్నదంటేనరకమేకాదా॥ నిరతముగురుసేవపరతంత్రుడగుచున। త్కరుణకుపాత్రులై మెఱుకమాలినవారికెఱుకయున్నాదా॥ఉన్నదంటేనరకమేకాదా॥ ౧౬౫॥

తా॥ శిష్యా! మెఱుకే,అన్నమయ,ప్రాణమయ,మనోమయ,విజ్ఞానమయ, ఆనందమయములనెడుపంచకోశములు, మెఱుకే, ఆకాశము, వాయువు,అగ్ని,జలము, పృథివియీయైదుభూతములను మెఱుగుచున్నది. మెఱుకేసర్వసాక్షియైసర్వమును మెఱుగుచున్నది, అట్టిమెఱుకనుగుర్తెఱుగుటకు వేరేమెఱుకలేదు, ఉన్నదనిజెప్పినవారికి నరకమువిడువదు, సదాగురుసేవయొందువర్తించుచు, సద్గురుకరుణకుపాత్రులై మెఱుకనూ విడిచి నఘన్యాత్ములకుమెఱుకలేనేలేదు, ఉన్నదనిజెప్పెడు దురాత్ములకు నరకము విడువదని భావము.

ప॥ గురుమంత్రముచేనిలువని। మెఱుకనుపరిపూర్ణమునుమెఱిగినిరతమ్ముగ। మెఱుకయియుండినవారల। తెరువిదనీకేలవట్టిదీజోలిమానూ ✽ మెఱుకలేనియాజోలిపూనూ ✽ గురునిచేపరిపూర్ణమురసియీ తెలిసిన। మెఱుకనెన్నటికిసీవెఱుగకుమిదివట్టిదీజోలిమానూ ✽ మెఱుకలేనియాజోలిపూనూ॥ ౧౬౬॥

తా॥ శిష్యా,సద్గురుమంత్రముచేతనిలువనిమెఱుకను, పరిపూర్ణమునుమెఱిగియును,సదామెఱుకయియుండినపాపాత్ములమార్గమునీకేల, అదియుశక్తిమార్గము, ఆజోలిమానుము, మెఱుకలేనియామార్గమునుబట్టుము, సద్గురునికరుణచేపరిపూర్ణమునుదెలుసుకొని, యీతెలిసినమెఱుకనెన్నటికినితలచవలదు, మెఱుకగలవారితోస్నేహమువలదనిభావ.

ప॥ లేనికలదోచినప్పుడు। లేనివిచిత్రంబులన్నిలేకనెతోచుగ। లేనికలమెలుకొన్నను। లేనివిచిత్రములుతానులేకపోవునురా ✽ అనుమానములేదిందువినరా ✽ లేనెఱుకయీరీతిగానెబయలునుజూచ। తానుతనుత్రయముపూనెందునిలుచుండ లేకపోవునురా ✽ అనుమానములేదిందువినరా॥ ౧౬౭॥

తా॥ శిష్యా! లేనికలయనగానిల్కడలేనికలకలిగినప్పుడు, నిల్కడలేని విచిత్రములన్నియును లేకనేగనుపించుచుండును, లేని కలయుండుండేమేల్కనినవెనుక లేనివిచిత్రములును తానునులేకనేబోవును, గాబట్టి సంశయములేదువినుము. లేనిమెఱుకయీరీతిగా బయలునుజూచి తానును, స్థూలసూక్ష్మకారణదేహములుమూడును, యెందునునిల్కడ

గాకొంతకాలమైనను నిలుచుటకు లేక మెఱుకపాఱిపోవును గనుక, సంశయమువలదని భావము॥

ప॥ మరణసుషుప్తులజెందిన। పురుషుడుమేల్కనినవాడు
భువితదితరుడో। పురుషుడు కలగనువాడని। యెఱిగుండుము
మొదటియతడె యెఱుగడీరెంటిని * రెండవపురుషు డెఱుగునీ
రెంటిని * యిరువురొక్కటెనుమ్మి తిరిగిపుడుదురువీరె। గురుని
చే మేల్కనినతిరిగిపుట్టనేపుట్టడెఱుగడీరెంటిని * రెండవపురుషు
డెఱుగునీరెంటిని ॥ ౧౬౮॥

తా॥ శిష్యా! మరణమును నిద్రయును జెందినవారికి, మేల్కనిన పురుషుడు వేరుగానేయుండును. పురుషుడేకలగనువాడని తెలుసుకొనుము, మొదటివాడైన మరణించినవాడు మేల్కనినపురుషుని కలగనిన పురుషుని యీయిరువురను యెఱుగడు, రెండవపురుషుడైన నిద్రించువాడు మెలకువను, కలను యీరెంటిని యెఱుగుచున్నాడు, యీయిరువురకును పుట్టుగిట్టుటలు తప్పవు, గురుకటాక్షముచేత మేల్కనినపుణ్యాత్ములు మఱల పుట్టనేపుట్టరని భావము.

ప॥ ఎఱుకేయెఱుకకుకొడుకులు। యెఱుకే తలిదండ్రులెఱుకకె
ఱుకేయితరుల్। యెఱుకేయెఱుకకుమూలము। యెఱుకకుమూ
లంబుబయలంచెట్లండునోయీ* యెఱుకలేక యేమిలేదోయీ*
యెఱుక లేనియుత్తపరిపూర్ణమునుజూచి। యెఱుకేతానేననీ యెఱిగి
పోయినపైమాటెట్లుందునోయీ* యెఱుకలేక యేమిలేదోయీ॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకే యెఱుకకుపుత్రులు. యెఱుకే తల్లిదండ్రులు, యెఱుకకు యెఱుకేయితరులు, యెఱుకే యెఱుకకుమూలము, యెఱుకకుమూలము పరిపూర్ణమని నేనెట్లుజెప్పుదును, చెప్పనే జెప్పను, యెఱుకలేక యీవిశ్వమేమియును లేదు, యెఱుకలేని యీయుత్తపరిపూర్ణమునుజూచి యెఱుక తానులేనని యెఱిగిపోయినపిమ్మట, ఆమాటనే నెట్లందును, పరిపూర్ణము శబ్దరహితమైయున్నదని భావము.

ప॥ గుఱుతుగకలలోపలస్థిరములూరికెవచ్చిపోంది నయుము
గన్నత్తులక్ష। వరకన్నియలనుగాంచియు। గురువుచే మేల్కొ
నినగుఱుతుండదన్నా * ఆపై ఘటనటిగే దేవతా* యెఱుకో

కట్టుకుంటనే యేర్పాటులుండును । మొఱుకొక్కటేగితే యేర్పా
టుజేసెడిగుఱుతుండదన్నా * ఆపైమాటనెఱిగే దేదన్నా ॥౧౭౦॥

తా॥ శిష్యా, యీకలయందుగుఱుతుగా స్త్రీలును పురుషులును వచ్చి, కామోద్రేకముచేత నొకరితో నొకరు భోగించి, కొమార్లను, కొమార్తెలనుగని, వారితో సుఖదుఃఖములననుభవించుచుందురు, సద్గురుని కరుణచేత మేల్కనినయీగుఱుతుండదు, ఆపైమాటను మెఱిగేదెమెఱుక, మొఱుకొక్కటుండినయెడల యేర్పాటులన్నియునుండును, మొఱుకయేగిపోయిన వెనుక యేర్పాటును, గుఱుతునుయుండదనిభావము.

ప॥ నినుననునీవునుగాంతువు। నినుననుగలలోన గాంతునేనొక వేళ। నినుననునీవునునేనును। నినుగనుగొనగలమె మేలుకొనిన మీదటనూ * గురుబోధిట్లువినినమీదటనూ* మునుపుగలిగిన మెఱుక మొదటికేనిలువదు। నినునన్ను నేనిన్ను నినునీవెఱుగుట యెట్లుకనినమీదటనూ * గురుబోధిట్లువినినమీదటనూ॥ ౧౭౧॥

తా॥ శిష్యా! నీవునిన్నునునన్నునుజూచెదవు. కలలోనొకసమయముననేను నిన్నుజూచెదను, మేలుకొనిన పిమ్మట నిన్నునునన్నునునీవును, నేనునిన్నును నన్నును జూడనేరము, యిదే ప్రకారము గురుబోధమైన పిమ్మట మెఱుక మొదటనేనిలువదు. నినునేనును, ననునీవును జూచుటలేదు. రూపునామములుగల సర్వమును జూచుటకలయనియును, అచలపరిపూర్ణమును దర్శించినదియే, మెలకువయనియునుభావము॥

ప॥ నినునీవునన్ను నేనును । ననునీవునునేనునిన్నుననుమెఱిగినదే । తనునెఱుగనిదానినిగని । తనకలిమిమృషంచుదెలసితానేగనేని * అదిమెలగవలదానెవ్వడెఱిగీనీ* ననునీవునేనిన్నువినుపింమనుని । యనుటకిద్దరికిపుడుమునుపున్న మెఱుకేది తానేగనేని * అదిమెలగవలదానెవ్వడెఱిగీనీ॥ ౧౭౨॥

తా ॥ శిష్యా! నీవునన్నును నేనునిన్నును తన్నును మెఱిగినదే మెఱుక, నిన్నునునన్నును తన్ను రెఱుగని పరిపూర్ణమును దర్శించితన బ్రతుకు భాగ్యములు వ్యర్థములనితాను మెఱిగిపోయినవెనుక, మెవ్వరుంజిమెఱుగుదున్నారు. మెఱిగేవారులేరు, మనకిరువురకును ముందుంకిన మెఱుక విడిచిపోయెనని భావము.

ప॥ తిమిరారియందులేనిది। తిమిరముతనుదానెవచ్చితేజో
నిధియై। తిమిరారియునికిగనుగొని । తిమిరముతానిలువనట్లుతె
లుసుకోరాదా*బయలెఱుకలదెలిసియామీదా * భ్రమరూప
మైనట్టిబ్రహ్మాండమెఱుకల । భ్రమతీసివేసితేభ్రాంతిపుట్టునమళ్ళీ
తెలుసుకోరాదా*బయలెఱుకలదెలిసియామీదా॥ ౧౭౩॥

తా॥ శిష్యా! సూర్యునియందులేనిదేచీకటితనకుతానేవచ్చితనకు తానేవ్యాపకమై సూర్యుడురాగానే చీకటితానెందును నిలువకమటు మాయముగాబోవునో, అటువలెనే పరిపూర్ణమునుగనిన భ్రమ స్వరూపకమైన యెఱుకలనకుతానే మటుమాయముగాబోవును, యీబ్రహ్మాండమెఱుకలయొక్క భ్రమనువిడిచినమళ్ళభ్రాంతిపుట్ట నేరదనిభావము.

ప॥ లేదులేదనుచునెందరు । వాదించినలేకపోదుపరిపూర్ణ
ముతా । పోదుపోదనుచునిలిపిన । పోదనియనుకోకుమెఱుకపో
నేపోతుందీ * ఘట్టిగలేచిపోనేపోతుందీ * వాదభేదములేనివారి
చేయెఱుకను । పాదుకదలించేటిపద్ధతినెఱిగి తేపోనేపోతుందీ *
ఘట్టిగలేచిపోనేపోతుందీ॥ ౧౭౪॥

తా॥ శిష్యా పరిపూర్ణములేదులేదని యెందరువాదించినను లేక పోదు, యెఱుకపోదుపోదనియెందరువాదించినపోనేపోతుంది, నిజముగాలేచిపోనేపోతుంది, గనుక వాదభేదములేని యచలభావజ్ఞులవలనయెఱుకయొక్క పాదుకదలించెడువిధమును దెలుసుకొనిన యెడలయెఱుక (ఘట్టిగా=అనగా నిశ్చయముగా) విడిచిపోవునని భావము.

ప॥ మేనెఱుకలరెంట్లోనొక। దానినియెడబాసిజేయతరమా
పనులకా। మేనికియెఱుకకుగావున। మేననయెఱుకెఱుకయనినమే
ననియెఱుగూ * రెంటినినీవునేననియెఱుగూ * నెఱిగివీటితో
బయలునెఱిగిమేనెఱుకల । తిరిగిచూడకుచూ శ్రీగురునిపాదము
లాననమేననియెఱుగూ*రెంటినినీవునేననియెఱుగూ॥ ౧౭౫॥

తా॥ శిష్యా! శరీరయాత్మలురెండునొకదానినొకటి బాసియుంచుటయును, కార్యములనుజరిపించుటయునులేదు, శరీరమనినయాత్మయనిన రెండునునొక్కటేయని తెలుసుకొనుము, యీరెంటితోనుపరి

పూర్ణమునుగనిపట్టి, శరీరయాత్రలనుమఱలవిచారించకుము, వాటినిమ ఱలతలంచినయెడలనీకు సద్గురునిపాదమానయని భావము.

ప॥ మఱుపునుషుప్తియుమూర్ఛయు।మరణంబుసమాధియును చుమానవులెఱుకలే।దొఱగిననరునిశరీరము। నెఱిగదరానరుడు మేనునెఱుగడో యన్నా*తననైనతానెఱుగడోయన్నా*యెఱుగ కుండిననాడుతిరిగిపుట్టుచునుండు। తిరిగిపుట్టడువాడీగురుబోధగ లిగితేయెఱుగడోయన్నా*తననైనతానెఱుగడోయన్నా॥౧౭౬॥

తా॥ శిష్యా! మఱుపును, నిద్రయును, మూర్ఛయును, చావును, యీనాలుగింటిని మానవులు సమాధియనియందురు, యెఱుక విడిచినశరీరములనుమానవులెఱుగనేరరు, యీనాలుగుఅవస్థలలోనున్న మనుజుడు శరీరమునుయెఱుగడు, తన్నుతానైననుయెఱుగడు, యెఱుగనివాడుమరల జన్మమునకువచ్చుచుండును, యిందుచేతగురుబోధనుపొందినవారు మఱల పుట్టనేపుట్టరనిభావము.

ప॥ పరిపూర్ణమెఱుకలేపియని। యెఱుగనిజయలందులేని యెఱుకతనకుదా। నరుదెంచుటగురుశిష్యులు। నెఱుగువమాట్లాడి రెంటితెలిసెతాజనుమా*ఆపై మాటపలికేదెవరికినూ*ఆగిమరలే కనేనెఱిగించినట్టిగురు।గురుబోధపాత్రుండైనగాక తెలుపకు తెలిసితాజనుమా*ఆపై మాటపలికేదేదికను॥ ౧౭౭॥

తా॥ శిష్యా! యిదిపరిపూర్ణము, యిదియెఱుకని, యెఱుగనిబట్టబయలందు, లేనియెఱుకలోనుగానేవచ్చిగురుశిష్యులవగిదివర్తించి, పయి రెంటిని తెలుసుకొని, యెఱుకేపారిపోవును, యెఱుకపోయినవెనుక మాట్లాడేవారులేరు, సందియములనుబొందక, నేనెఱిగించిననాగురుబోధను.నీవు అపాత్రులకునివ్వవలదని భావము.

ప॥ మఱుపునుషుప్తియుమరణము । పరిపూర్ణంబునకునాటుప ఱచియెఱుకకుల్ । మఱియాదిమేల్కపుట్టువు। లిరుదెఱగులయె ఱిగియెఱుకనెగరిజమ్మాయీ*ఆపైనుండేదెఱిగెదెట్లోయీ*గురుమంత్రమిదెనుమ్మిమఱువక యేప్రొద్దు। స్మరణజేసితివేనితిరిగిపుట్టవునీవల్లెగరజిమ్మాయీ*ఆపైనుండేదెఱిగేదెట్లోయీ॥ ౧౭౮॥

తా॥ శిష్యా! మఱుపును,నిద్రయును,మరణమును, పరిపూర్ణము నకుసాటిగాను, మఱియును,జ్ఞానమును, మెలకువయును, పుట్టుకయును యొకకుసాటిగాను భావించి,యీరెండువిధముల నెఱింగి, యొకనుయెగరగొట్టుము,యిదేగురుమంత్రము, దీనినిమఱువక సదాకాలముజపియించితివేని మఱలనీకు పుట్టుక లేదనిభావము.

ప॥ క్షితిలోననరుడుపక్వా। న్నతతిని వెలికక్కి-మఱలనాకునె యతిసంస్కృతివిడిచితిఱిగిపూనునే। వితరణశాలిచ్చినట్టివిత్తమడిగీనా*సత్యశాలిసత్యముడిగీనా*ప్రతిలేనిగురుబోధస్థితిజెందియెఱుకనీ। గతిసంగ్రహించడుకృతికృత్యుడిచ్చినవిత్తమడిగీనా* సత్యశాలిసత్యముడిగీనా॥ ౧౭౯॥

తా॥ శిష్యా! నరులుమిగులరుచిగలక్షీరాన్నమును బుచ్చుకొని, మఱలయది వెలికక్కినయెడల,యానరులుమఱల దానినిగ్రహింతురా గ్రహించరు,బుద్ధిమంతులు తాముదానమిచ్చినధనమును మఱలగ్రహించరు, సత్యవంతులుతమసత్యమునువిడువరు, అటునలెనేపరిపూర్ణమును గ్రహించినమానవులు, యెఱుకనుమఱలగ్రహించరనివిభా ను.

ప॥ మఱుపనతొలిమేనులుమూ। డెఱుకననాలవశరీరమీరెంటొకటే। పరిపూర్ణమవలిదీయని। యెఱుకనుగురువాక్యచేత నెగరజిమ్మినను*పోవును లేనియెఱుకయెఱిగినను*యెఱిగేదేలేకుండుయేమోనావలిజాడ। నెఱిగేవారెవరింకయింతేచాలెఱుకనునెగరజిమ్మినను*పోవును లేనియెఱుకయెఱిగినను॥ ౧౮౦॥

తా॥ శిష్యా! మఱుపనగా=తొలిశరీరములుమూడును, అవియెవ్వియనిన=యిరువదియైదుతత్వములుగలిగినస్థూలశరీరమును వహించినవిశ్వుండును, పదియారుతత్వములుగలిగినసూక్ష్మశరీరమునువహించినతైజసుండును, రెండుతత్వములుగలిగినకారణశరీరమునువహించినప్రాజ్ఞుండును. యెఱుకనగా=నాలవశరీరమైనమహాకారణమనెడు హిరణ్యగర్భుండును, యీయెఱుకమఱుపులు రెండునుయొకటే, పరిపూర్ణమువీటినన్నిటినిదాటినదనియెఱిగి, యెఱుకనుగురువాక్యముచేత నెగరగొట్టినవెనుక, ఆవలయెఱిగేవారులేరు, లేనియెఱుకయెఱిగిపారిపోవునని భావము

ప॥ నానావిధావయవములు। నానావిధనామరూపనటనలు
మాయల్।నానావిధములయూహాలు। నేననుయొకందుయిన్ని
నిబిడమైయుండూ*బయలునుగనితానిలువలేకుండూ* నేనుమే
నులురెండులేనేలేకుండిన। మేనులేదదిలేక నేనిలిచేదెట్లన్నసిబిడ
మైయుండూ * బయలునుగనితానిలువలేకుండూ॥ ౧౮౧॥

తా॥శిష్యా! నానావిధములైన అవయవములుఅనగా = యింద్రియములును,నానావిధనామములుఅనగాపేర్లను,నానావిధరూపములనగా=చిత్రవిచిత్రములైనరూపములున్ను, నానావిధనటనలనగా = చేయునట్టికృత్యములును, నానావిధములైనమాయలును, నానావిధములయినయుక్తులును,తలంపులును, నేనునేననెడుయొకయందునిండియుండును, పరిపూర్ణమునుదర్శించినయెడల తానునిలువకపారిపోవును, నేనుమేనులురెండుఅనగా=ఆత్మశరీరములురెండును, లేనేలేకుండినయెడలదేహములేదు,దేహములేకయాత్మయుండుటెట్లనిభావము.

ప॥ జగమువలనసంకల్పము।జగమాసంకల్పమునునుజనియిం
చునువే।రగుపడదుజన్మమందిర।మగుపడదెడబాసినిల్వావారెండె
న్నటికీ*బయలునుగనిననివిరెండెన్నటికీ*యికదల్పబోకుముయి
విబుట్టుటుల్లక్కి।మృగజాలమగుపడమిథ్యంచెఱిగినమాట్కియీ
రెండెన్నటికీ*బయలునుగనిననివిరెండెన్నటికీ॥ ౧౮౨॥

తా॥ శిష్యా!జగత్తువలనసంకల్పమును, సంకల్పమువలనజగత్తును గలుగుచుండునుగాని యీరెంటికి జన్మమందిరమువేరేయున్నటులగనుపించలేదు,యివిరెండునుయొకదానినొకటియెడబాసియుండవు,యివిరెండునుపరిపూర్ణమునుదర్శించినయెడల, యెన్నియుగములకైనను, బ్రహ్మకల్పములకైనను, మఱలబుట్టుటయుల్లక్కి,యెండమావులయందునీళ్లుండుటమిథ్యయని యెఱిగినవిధమున, యివిరెండునుమిథ్యాస్వరూపములు, వాటినియికమీదుతలంచవలదనిభావము

ప॥ పరిపూర్ణమనెడుపలుకే। యెఱుకనుయల్పాతీరములయె
చ్చటగనినట్।తిరమైయున్నదిగనుగొన। యెఱుకనుయల్పాతీర
ములనికగట్టిపెట్టూ*యెవరికితెలియదిదిమూలగుట్టూ * గురు·

మూర్తికరుణచేనటిగి తెలిసితివేని । పరిపూర్ణబోధనుపరులుదెలి
పినబోధనికగట్టిపెట్టూ * యెవరికి తెలియదిదిమూలగుట్టూ॥౧౮౩॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణమనినయదియొక వాక్యముగానే జెప్పంబడు చున్నదిగాని, అదివాక్యములకుఅతీతము, శబ్దములేనిది, యిదియేమహా మంత్రము, యీమూలరహస్యమెవ్వరికిని దెలియదు, రెండుకయు ను, అల్పాక్షరములనెడునన్యభావములున్న, స్థిరముగానేలోకులకుగనుపిం చుచుండును, నీవువాటినివిడిచిపెట్టుము, సద్గురుమూర్తికరుణచేతను ప రిపూర్ణబోధనుదెలుసుకొని, పరులు జెప్పిన నానావిధబోధలనువిడిచిపె ట్టుము, యిదియేపరమరహస్యమనిభావము.

ప॥ చూపించిచూపరానిది। చూపించితిదానినండజూచితివి
గదా । చూపించగజూచెనిదిదీ। న్నెప్రొద్దికదలచబోకుమిదెగురు
బోధా * నిన్నంటదుయితర్ప్రబోధా* నాపాపనాకూననాచిన్ని
నాయన్న।నా పెన్నిధానమనారత్నములకొండయిదెగురుబోధా*
నిన్నంటదుయితరప్రబోధా॥ ౧౮౪॥

తా॥ శిష్యా! చూపించిచూపరానిదియైనపరిపూర్ణమునుజూపిం చితిని, నీవుదానినిజూచితివిగదా, చూపించినపిమ్మటజూచినదెట్టుకేయి ది, దీనినికదలచవలదు, యిదియేగురుబోధ,యితరబోధలనగా,సాధకవి ద్యలయందువర్తించువారి బోధలునిన్నంటవు,నీవేనాబిడ్డవు,నీవేనానిక్షే పము, నీవేనారత్నములకొండయనిప్రేమతోగురుడుపలికెననిభావము.

ప॥ నామమురూపమునటన। స్తోమముబయలందు లేదుచూ
డుమీనీవా.నామమురూపమునటన। స్తోమముయెట్టుకిందుగలవు
చూడుమీనిజమూ*బయలెట్టుకలజూచిచూడకుమూ *వేమా
రునేనెంతవినజెప్పినాగాని । యీమార్గమెతప్పయిక లేదురెండవ
దిచూడుమీనిజమూ*బయలెట్టుకలజూచిచూడకుమూ॥ ౧౮౫॥

తా॥ శిష్యా! నామమున్ను, రూపమున్ను, క్రియమొదలగువృ త్తులున్న,పరిపూర్ణమునందు లేవు,నీవునిజముగాజూచి తెలియుము, నామ మున్ను, రూపమున్న,క్రియమొదలగుసర్వవృత్తుల్నుయెట్టుకయందు గలవు, నిజముగాజూడుము, బయలెట్టుకలనుజూచిచూడకుమనగా=గు

ఱతు పెట్టవలదనుట, పలుమారునీకు నేనెంత జెప్పినను, యీమార్గమేత
ప్ప వేరొండుమార్గము లేదని భావము॥

ప॥ గురుడు గురుబోధ శిష్యుని। కెఱిగించెడు వేళ శిష్యుడెఱిగెడు వే
ళ౯। యిరువురునై శ్వానరక। ర్పూరములవలె వెలిగియు వలపొడచూ
పరోయీ* అట్లనె నీవిక్కడ దెలియుమోయీ* పరిపూర్ణ మెఱుక
లనెఱిగియా మీదట। యెఱుకను విడుచుటే గురుబోధం బెఱుగు
ము పొడచూపరోయీ* అట్లనె నీవిక్కడ దెలియుమోయీ॥ ౧౮౬॥

తా॥ శిష్యా! సద్గురుమూర్తియగు గురుని బోధను శిష్యునకు యెఱిగించెడు వేళయందును, ఆశిష్యుడు యెఱిగెడు కాలమందును, యీయిరువురు అగ్నికర్పూరములవలె వెలిగి మఱలగనుపించరు. అటువలెనే పరిపూర్ణమును యెఱిగినవారు, మఱల యెఱుక భావమును బొందరుగాబట్టి పరిపూర్ణ మెఱుకలను యెఱిగియా యెఱిగిన యెఱుకను విడిచిపెట్టుటే గురుబోధ యని భావము.

ప। సతి కౌగిట తత్పతి త। త్పతి కౌగిట సతియు జేరి పవళించి కడ౯।
మృతి జెంది మేలుకనిసు। స్థితులయి యొకరొకరు బడిన చేష్ట దెల్పు
దురా * సిగ్గడలియా చేష్ట దెల్పుదురా * ప్రతిలేని గురుబోధస్థితి
జెందట్లనెనం। తతితిరిగి లేనెఱుక గతియిట్టిదన రాని చేష్ట దెల్పుదు
రా * సిగ్గడలియా చేష్ట దెలుపుదురా ॥ ౧౮౭॥

తా॥ శిష్యా! పురుషుని కౌగిట భార్యయును, భార్య కౌగిట పురుషుడును జేరి, రతియుపరతుల చేత నలసి నిద్రించి లేచినపిమ్మట, యీయిరువురు తాము యొకరొకరు బడినపాట్లు సిగ్గువిడిచి చెప్పకుందురా! చెప్పుకొనరు, అటువలెనే, సమానరహితమైన నీగురుబోధను బొందిన తరువాత యెఱుక గతియును యిట్టిదేనని భావము.

ప॥ రానిది పోనిది బయలని। లేనిది యెఱుకను చూనీకు లెస్సగ
దృఢమా। దాకను నీవీమంత్రము। మానక జపియించుచుండుమా
బుద్ధిశాలీ* లేనిదె లేదు మరువకీజోలీ* లేనిదే లేదని పూనినిశ్చయ
మైతె। తానెక్కటుండును గాని యట్లనువినుమా బుద్ధిశాలీ* లేని
దె లేదు మరువకీజోలీ ॥ ౧౮౮॥

తా॥ ఓయి బుద్ధిమంతా, అచల పరిపూర్ణమునకు రాకపోకలు లేవు, మాయ యెఱుక లేనే లేదని నీకు దృఢపడునంతవరకు నీవు యీ

మంత్రమును విడువక జపించుచుండుము, లేనిదియైన యొటుక లేనే లేదు దీనినిమరువవలదు, పరిపూర్ణముమాత్రమే సదానిండియుండును, దానినిటుల వినుమని భావము.

ప॥ఉన్నదిపరిపూర్ణములే। దెన్నటికినియొటుకయనుచునిదిస్పృ
ఢమౌదా। కెన్నమునే బోధించిన। తిన్ననియీబోధశిష్యతిలకమ
టువకుమీ*సుజనుల మ్రోలపలుక వెటువకుమీ*నిన్నుకుమతు
లువచ్చినీలోతడిగితెవారి। కెన్నివిధములనీవెఱిగింపకిదిశిష్య తిల
కమటువకుమీ*సుజనుల మ్రోలపలుక వెటువకుమీ॥ ౧౮౯॥

తా॥ శిష్యా! ఉన్నదేపరిపూర్ణము యెన్నటికినిలేనిదే .యొటుక యనినీకు దృఢముగలుగునంతవరకు, నేనుబోధించిన పరిపూర్ణబోధను మరునకుండితివేని, నీవునాశిష్యవర్గమునకు తిలకమువలె ప్రకాశింతువు పెద్దలయెదుట భాషించుటకువెనుకదీయకుము, కుచ్ఛితపురుషులువచ్చి నీగురురహస్యము నడిగినయెడల, వారికి నీవుయెఱిగింపవలదని భావము.

ప॥ పరిపూర్ణముయొటుకనునే। నెఱిగించితినీవు రెంటినెఱిగితి
విగదా। యొటుకనుగురుదక్షిణగా। మరికేనిరమిమ్ము వట్టిమాట
లేమిటికీ * యొటుకతోనింకకూటమేమిటికీ * పరులునేననియే
టిభావ మభావమై। నిరతమునొకరీతినిలచియుండుమువట్టి
మాటలేమిటికీ * యొటుకతోనింకకూటమేమిటికీ। ౧౯౦॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణమునుయొటుకను నీకుయెఱిగించితిని, నీవు యెఱిగితివిగదా, యెఱిగినయీయొటుకనుగురుదక్షిణగా త్వరితముగానిమ్ము, యొటుకతోనిక మీదసహవాసముచేయకుము, పరులనినేననియెంచెడు భావమునుగలిగియుండకుము, సదాకాలమునునీవుయొక్కటేవిధముగానుండుము, ఇతరమాటలతోబనిలేదని భావము.

ప॥ పరిపూర్ణమొటుకలివియని। గురువగుడెఱిగించియొటుక
కూటమిమాన్పె। గురువుకుగురువేసరియా। మఱిశిష్యానకిం
కేనోటమాటవెళ్లినా*పోయినయొటుకవళ్లిమళ్లినా* గురుశిష్యు
లనియేటిగుటుతున్నదెటుగక। నిరతమునొకరీతినిలుచున్నబయ
లందుమాటవెళ్లినా * పోయినయొటుకమళ్లిమళ్లినా॥ ౧౯౧॥

తా॥ శిష్యా! సద్గురుడు యిదిపరిపూర్ణమనియును, యిదిమెఱుకయనియును మెఱిగించి, మెఱుకయొక్క సంబంధమునువిడిపింపకేయుటకు,గురుడేసరిగాని, యింకయెవరివల్లనుకానేరదు,ఆశిష్యా!నోటమరలమాటరాదు, విడిచిపోయినమెఱుకమఱలరానేరదు,దివారాత్రులయందునొకటేవిధముగానుండినపరిపూర్ణమునందు, శబ్దాదితన్మాత్రలేమియునులేనందుననీకు, మఱలభ్రాంతిపుట్టదనిభావము.

చ॥ స్థిరమగుపరిపూర్ణమున । స్థిరమగుయీమెఱుక మెఱుక
తెలియుజగములం । దెఱిగినమెఱుకేగదస।ద్గురుకృపచేమెఱుక
బోతేగురుశిష్యులేరీ*నోరెత్తక మఱివినరోరీ*గురునిపాదములా
నగుఱుతులేనటువంటి। పరిపూర్ణమొకటుండుపలుకరాదట్లుండు
గురుశిష్యులేరీ*నోరెత్తకమఱివినరోరీ॥ ౧౯-౨॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణము స్థిరముగానుండును, యీమెఱుక అస్థిరము, యీజగత్తును సర్వసాక్షిగా మెఱుకేమెఱుగుచున్నది, ఇటుల మెఱిగినమెఱుక సద్గురుకటాక్షముచేత నామెఱుకవిడిచిపోయినపిమ్మట గురుశిష్యులులేరు, నీవునోరుదెరువక వినుము నీకుసద్గురుపాదములాన,గుఱుతులేనటువంటి పరిపూర్ణమొకటియున్నది, అది అవాఙ్మానసగోచరము, గురుశిష్యరహితమైనపరిపూర్ణమునుశంకలేక తెలియుమనిభావము.

చ॥ గురుడచలముమెఱుకలతన। కెఱిగించినశిష్యుడెఱిగి మె
ఱుకై యుండగ । మెఱుకనునిలుపకుమనినను । మెఱుకను వి
డనాడిశిష్యుండెట్లుండునంటే *అట్లనెనేనియెట్లుండునంటే*పురు
షుడులేనట్టిపొలతిసౌంధర్యము । మఱిమఱిగలిగుండి మఱిలేక
ట్లనెయుంటినెట్లుండునంటే * అట్లనెనేనియెట్లుండునంటే॥ ౧౯-౩॥

తా॥ శిష్యా! గురుడు అచలపరిపూర్ణమును, మెఱుకనుమెఱిగించియును, ఆశిష్యుడుమెఱుకై యుండుటనుజూచిమెఱుకనునిలుపకుమని యాజ్ఞాపించిరి, మెఱుకనువిడిచిన శిష్యుడు యెట్లుండుననగా, పురుషుడు లేనిస్త్రీ మిగులసుందరమును గలిగియుండియును యెటుల హీనముగానుండునో, అటువలెనే మెఱుక నువిడిచినమహాత్ముడుకార్యాకార్యములయందు దాసక్తుడుగా హీనుడై యుండునని భావము.

ప॥ ఎఱుకనువిడనాడినయా । పురుషునిస్థితియెట్టిదనిన పొం
దుగవినుమిా । సరిపడుసరిపడదనకను । సరిగావర్తించుచుండు
సమరసబుద్ధిగ *కార్యములందు సహజప్రబుద్ధిగ *పరిపరివిధము
లపువులుపెట్టడు । మఱివైరాగ్యముచేత మానుకొనియుండ
డుసమరసబుద్ధిగ *కార్యములందుసహజప్రబుద్ధిగ॥ ౧౯౪॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకనువిడిచినపురుషునిస్థితియెట్లుండు ననగావి
నుము, తనకిదిసరిపడును, అదిసరిపడదనిచెప్పడు, సమముగానేనటించు
ను, అన్నికార్యములయందునుసహజమైనబుద్ధితోవర్తించును, అత్యాశ
చేత పలువిధముల వర్తించడు, కూడవన్నవైరాగ్యముతో సట్టికార్య
ములనువిడిచియుండడు, అనగా=బద్ధముష్టిభావమును, ప్రకటముష్టిభావ
మునుబొందడు. బద్ధముష్టియనగా=పిడికిలిఘట్టిగాబట్టుకొనుట, ప్రకటము
ష్టియనగా=పిడికిలినివిడుచుట, యీరెంటినుగలిగియుండడనిభావము.

ప॥ కలమేలుకొన్నపురుషుడు । కలలోపలిబొమ్మలెఱుగగ
లిగుండకనే । తెలపోయతేసగురుకృప । కలిపొందినవారికింకొలి
ప్పలున్నావా * తెలుపరకొద్దిగొప్పలున్నావా * తలిదండ్రిదా
రతాతకులదైవమాప్తులు । కలబాంధవులుదేశికులనినమ్మితె
యింకతిప్పలున్నావా * తెలుపరకొద్దిగొప్పలున్నావా॥ ౧౯౫॥

తా॥ శిష్యా! కలగని మేల్కొనినమానవులు, ఆకలయందలి విష
యములను గలిగియుండరు, వాటినిబొంకుటకును నేరరు, సద్గురుమూర్తి
కరుణచేత తెలివిపొందిన వారికి యికమీాదు యేసంకటములును లేవు,
కొద్ది గొప్పలునులేవు, ఉండినయెడల చెప్పుము, తల్లియును, దండ్రియు
ను, దారయును, తాతయును, కులదైవమును, మిత్రులును, బంధువర్గ
ములును, సర్వమును సద్గురుమూర్తియేయని నమ్మినవారికియేసంకటము
లులేవనియును, హెచ్చుతక్కువలులేవనియును భావము.

ప॥ ఈరీతిస్థితిగలిగిన। నేరుపుశాలితరజనులనిందాస్తుతులగ।
తారేగిజేయడెన్నడు । వారలుమఱిచేసిరేనివలదనియనడూ *
చేవిమొగ్గికావలెననివినడూ * వారుమిావారుమావారువీరను
కొంచు । సారెకువీరితోపోరాడెవారినివలదనియనడూ * చెవి
మొగ్గికావలెననివినడూ॥ ౧౯౬॥

తా॥ శిష్యా! సర్వముగురుడేయనినమ్మిన, బుద్ధిమంతుడును విత రణశాలియునునైనశిష్యుడు, యితరులనునిందించడు స్తుతించడు,తాను యెన్నడైననుగోపముగలిగియటులజేయడు, ఇతరులుతన్నునిందించితి ట్టినను,మీరునిందించితిట్టినలదనియనడు, తానుఅట్టిమాటలనుచెవియొ గ్గివినడు,వారుమీవారు,నీవుమావారని,పరేవ సేపోరాడుచుండెడువారిని వలదనియనడు. ఆమాటలువినడనిభావము.

ప॥ ధ్వనిమొదలగుతన్మాత్రలు। గనుగొనగాలేశమైనగాన్పిం చనిచో । టునుబట్టబయలుగాగని।ధ్వనిమొదలగుతన్మాత్రలున్న దానినెఱుగకనూ * గనియీరెంట్లోదేనినెఱుగకనూ* ఉనికిగ లిగినయట్టిఘనునిగన్నుతిసేయ। జనులకుశక్యమంచనరాదుదాని నెఱుగకనూ*గనియీరెంట్లోదేనినెఱుగకనూ॥ ౧౯౭॥

తా॥ శిష్యా. దేనియందున, శబ్దము. స్పర్శము.రూపము.రసము గంధములనెడుపంచతన్మాత్రలులేవో, దానినేపరిపూర్ణమనితెలియుము, దేనియందున, శబ్దము,స్పర్శము,రూపము,రసము,గంధములనెడుపంచత న్మాత్రలున్నవో; దానినేయొఱుకనితెలియుము, యీరెంటిమర్మములనె ఱిగినమహాత్ముని గీర్తించుటకు జనులకు శక్యమగుననిజెప్పరాదు, అట్టి యెఱుకనెఱిగి,యీయెఱుకను విడుచుటే సరియనిభావము॥

ప॥ నామదితెల్పగవినుమీ।సామాన్యంబనుచుజూడజనదీబో ధర। ప్రేమాతిశయమునంగని । వేమారిదిగురునినోటవినవలె నుమీ* నిత్యముచదువుకొనవలెనుమీ* నామరూపక్రియనట నలుగలిగిన । వెనస్తువోదానినెటునిల్వనిప్వకువినవలెనుమీ * నిత్యముచదువుకొనవలెనుమీ॥ ౧౯౮

తా॥శిష్యా!నీవునామనోభీష్టమునుజక్కగాతెలియుము, యీబో ధసామాన్యమైనదికాదు గనుకయత్యంతప్రేమతో, సదాసద్గురునినోట వినుటశ్రేష్టము,లేదాప్రతిదినము అచలబోధనుదెలిపెడుగ్రంథములనే జదువవలయును, రూపమును, పేరును,క్రియయును,వృత్తియునుగలిగిన యెఱుకనుయేప్రక్కనునిలువనియ్యకపారదోలుమనిభావము॥

ప॥ నేమొదటనిన్నుగనుగొని। యేముక్కలునీదుచెవిలోయి మిడిసినాసి। వాముక్కలుమూడింటెని । యేమాత్రముమరువ

కుండయీబోధనిస్తి * అందు కెయింతగాబోధ జేస్తి * ప్రేమ
తోడదువుమిదేమార కెప్పుడు। కామితార్థములిచ్చునీమముతో
డుతనీబోధనిస్తి * అందు కెయింతగాబోధ జేస్తి॥ ౧౯౯॥

తా॥ శిష్యా నేనునిన్ను జూచితొలుత యేపలుకులునీ చెవిలోనాటు
నటులజెప్పితినో, నీవావాక్యములనుమూఱింటిని సదానీవుమరువకుండు
టకొఱకై యింత సేపునీకుబోధించితిని,నీకోరికలన్నియునుసిద్ధించును, నీ
మనంబునజాగ్రతగానుంచుకొనుమనిభావము॥

ప॥ అన్నముదిన్ననునాకలి। తిన్నగనిరంబుద్రావతృష్ణయు
రోగం।బెన్నగినౌషధిసేవను। జన్మక్రియలెల్ల మొలికిసిల్వజాలదో
యన్నా * యీబోధనిచెవులతోవిన్నా * కన్నులతోజూచికిడ
ముట్టజదివితే । నిన్నంటినీమెదుటనిలుచుండికినుగొనజాలదో
యన్నా * యీబోధనీచెవులతోవిన్నా॥ ౨౦౦॥

తా॥శిష్యా!అన్నముదినినయాకలియును, నీళ్లుద్రాగినదాహము
ను, అవుషధమును భుజించుటచేత రోగమును యెటుల దీరి పోవుచు
న్నవో, అటువలెనే, యీపరిపూర్ణబోధను, నీవుచెవులతో వినినవెంట
నే, యెవ్వికయెందును నిలువకపారిపోవును, నీకన్నులతో నీవుపరిపూర్ణ
మునుదర్శించి, నీవు కడవరకును యీపద్యములనుజపువుటవలన, యెవ్వ
కి యెందును నిలునజాలక పారిపోవునని భావము.

ప॥ జననమరణప్రవాహము। లనచునుయీబోధపట్టుడనిసా
ధువులి । చ్చిననొల్లకుండువారలు । జనునపుడాబోధమీదజని
యించుప్రేమా * వెదకెదరిట్టిజనచేష్టలేమా * అనితోచినీకునే
వినజెప్పవలసెనీ । వునుయీబోధనువల్లననకుదొరకదుమ్మిజని
యించుప్రేమా* వెదకెదరిట్టిజనచేష్టలేమా॥ ౨౦౧॥

తా॥ శిష్యా! అచలగురుడువచ్చిమిమ్ముజననమరణప్రవాహముల
నుండితొలగించెదు యీపరిపూర్ణబోధనుబట్టుడనిబోధించుటకుయత్నిం
చినను, మూర్ఖజనులుయొల్లకుందురు,ఆగురుడుపోయినవెనుకయామూర్ఖ
జనులు యీబోధయందు ప్రేమగలవారలై.ఆమహాత్ముడెక్కడ,యెక్క
డనియాయచలగురువును వెదకుచునల్లాడుచుందురు, జనులచేష్టలుయి

లాగునయున్న పనినాకుతోచినీకువినుపించితిని, నీవుయెల్లదనకుము, యిట్టియచలబోధసామాన్యముగా దొరకదనిభావము.

ప॥ మంచుపుకుతన్మాత్రలుగల। మెఱుకకుతన్మాత్రలున్న వీరెండొకటే। పరిపూర్ణమునకు లేవవి।పరిపూర్ణముమెఱుకగాదుపరికించవోయి॰* వెదికినదీనిసాటిలేదోయీ * పరిపూర్ణమెఱుకలపరిశోధించిగ్రంథ। మురచియి స్తిమపుడకచదునెఱికిమఱుపుగాదోయీ* వెదికినదీనిసాటిలేదోయీ॥ ౨౦౨॥

తా॥ శిష్యామఱుపుకుశబ్దస్పర్శరూపరసగంధములుగలవు, మెఱుకకున్న శబ్దస్పర్శరూపరసగంధములున్నవి, యీరెండునుయొక్కటే, పరిపూర్ణమునకు శబ్దస్పర్శరూపరసగంధములులేవు, పరిపూర్ణము మెఱుకకాదు, నీవుచక్కగావిచారించుము, పరిపూర్ణమునకుసాటిలేదు,మెఱుకిపరిపూర్ణములనెంటినిజక్కగాశోధించియీగ్రంథమును జేసితిని,నీవు మరువకచదువుము, నీవెందువెదకినను పరిపూర్ణమునకు సాటిలేదనిభా.

ప॥ అందముగాసద్గ్రంథము । చందమువినుపింతుదానిజదివినవినిన। ముందుగబయలెఱుకైయే। సందునలేనెఱుకలేకజనవలెనుమిత్రా* మదియిదేవినిచదువుమినమ్మిత్రా*యెందుకునీకింకయితరశాస్త్రములజో। లందుగుర్తెరిగిపోదదిగానదీయెఱుకజనవలెనుమిత్రా*మదియిదేవినిచదువుమినమ్మిత్రా॥ ౨౦౩॥

తా॥ శిష్యా యీయచలగ్రంథముయొక్క విధమునుజక్కగావినుపింతును,మీాఁజదువుము,వినుము, ముందుగాపరిపూర్ణమేయున్నది, అన్నియుతానై యుండినలేనియెఱుక యేసందునను నిలువకపారిపోవును, నీమనస్సున యీగ్రంథము నేవిని నమ్మిచదువుము, యితరశాస్త్రములను నమ్మినయెడలయీయెఱుకిపోనేరదు, గాబట్టిలేనియెఱుకయెందును నిల్వకపోవునట్టిదేయచలమార్గమనిభావము.

ప॥ చక్కెరమెక్కనిరోగులు। చక్కెరమాధుర్యమెఱుగజాలరటునటులె। మక్కువతోవినివిడువక। చక్కగగ్రంథార్థమెఱుగజాలరాజనులూ*కావుననీవుచాలించిపనులూ * చొక్కమీాగ్రంథముచూడుముకొనవెళ్ల। యిక్కడితోజన్మమెత్తవుసరితెలియజాలరాజనులూ*కావుననీవుచాలించిపనులూ॥ ౨౦౪॥

తా॥ శిష్యా! శర్కరనుదిననిరోగులు, శర్కరయొక్కతీపునుమెఱుగజాలరు, అటువలెనే, మక్కువతోవినివిడిచిపెట్టవలదు, పామరులుయీగ్రంధరుచియెఱుగజాలరుగాబట్టి, నీవుఅన్నిపనులునుజాలించిచొక్కమైనయీగ్రంథమునుకడవరకుదెలియుము, యింతటితోజన్మసరినీవుమఱల జన్మమెత్తవు, తెలియనివారు జచ్చుచుంబుట్టుచుందురనిభావము.

ప॥ గూడార్థమెఱిగినతడా । రూఢుండై నయతడుగ్రంధరుచి గానరుభువిన్ ! గాఢతరజ్ఞానంబున । మూఢుండై యున్నవాడు మొదట నేవినదూ*సుజనులపాడముద మొప్పగనడూ * వాడుపీడనరానివాడేగ్రంధమువిని । వాడునిశ్చయమిట్టివాస్త్రలెఱుగని వాడు మొదట నేవినదూ*సుజనులపాడముదిమొప్పగనదూ॥౨౦౫॥

తా ॥ శిష్యా! గూడార్థమెఱిగినవాడనగా (సాంఖ్యతారకముల యందువర్తించుఅభ్యాసియును) ఆరూఢభావమునుబొందిన వాడనగా యోగజ్ఞానములయందువర్తించుఆరూఢియును) యీగ్రంధముయొక్క రుచినియెఱుగడు, అజ్ఞానమైనచీకటినింబడియుండెడు మూఢుడు మొదట నేవినడు, పెద్దలనుజూచియోర్వజాలడు, వాడుపీడనియనక, భేదములేనియచలుడే, యీగ్రంధమునువినును, యిదియేవానినిశ్చయము, మూర్ఖులువినరు, పెద్దలనుసేవించరని భావము॥

ప॥ తాబేటితలపుచేతను । తాబేలైయిలఋధాత్రిదనరుట దెలియన్ । తాబేటిగర్భమందున । తాబేలైపుట్టకున్నతరమె యితరులకూ * సద్గురుబోధట్లరయనితరులకు * యేబోధలెఱుగనియీబోధగలవారి । చేబోధపడయక చేకొనదలచి తేతరమే యితరులకూ * సద్గురుబోధట్లరయనితరులకూ॥ ౨౦౬॥

తా॥ శిష్యా! తాబేలుతలంపు, అనగా= లోకులనుజూచితనయవయవములను లోపలకునీడ్చుకొనుచు, మఱలబైటికి దోపింపజేయును,) ఇటులకుచ్చితతలంపుగల మనుజుడువ్యర్థుడైలోకమున, ఆకలియును, ఆనురాగమునుబొందుచుండును, తాబేలుగర్భమందున తానుసంకల్పవశంబున తాబేలై పుట్టునుగాని వేరొకవిధమునంబుట్టడు, మనుష్యులకు మనుష్యులు, మృగములకు మృగములే పుట్టునుగాని యితర మేమియునుబుట్టుటలేదు, యిటువలెనేసద్గురుబోధయని . తెలియుటకు నితరు

లకుసాధ్యపడను, యేబోధయునెటుగని యీపరిపూర్ణ బోధగలవారిచే నీపరిపూర్ణబోధను బొందవచ్చునేగాని, భక్తి యోగజ్ఞానులవలన నీపరిపూర్ణబోధను, బొందుటదుస్తరము,అనగా,బొందనేరరనిభావము॥

ప॥ ఈతాపేటనుమనుజులు। నూతిదరిఁజేరినిలిచినోట...
నర । యీ తేలవచ్చువారికి । చేతులతోనీళ్లమీదచేరియీదక
నూ * మునునేర్చినవారిదించకనూ * యీతీరుగనే దేశికేంద్రు
డుదెల్పక । చాతుర్యమునబోధసాధించనయ్యీనచేరియీదక
నూ * మునునేర్చినవారిదించకనూ॥ ౨౦౭॥

తా॥ శిష్యా! ఈతగొట్టలకు నేర్చుకొన నిష్టముగల మనుజులుగుంటయొద్దకుంబోయి యీతరావలయుననియెంత సేపుగొణుగుచుండినను వారికయీతియెట్లువచ్చును, యీతనేర్చినవారినిగుంటలోదించి వారివలెనే తాను జేతులతోనీదకుండినయీతరానేరదు, అటువలెనే అచలభావజ్ఞులైన పెద్దలనుసేవించి: యచలభావమును బొందవచ్చునేగాని, (ఇతరగురువులనగా=సచ్చిదానందభావముగలవారివల్లను) తనయుక్తిచాతుర్యములవల్లను, అచలబోధను బొందనేరరనిభావము॥

ప॥ ప్రవిమలచిత్తుడుశిష్యుడు । సవినయమున దేశికునకుశరణాగతుడై త్రివిధప్రసాదములుగొని । భవనాశస్థితులులేనిపద్ధతి
వినినర * తిరిగిరానిపద్ధతిగనినర * భువిలోవానిసాటిబోల్పనె
వ్వరులేరు । అవిరళభక్తియువానిననొందునీపద్ధతివినినర * తిరి
గిరానిపద్ధతిగనినర॥ ౨౦౮

తా॥ శిష్యా! నిర్మలచిత్తుడైన శిష్యుడుదేశికస్వాములవారికిశరణాగతుడైయామహాత్మునివలన త్రివిధప్రసాదములను గ్రహించి,త్రివిధప్రసాదములనగా= ఫలమధుచిత్రాన్నములనుబ్రీతితోబుచ్చుకొనిపుట్టుకయును, జావును, ఉనికియును లేనివిధమునువిని, మరలజన్మమునకు రానిపద్ధతి తెలుసుకొనిన, యాపుణ్యాత్మునకు సాటియీలోకమున నెవ్వరును లేరు,అట్టిపుణ్యాత్మునకువిశేషమైనభక్తియును,సంభవించుననిభావము

ప॥ఉపనయనముగానిదెతా।నుపనయనముమీదిచదువునూ
హానెఱిగినర।విపరీతముగునుదానును। చపలుడుబ్రాహ్మణుడుగా
నుచర్చించిచూడా*శూద్రుడువానిచర్చించిచూడా* ఉపముచే

బోధట్టులూహించనియట్టి । కపటచిత్తుడుసాధుగణముతోసమ
మగా నేచర్చించిచూడా * శూద్రుడువానిచర్చించిచూడా॥ ౨౦౯॥

తా॥ శిష్యా! సద్గురునివలన యుపదేశమునుబొందకనే, తానా యుపదేశమునకు మీదిభావమునుయోగినను, అదిమిగులవిపరీతమగు నేగాని, తెలిసినవాడుకానేరడు, అట్టివానినిచపలుడనిచెప్పంబడుచున్నాడు, విచారించిచూడగా నతడు బ్రాహ్మణుడుగాడు, శూద్రుడనిచెప్పంబడుచున్నాడు, అట్టికపటాత్ములుసాధుగణముతోసరిగారనిభావము.-

ప॥ మంత్రముచేసం తెల్లగు। తంత్రములేకున్న కాదుతంత్రము
చేతన్ । మంత్రములేకనువసిగల। మంత్రముతంత్రమ్ములెండుమ
రిగూడుకొని * కార్యములన్నిజరిగించుపూని * మంత్రతంత్రము
లలోను మర్మముగురుడెఱుగు। మంత్రతంత్రములలోమర్మముగురు
నిచేమరిగూడుకొని * కార్యములన్నిజరిగించుపూని॥ ౨౧౦॥

తా॥ శిష్యా! మంత్రముచేత నేసంత కానేరదు, మంత్రమును, తంత్రమునుయివిరెండునుగూడిసంతయగుచున్నది, ఈమంత్రతంత్రములురెండేసర్వకార్యములను జరిగించుచున్నవి, ఈమంత్రతంత్రములయొక్క మర్మముసద్గురునకుందప్పయితరులకుందెలియనేరదు, గురునివలన వీటినిందెలిసుకొనుమనిభావము.

ప॥ సంకల్పాదికగుణములు। సంకులమీయొకయందుసమ
కూడుండున్ । సంకల్పాదికగుణముల । సంకులమనియెదనుజూ
డజాడలేదన్నా * యీరెండును వేరుగావన్నా * కొంకకయీ
రెంటిగూర్చిగ్రంధముచేస్తి। సంకోశింపకచదువుశంకపుట్టదింకి
జాడలేదన్నా * యీరెండును వేరుగావన్నా॥ ౨౧౧॥

తా॥ శిష్యా! కులముతోగూడుకొనినయీయొంకియందుసంకల్పమును, సత్వాదిగుణములునుగలిగియుండును, యీసంకల్పగుణము లేకులమలనినీవుహృదయమునందెలియుము, యీరెంటికియీడులేదు, నేనుసందేహములేనివాడనైయీరెంటిని గూర్చిగ్రంధమునుజేసితిని, నీవుసందేహములేకచదివినయెడల, నీకుయేసంశయములునుగలుగనేరవనిభావము

ప॥ హాటమునకుటిలాత్మునిజం । పుటకై భటకోటికాజ్ఞభూ
పతియిడినన్ । భటులటువలెజేసెడిచో। పటుకుటిలుడుబడెడుపా

ట్లుపాటించికనునా * అట్లనేగురునినోటదావినినా * యిటువం
టిబోధనుయెటువంటినరుడైన। అటువెన్క తనచేష్టలెటువంటివో
దానిపాటించికనునా * అట్లనేగురునినోటదావినినా॥ ౨౧౨॥

తా॥ శిష్యా! ప్రభువుకుటిలాత్ముడైన శత్రువునుజంపుడనిభటుల
కాజ్ఞాపించగా, ఆ భటులువానింబట్టిచంపెడుకాలమున; యాకటాత్ముడు
తానుముందుచేసిన దుష్కార్యములనుయోచించునా యోచించడు,అ
టువాలెనేసద్గురునినోట నీయచలబోధనువినినమానవులు తనతొల్లింటి
చేష్టలను దెలియనేరరనిభావము.

ప॥ సకలజనులసమ్మతిగా । నొకడైననునడువలేడు యుర్విస్థ
లిపై । మకరాంకజననిజనకా । ద్యకళంకులలోసనీవనసేమిగణ
నా*బోధందితరజనులేమిగణనా* వికలమానసుడవై వెటబొంద
బోకునీ । నకుటిలభక్తుడవనితెల్పితినీ బోధననసేమిగణనా*బో
ధందితరజనులేమిగణనా॥ ౨౧౩॥

తా॥ శిష్యా! సర్వజనసమ్మతిముగా నొకడైనను యీలోకము
నవర్తించనేరడు, మన్మథుని తల్లిదండ్రులు మొదలగు దేవతలలో నీవ
నగానెంతమాత్రము, అనగా యీపరిపూర్ణబోధగలవారికని తరులెంత
మాత్రముగాబట్టి నీవుచి తచలనముచేత లేనిసంకటములనుబొందకము
నిష్కల్మషుండవుగ నుండుమనిభావము.

ప॥ బలధనవిద్యలుదుష్టుల । కిలగలిగిననోరులనెంతువెంత
యుసీస్సైర్య। బలధనవిద్యలుశిష్టుల।కిలగలిగిననొరులబ్రోతురెం
తో మోదమునా * నీపేరెంటినెటిగిమోదమునా * కలలోనవై
నదుష్టులచెంతజేరకు । మెలమిశిష్టులచెంతకలనైనవదలకుమెం
తోమోదమునా* నీపేరెంటినెటిగిమోదమునా॥ ౨౧౪॥

తా॥ శిష్యా! బలమును, ధనమును,విద్యయునుగలిగియుండిన
దుష్టజనులు యీలోకమునయితరులయందసూయభావమును గలవా
రలై వారికకీడుగావింతురు. బలమును,ధనమును, విద్యయునుగలిగియుం
డిన మంచిజనులు యీలోకమున పరులయందుప్రేమగలవారై వారి
కిమంచిగావింతురు, నీవు యీరెండువిధముల నెటింగికలలోనైనదుష్టు
లచెంతజేరవలదు, మంచివారి చెంతంజేరుమనిభావము.

ప॥ అందమగుస్వాతివర్షము । బిందువులెందెందుబడునో
పృథివినిత । ద్బిందువులుపాత్రవశమున । జెందునుతగనామరూప
చేష్టాదికమునూ*అట్లనెనీవుజెందేవిన్నియునూ* మందితోజత
గూడిమాట్లాడినంతలో। అందుకేసహవాసమరయుముతగువా
నిచేష్టాదికమునూ*అట్లనెనీవుజెందేవిన్నియునూ॥ ౨౧౫॥

తా॥ శిష్యా! స్వాతికార్తెయందు కురిసినవాన బిందువులు యే యేస్థలములయందుబడుచున్నవో, ఆయాస్థల విశేషములవలన నానా విధరూపనామములను గుణములనుబొందుచున్నవి. అటువలెనేనీవుదుష్టసాంగత్యముచేసినదుష్టుడవుదువు,సజ్జనసాంగత్యముచేసినసజ్జనుండవుదువు గాబట్టి సజ్జనసహవాసమేయుక్తమని భావము.

ప ॥ జారులకులోకులందరు । జారులవలెదోచబడుట సహ
జగుణంబౌ । చోరులకుసకలజనములు । చోరకులనిమదికిదో
చుచునికిసహజమురా * అట్లనెదుష్టాత్మునికిసహజమురా * సా
రములేనిసంసారాబ్ధినిదాటించు । వారినితమవంటివారనిగనుట
ట్లుయునికిసహజమురా*అట్లనెదుష్టాత్మునికిసహజమురా॥ ౨౧౬॥

తా॥శిష్యా!లోకమునందుసహజముగాజారులకులోకులుజారులుగాను,దొంగలకులోకులందరుదొంగలుగానుమనస్సునకుందోచుచుండుట సహజగుణముగానే యుంటున్నది, యిదేప్రకారము దుష్టాత్మునకు లోకులందరుదుష్టులుగానేతోచబడును. లేశమైననుసారములేనియీసంసారసాగరమునుదాటించెడు సద్గురుస్వామిని తమవంటివారుగానేభావించుటయునుసహజముగానున్నది.ఇదిసరికాదు. మనమేజారచోరదుష్టత్వములుగలవారము,లోకులు మంచివారనియును,సంసారసాగరమునుదాటింపజేసెడుమహాత్ముడేదేవదేవుండనియునుభావించుటయుక్తమనిభా॥

ప॥ బయలెఱుకలుశిష్యునకు । దయతోగురుడెఱుగజేసిత
రునాతనుసం । దియమేమిలేకయెఱుకను। నయమునవిడిపించు
గురుడునయశాలిగాదా*నీమదికిదినాటునాలేదా * భయభక్తి
గురుసార్వభౌమునిసేవని । శ్చయముగజేసితెలియమందెదవుగు
రుడునయశాలిగాదా*నీమదికిదినాటునాలేదా॥ ౨౧౭॥

తా॥ పుత్రా! సద్గురుస్వామి. శిష్యునకుపరిపూర్ణమును మెఱుకను యీరెంటినిమెఱిగించి సర్వసంశయములకు మూలమైన యీమెఱుకను విడిపింపఁజేసిన యీగురుమహాత్ముడుగాడా, యిది నీమనస్సునకుంబట్టినాలేదా, నిశ్చలమైనభక్తియును భయమునుగలిగిసద్గురుమూర్తిని సార్వభౌముండనియెంచి సేవజేసినయెడల నీకు జయముకలుగును సందియములేదని భావము.

ప॥ పదిరెండక్షరములుగల। సదమలమంత్రార్థమెఱిగిసద్గురు
కృపచే। బదియారక్షరములుగల। యదియెట్టిదో తెలిసెనేనియత
డేసద్గురుడూ* యీరెండెఱిగినయతడేధీవరుడూ* మొదటిదిపరి
పూర్ణమును దెల్పునెఱుకను। తదనంతరప్రబోధనుజేయు నీవుదెలి
యునతడేసద్గురుడూ* యీరెండెఱిగినయతడేధీవరుడూ॥ ౧౧౮॥

తా॥ శిష్యా! పదిరెండక్షరములు గలద్వాదశాక్షరీమంత్రమును సద్గురుకృపచేతనెఱింగి, పదియారక్షరములుగల షోడశాక్షరీమంత్రమెట్టిదో దానివిధమును దెలిసినవాడేసద్గురుడు, యీరెండుమంత్రముల యొక్క భావములను దెలిసినవాడే మహాత్ముడు, మొదటిదియైనద్వాదశాక్షరీమంత్రముపరిపూర్ణమునే దెలుపును, రెండవదియైన షోడశాక్షరీమంత్రములేని యెఱుకను దెలుపును. యీరెంటి నియెఱిగిన మహాత్ముడే సద్గురుస్వామియని భావము.

ప॥ ఆమంత్రయుగము దెల్పెద। నేమముతోదలచుము త్తదీబట్ట
బయల్। యేమియులేదనిబలికిన। యీమంత్రమెతత్త్వమూలమిం
కొకటివినుము* యెప్పుడునోటయిదిమరువకనుము* యీమూల
ములేనిగుఱ్ఱెఱిగెశరీరము। యేమిలేదనియంటయిదిషోడశాక్షరి
యింకొకటివినుము* యెప్పుడునోటయిదిమరువకనుము॥ ౨౧౯॥

తా॥ శిష్యా! ఆమంత్రములరెంటిని వినుపించెదనువినుము, అంతయుబట్టబయలని, యింతకంటెనేమిలేదనినీమముతోదలచుటేద్వాదశాక్షరీమంత్రము, సర్వతత్త్వములకుమూలము యింకొకటిగలదు, గుఱుతుమెఱిగెశరీరమేమిలేదనిదలంచుటే షోడశాక్షరీమంత్రము. ఈరెండుమంత్రములను నీవు సదామరువకుమని భావము.

ప॥ తొలిమంత్రపద్ధతెక్కడ । కలదోయనివెదుకనేలకలదం
తటయా । వలమంత్రపద్ధతెక్కడ। కలదోయనిజూడనేలకాదా
చూచేది * వినేదియనేదితినేది * అలతొలుతదానినియవలో
కనము చేసి । కలకాలమెఱుకలగలదానివిడువెఱుకగాదాచూ
చేది * వినేదియనేదితినేది॥ ౨౨౦॥

తా॥ శిష్యా! మొదటిమంత్రముయొక్క మార్గ మెక్కడున్నదో యని వెదుకనేల, యదియంతటనునిండియున్నది. ఆవలిమంత్రముయొక్క మార్గమెక్కడున్నదో యనిజూడనేల, యదియేగదా చూచునది వినునది అనునది తినునదిగాబట్టి తొలిమంత్రమైన ద్వాదశాక్షరిని దర్శించి, కలకాలములేని యెఱుకయైనదానిని విడువుమనిభావము.

ప॥ఇదితప్పయేమిలేదని । మొదటిది మొరబెట్టుచుండుముద
మునవినుమీ।యిదియేమిలేదుపొమ్మని। వదలకరెండవదిలెన్నవ
దరుచుండునురా*బయలెఱుకలుయిదినిశ్చయమురా* అదిగాన
యీరెంటినరసినీవిప్పుడు।విదితముగయెఱుకను విడురమంత్రమి
ట్లువదరుచుండునురా*బయలెఱుకలుయిదినిశ్చయమురా॥ ౨౨౧॥

తా॥ శిష్యా! మొదటిమంత్రము యిదితప్పయేమిలేదని మొరబెట్టుచుండును. రెండవమంత్రము యిదియేమిలేదుపొమ్మనివదరుచుండును. పరిపూర్ణమెఱుకలనిశ్చయమిదియు, గాబట్టియీరెంటిని నీవిప్పుడువిచారించి తెలుసుకొని.లోకవిదితమైనయెఱుకనువిడువుమనిభావము.

ప॥ పరిపూర్ణమిదుగో యిదిగో । యెఱుకతో జూపించిలేనియె
ఱుకనులేదం। చెఱిగించినగురుడేసరి । యెఱుకనునిల్పెటిగురుడు
యెందుకోయన్నా * తద్బోధనీకెందుకోయన్నా * శరణన్నవా
రిమస్తకమందుచెయిబెట్టి। శిరముగయెఱుకనుతీసివేయనివాడు
యెందుకోయన్నా * తద్బోధనీకెందుకోయన్నా॥ ౨౨౨॥

తా॥ శిష్యా! పరిపూర్ణముయిదుగో యిదుగోయనియెఱుక చేతంజూపించి. లేనియెఱుకనులేదని యెఱిగించినగురుడేసరి. యెఱుకనునిలుపునట్టిగురుడుయెందుకు. అట్టిబోధనీకెందుకు. వలదువలదు. శరణనిసాష్టాంగపడినమస్కరించిన యాశిష్యుని శిరమునందు హస్తముంచి, యెఱుకనుదీసివేయని గురుడు, గురుడుకాడని భావము.

వ॥ పరిపూర్ణబోధ యెఱిగిన । గురుశిష్యులుబోధకొలతుకొ
రవనిబడుకు । గురువర్యుడొకనిమరలను|హారువరమునబుట్టినట్టి
యాశిఖండికినీ * సతియైనట్టియబలతండ్రికినీ * వరులనిద్దరినిదే
వలయునీయల్లుడునేను । వరియింతుమనిజెప్పివరుసబంపినయట్టు
లాశిఖండికినీ * సతియైనట్టియబలతండ్రికినీ॥ ౨_౨౩॥

తా॥ శిష్యా! శివదేవునివరమున ద్రుపదమహారాజునకుంబుట్టినశి ఖండియనుబుత్రిని, యాద్రుపదమహారాజు పుత్రుడనివెల్లడిచేసి, కాశీదేశపురాజపుత్రిని మాట్లాడి, చంద్రాయుధమునకు వివాహముచేసి యాలతాంగినిందోడ్కొనివచ్చెను. ఆముగ్ధరాలుకొన్ని మాసములవర కుతనభర్తనుంగానకమనోవ్యధనుం బొందివిచారణచేయగా, తనభర్త యును ఆడుదియనిదెలియవచ్చిమిగులదుఃఖించి, నాకును, నీయల్లునకు ను, యిరువురకునిరువురపురుషులను వెంటబెట్టుకొనిరమ్ము, మేమాపురు షులను వరియింతుమని తనతండ్రికిజాబులువ్రాసెను. ఆకాశీదేశపురా జుదుఃఖావేశముతో యుద్ధమునకువచ్చుటచేత, నాశిఖండియడవులపా లైపోయియందొకయక్షునివలనపురుషరూపమునుధరియించివచ్చియా లతాంగినిసంతోషపరచెనుగాని,యాకోమలికోరికలుకొనసాగకపోయె నుగాబట్టియిటువలెనే,పరిపూర్ణబోధయెఱిగినగురునియొక్క శిష్యులుయి తరగురువులనుగోరుటవలన నరకమువిడువదనిభావము॥

వ॥ పరిపూర్ణబోధయెఱిగిన । గురువరుచేబోధగొనినగొప్ప
ఫలంబౌ । పరిపూర్ణబోధనెఱుగని । గురువరుచేబోధగొనినగొ
ప్పఫలమౌనా * అదియెట్లన్నకూడిరతిలోనా * పురుషునిచేసం
తుపొలతిబడయునుబడయు । తరమానెవారికితమవంటివారిచే
గొప్పఫలమానా * అదియెట్లన్నకూడిరతిలోనా॥ ౨_౨౪॥

తా॥ శిష్యా!పరిపూర్ణబోధనెఱింగిన సద్గురుమూర్తివలననీబోధ పొందినయెడల గొప్పఫలమిచ్చునేగాని పరిపూర్ణబోధయెఱుగని గురుని యొద్దబోధపొందినయెడల గొప్ప ఫలముకలుగనేరదు. అది యెట్లన్నను స్త్రీలుపురుషులతో రతికేళిసలుపుటచేత సంతానమునుబడయనేర్తురే గాని,తమవంటిస్త్రీలతోగూడుటచేత సంతానమెటుల బడయ నేరరో, అటువలెనే సచ్చిదానందమార్గముగలవారి బోధవలన జననమరణప్ర

వాహము విడువనేరదు, గాబట్టి సచ్చిదానందరహితుడైన అచలగురు నివలన బోధనుగైకొనిన మొదలఫలితార్థమనెదు జన్మరహితమును నిస్సంశయముగాబొందవచ్చునని భావము.

ప॥ దృష్టాంతముదోటికెనునీ । మోష్టముగదలించగానని
జకల్లనుచుర్ । దార్ష్టాంతమదుగబోధకు । స్పష్టముగాకప్పుర
ముదీపముజూపవ్రాయి*యీాయుక్తిలోపముజేయకోయి * తు
ష్టినొందెదరిట్లుళ్లోచిచెప్పితిగాని । శ్రేష్ఠము యీాబోధ చేకొన్న
వారికిదీపముజూపవోయి*యీాయుక్తిలోపముకేయకోయి॥ ౨౨౫॥

తా॥ శిష్యా!యీాయచలబోధకు దృష్టాంతదార్ష్టాంతములడిగిన మొడలకర్పూరదీపమునుజూపుము, యీాయుక్తికి నీవులోపముచేయనల దుయిందువలననందరునుసంతుష్టినొందెదరని తెలిసినీకుజెప్పితిని, యింత కంటెనువేరేదృష్టాంతములేదు, పక్కమాటలెందుకు,యీాయచలబోధ కంటెనుశ్రేష్ఠమైన బోధలేదనిభావము.

ప॥ ఎఱుకభ్రమగల్గుశిష్యుని । పరితాపము మాన్పునట్టిపం
డితుడితడే । గురువరుడుగానిగురువులే । గురువులమనిపొట్టకో
అకుగోశిగేవారల్లా*వారికిబోధతెలియుటకల్లా*పరిపూర్ణమున
లేనిమెఱుకనేర్పడదెలిసి ।మెఱుకనువిడిపించనెఱుగకగురువులై
గోశిగేవారల్లా * వారికిబోధతెలియుటకల్లా॥ ౨౨౬॥

తా॥ శిష్యా! మెఱుకయందుభ్రమనుగొనియున్న శిష్యునియొక్క దుఃఖమునుదీర్చునట్టిమహాత్ముడుయచలగురుడేగాని యితరులవలనం గానేరదు,అట్టియచలగురుడేగురుడుగాని యితరగురువులుతమపొట్టకొ అకుగోశిగేవారు, అట్టివారికిబోధతెలియుటకల్ల,పరిపూర్ణమునందు లేని మెఱుకనుజూపించి,యీామెఱుకనువిడిపించనేరనిగురువులునిజగురువులు గారు, వారుమాయకులనిభావము.

ప॥ గురుశుశ్రూషయొనర్చుట । మెఱిగించెదనెట్టులనిననేర్ప
డవినుమీా । నరులిష్టదైవమునకుం । బరిచర్యయొనర్చునట్లుభ
క్తితోడుతనూ * గురుమూర్తికత్యుక్తితోడుతనూ * నిరతము
రమరలేకనీవుసల్పితివేని । గురుబోధమరుగుసద్గురునిచేదెలిసేవు
భక్తితోడుతనూ*గురుమూర్తికత్యుక్తితోడుతనూ॥ ౨౨౭॥

తా॥శిష్యా!గురువునకుపరిచర్యలుచేయునట్టిక్రమమెట్టిదనినవినుము,నరులుతమయిష్టదైవములకు భక్తిశ్రద్ధలతోపూజయును,ధూపదీపనైవేద్యములను,యెటులగావింతురో అటువలెనే,అరమరలులేకసద్గురుమూర్తికివివిధపరిచర్యలుగావించినయెడల,నీకుయాసద్గురునియొక్క రహస్యమునుదెలియవచ్చుననిభావము.

ప॥ తనుమనధనమునుగురునకు।వినయంబునధారబోసివేడ్కగురునిచే।నను వైనబోధవడసిన । ఘనమతిమంతునకుసాటిగలరాయీభువిని*లోకులుమ్రొక్కవలదాతాముని* తానునితరులనితాననక యేమాట । వినకపరిపూర్ణతదనకువారికిసాటిగలరాయీంభువిని*లోకులుమ్రొక్కవలదాతాముని॥ ౨౨॥

తా॥ పుత్రా! సద్గురుమూర్తికిశరీరమును. మనస్సును. ధనమును. వినయముతోసమర్పించియత్యానందములో,నాగురునివలనబోధగైకొనినయాపుణ్యాత్మునకుసాటియీభూమిమీదనెవ్వరునుగారు.అట్టివారినింజూచిలోకులును నిష్కపట్యులై మ్రొక్కులువేయవలయును,నేననియితరులనితాననియనక. యేమాటలునువినక. వృత్తిరహితమైయుండెడుపరిపూర్ణునకులోకముననెవ్వరును సాటిలేరని భావము.

ప॥ జలమునెడబాయనొల్లని । జలచరములరీతిపూనిసచ్ఛిష్యుడుహృ । జ్జలజంబనుపీఠముపై। నిలిపితరముమానిగురునినేగొల్చుకొమ్మి * తదుక్తులనేదల్చునమ్మి * కలకాలమీరీతిగడువుచునే ప్రొద్దు।తలిదండ్రిదొరదాతదైవమనుచుగురువునేగొల్చుకొమ్మి * తదుక్తులనేదల్చునమ్మి॥ ౨౯॥

తా॥ వత్సా! చేపలుమొదలగు నీటిజంతువులెట్లు నీళ్లనువిడిచియుండవో, అటువలెనే నిజమైనశిష్యుడుతనహృదయ కమలమునందుసద్గురుస్వామినినిలుపుకొని యితరచింతలనువిడిచి,సదాగురువునేగొల్చుకొనును, అట్టియుక్తులనేదలచుచుండును, కలంతకాలమీరీతిజేయును, అట్టిసద్గురుడే తల్లియనియును,తండ్రియనియును,దొరయనియును,దాతయనియును,దైవమనియును భావించవలయునని భావము.

ప॥ సతిపొరుగూరికిపోయిన। పతిరాకడగోరినట్లుభావములోనన్ । మతిమంతుడుసచ్ఛిష్యుడు।సతతముగురురాకగోరుసతతమ్ము

వినరా * వానితోటిసాటెవ్వరనరా * హితునిరాకడకుస్నేహి తుడుగోరినయట్లు। అతిదరిద్రుడు ద్రవ్యతతినిగోరినయట్లుసత్యము వినరా * వానితోటిసాటెవ్వరనరా॥ ౨౩౦॥

తా॥ బిడ్డా! యితరగ్రామమునకుం బోయిన తనభర్తరాకకు, ఉత్తమస్త్రీయెటులయెదురుచూచుచుండునో, అటువలెనేబుద్ధిమంతుడైనశిష్యుడుయెల్లప్పుడును, గురునిరాకనుగోరియుండును, యిదిసత్యము, అట్టివానికిసమానులెవ్వరునులేరు, మిత్రునిరాకను స్నేహితుడుగోరినవిధముగా, మిగులదరిద్రుడు ధనమునుగోరినట్లుగా నిజమైనశిష్యుడుసదా గురునిరాకను గోరియుండుననిభావము.

ప॥ అతివలరతిచతురతలా। యతివలచేవారితంత్రులరయు రనుచుత। త్పతులరయనేర్తురట్లనె। మతిమంతుడుగురునిబోధమా నినగానీ * తద్బోధతామానడుపూనీ * అతిదరిద్రునిచేవిద్యా ర్జనాభునుడు। చతురునివిత్తమార్జించివతంతులుమానినగానీ * తద్బోధతామానడుపూనీ॥ ౨౩౧॥

తా॥ శిష్యా! లోకమునస్త్రీలుతమచతురత్వములు, తమవంటి లవల్లతమతంత్రులెఱుగరనియును, తమపురుషులుమాత్రముయెఱుగుదురనియునుభావింతురు, బుద్ధిమంతుడైనశిష్యుడు తనగురుడుబోధించకుండినను తానాబోధయందపేక్షగలిగియుండును, అతిదరిద్రుడుతనయొద్ద విద్యనేర్చుకోనపేక్షించిన యాధనవంతునియొక్క-ధనముగ్రహించునటులశిష్యుడుగురుబోధను క్రమేణదెలుసుకొనుననిభావము.

ప॥ పరిపూర్ణబోధదెల్పే। పరియంతముసేవజేసిబహునమ్మిక గా। గురుమూర్తికితరుపాతను। మరికన్నులగననివానిమార్గము ఛీఛీ * తలచరాదామాటనుఛీఛీ * గురునాజ్ఞవిననిదేగురువైశిష్యు లగూర్చి। గురుబోధదెల్పేటిగురువంచకునియొక్క మార్గముఛీఛీ * తలచరాదామాటనుఛీఛీ॥ ౨౩౨॥

తా॥ పుత్రా! కాపట్యముగలమనుజుడు తనకుపరిపూర్ణబోధదెలుపునంతవరకును, సద్గురునకువివిధపరిచర్యలుచేయుచు, తనభక్తివినయములనుజూపిమిగులనమ్మకమునుబుట్టించి, అట్టిపరిపూర్ణబోధనుబొందినపిమ్మట, గురునియింటికింబోక, గురునకుంగనుపించక ముఖముతప్పించె

డుదు రాత్మునియొక్క మార్గముఛీఛీవినరాదు,తలచరాదు, సద్గురునియొ క్కయాజ్ఞనుబొందక నేతానుగొందఱుశిష్యులనుగూర్చుకొని గురుబోధ నువారికిందెలుపునట్టి యాగురువంచకునియొక్క మార్గమున్ను ఛీఛీ విన రాదుతలచరాదు, వాడెగురుద్రోహియనిభావము॥

ప॥ తనశిష్యులువినితనునతి। వినయంబునగొలుచుకొఱకువిను తులొనర్చ। తనగురువునుగురుడింటికి। జనుదెంచినజూచిశ్రూ షతానొనర్చండూ * లేమినిదెలిపిచనుమనుచుండూ * వినుముకు చ్ఛితశిష్యాగ్రణిపీడుపీడెట్లు। ఘనబోధోక్తస్థితిగనునోగురునకుశి శ్రూషతగనొనర్చండూ * లేమినిదెల్పిచనుమనుచుండూ॥౨౩౩॥

తా॥ శిష్యా! కొందఱుమరహంకారులు. తమశిష్యులుదమ్ముగీ ర్తించుటకును, వినయంబునగొల్చిసేవించుటకును, తమశిష్యులయెదుట వారిగురువునువినుతించురేగాని నిజముగాతమగురుడుతమయింటికివచ్చి నయెడల,యామహాత్మునకుతాముశుశ్రూషలుచేయరు, అట్టిసద్గురునకు తమకష్టదరిద్రములను జెప్పిపొమ్మందురు, ఇటుమంటికుచ్ఛితమనస్సుగల శిష్యులుయెట్లుజన్మరహితులయ్యెదరు, అకటా వారుముక్తినింబొందనేర గు,జననమరణప్రవాహములువారినివిడువవని భావము

ప॥ కుటిలాత్ముడైనశిష్యుం। డిటువలెతాబల్కుగురుడుయిం టికిరాగా। యెటుబోవుచుండిరాకో। యిటకికదర్శనముమళ్లియె ప్పుడయ్యోనో * యెవరికిదెలుసుయెప్పుడేమౌనో * యెటుదో చదేమైనయిత్తమంచనుకుంటే। తుటుకునవకరాగిదుడ్డయినలే దిపుడెప్పుడయ్యోనో * యెవరికిదెలుసుయెప్పుడేమౌనో॥౧౩౪॥

తా॥ శిష్యా! కుటిలమనస్సుగలకపటశిష్యుడు, తనగురుడుతన యింటికివచ్చినంజూచి. తాముయెక్కడికిం బోవుచునిక్కడికివచ్చితిరో, మఱలయెన్నడువచ్చిమాకుదర్శనమిత్తురో, యెప్పుడెప్పుడుయేమేమిజ రుగునో, యెవ్వరికిందెలుసును. యిప్పుడేమైననుదేవరవారికినిచ్చెదమని యోచించినను, యొక్కరాగిదుడ్డుయైననులేదు,నాకుయేమితోచలేదని తనకపటవినయములనుజూపునని భావము॥

ప॥ జపములుతపములుసలుపుచు । విపరీతస్మరణజేయువే దాంతార్థం। బపరిమితంబుగజెప్పును కపటాత్ముడుశిష్యకోటిగని

మెచ్చుకొ౯ఁటకూ * మెచ్చిద్రవ్యమును యిచ్చేకొ౯ఁటకూ * అపకీ
ర్తి సేతలక మరినట్లుగుపడి। యుపము చేఁబ్రతుకుచునుండులోకులుత్త
ననుగని మెచ్చుకొ౯ఁటకూ* మెచ్చి ద్రవ్యమునుయిచ్చేకొ౯ఁటకూ॥ ౨౩౫॥

తా॥ శిష్యా! నిజమెఱుంగనికి పటవేషధారులైన యభ్యాసగురువులు, తమ శిష్యవర్గము మెచ్చుకొనునటులజపమును, విపరీతమైనస్మరణయును జేయుచు, వేదాంతార్థములనువిచ్చలవిడిగా జెప్పుదురు, యిటుల జేయుటపరమార్థముకొఁఱకుగాదు, శిష్యులు మెచ్చిధనమిచ్చుకొఁఱకై యిటుల జేయుదురు, యిదియపకీర్తిజీవనమనిభావము.

ప॥ గురుమూర్తి ముందరహంకృతి।దొంగకొన్నచందొంగద్రోవ
ద్రొక్కిన చెవులం।గురునిందవినిన జేసిన । పరిపకుపరిపూర్ణబోధ
నలవియె తెలియా* కూడదు వాని తెలియకకలియా॥ గురుడుదెలిసి
నపుస్తకరీతి చేప్పు బ్రహ్మ । మదసితిననియెంతొ ముదిసిన గురుబోధ
నలవియె తెలియా* కూడదు వాని తెలియకకలియా॥ ౨౩౬॥

తా॥ పుత్రా! శిష్యుడుసద్గురుని యెదుటఅహంకారమునుబొందినను, దొంగద్రోవలయందునర్తించినను, గురునింద చెవులతో వినినను, తానుజేసినను, అట్టిదు రాత్మునకుపరిపూర్ణబోధపట్టనేరదు, అట్టివాని కర్మధర్మములను దెలియక వానితో జేరకూడదు, గురుడు దెలుసుకొనిన అచలగ్రంథమువల్ల నేనును పరిపూర్ణుడనైతినని వాడెంతసంతసించినను, వానికిపరిపూర్ణబోధకలుగనేరదనిభావము.

ప॥ నాలుగుశుశ్రూషణములు । లోలతగావించుకొనుచులో
కాతీతం । బాలోకించియుగురు చే।యీలోకముజోలివిడువుమిం
తేచాలన్నా* నీతో గూడయిదిమరువకన్నా * కీలుదెలియనిచదు
వుచాలాచదివెందుకు । చాలించునీవిట్టికీలుదెలిసితోవేనియుంతే
చాలన్నా* నీతో గూడయిదిమరువకన్నా॥ ౨౩౭॥

తా॥ శిష్యా! నాలుగువిధములైనశుశ్రూషలనగా=స్థానశుశ్రూష, అంగశుశ్రూష, భావశుశ్రూష, ఆత్మశుశ్రూష, యీచతుర్విధములు. (స్థానశుశ్రూషయనగా= గురుస్థానమునువిడువక భటునివలెగురుకార్యములనుజరిపించుట. అంగశుశ్రూషయనగా=సద్గురువునకు స్నానాదికృత్యములనుదీర్చుచు కాలుచేతులుపట్టుట. భావశుశ్రూషయనగా=సద్గురు

డుభావమునందలంచినవస్తువును దెచ్చిసమర్పించుట అత్మశుశ్రూషయన గా= శరీరయాత్మలు రెండునుసద్గురునకుసమర్పించి యే భ్రాంతులును లేనివాడై లోకాతీతమైన పరిపూర్ణమును సద్గురుకటాక్షమువలన దర్శించి, యీలోకముయొక్క సంఘాతమునువిడుచుట, నీవుయీనాలుగింటినిమరువకుము, గురుకీలు దెలియనిచదువులుచాలాచదువుటవలనంబ్రయోజనమేమి,వాటినింజాలించి, గురురహస్యమును దెలియుట చేతనీకు జన్మరహితముగలుగునని భావము॥

ప॥ దేశికునిచరణతీర్థము । కాశీగంగయనిగురునిగనుగొన్న
నుచి । శ్వేశుండనితనకునుయుప । దేశంబొసరించునట్టి దేతారక
మని * మనసందు తానీతీరుగానీ * యేసీమయందున్న కాశీప్ర
యాగరా। మేశునిపురమై ప్రకాశించునాసీమయ దేతారకమనీ *
మనసందు తానీతీరుగానీ॥ ౨౩౭॥

తా॥ శిష్యా! దేశికస్వాములవారి శ్రీపాదతీర్థమే కాశీగంగయనియును సద్గురుమూర్తియే విశ్వేశుండనియును,తనకునుపదేశించినదియే తారకమనియును మనస్సునందలంచవలయును, సద్గురుడుండెడు దేశమే కాశీప్రయాగరామేశునిపట్టణమై ప్రకాశించునటుల మనంబున నెంచవలెనని భావము

ప॥ గురుచరణజలము గోదావరియనిగురుమూర్తిరామభద్రుం
డనిత । త్పురమునుభద్రాచలమని । గురుమంత్రమె తారకమని
గురిగల్గినట్టి * తిరిగిరానిమరుగెఱిగినట్టి * గురుడున్న చోటెసుం
దరమైన శ్రీశేష । గిరిరంగనాయకపురమనదగియుండుగురిగల్గిన
ట్టి * తిరిగిరానిమరుగెఱిగినట్టి॥ ౨౮౯॥

తా॥ శిష్యా! సద్గురునియొక్క పాదజలమే గోదావరియనియును సద్గురుడే రామచంద్రుండనియును, సద్గురుడుండెడుపురమే భద్రాచలమనియును, గురుమంత్రమే తారకమనియును, త్రికరణశుద్ధిగాదలంచిన శ్రేష్ఠుడైనశిష్యుడు, గురునిమరుగు తెలుసుకొని జన్మరహితుండగును, సద్గురుడువసియించెడుచోటే శ్రీరంగనాయకపురమని చెప్పంబడునని భావము।

ప। గురుడునరుడనుచు దెలిసిన। గురుమంత్రముమరచియున్న
గురుపుత్రులనా। దరణయొనర్చక యుండిన। గురువునువిడనాడి రెం
డోగురుని జేరిననూ* సద్గురుబోధ నెఱిగిదూరిననూ * మెఱుకమ

హాత్మ్యము నెఱిగిన యిటువంటి నరునకు దప్పదు నరకము యింకొ
క్క గురుని జేరినను * సద్గురుబోధ నెఱిగి దూరినను॥ ౨౪౦॥

తా॥ శిష్యా! గురుడు నరుడని భావించినను, గురుమంత్రమును మఱచియుండినను, గురుపుత్రుల నాదరణచేయకుండినను, అచలపరిపూర్ణబోధగల సద్గురువును విడిచి, యొకమార్గమునందు వర్తించెడు వేరొక గురువును, ఆశ్రయించినను, గురుబోధ నెఱిగి దూషించినను, యొక మహాత్ములయందిష్టము గలవాడుగా నుండినను, అట్టి పాపాత్ములకు నరకము విడువదని భావము.

ప॥ జ్ఞాన వైరాగ్య భక్తుల । మానన దీస్నాన దేవమంత్రపు నతి ।
ధ్యానమభిమంత్రములు పర । మానవియతి గోరినట్టి మనుజసంఘ
ముకూ * బోధను తెల్పుమనిన వారలకూ * తాను బోధించుట తగి
దు బోధించితే । తాను నేనను భ్రాంతి తొలగదే లాగంటే మనుజసం
ఘముకూ * బోధను తెల్పుమనిన వారలకూ॥ ౨౪౧॥

తా॥ శిష్యా! జ్ఞానమును, వైరాగ్యమును, భక్తియును, సరియైన మార్గములనియును, నదీస్నానమును దేవమంత్రపఠనయును, ధ్యానమును, మంత్రమభిమంత్రములును, పరమసిన మ్మెడు పామరిజనులు, అచలబోధను దెల్పుమని వేడినను, వారికి బోధింపకుండదు, బోధించినను వారికి తాను నేను పరుల నెడు భ్రాంతి విడువనేగదని భావము.

ప॥ ఇంగితము నెఱిగిన సద్గురు । పుంగివు చేనరుడు భక్తిముక్తి క్రి
యలకు । సంగాసంగము వెడలిన । శృంగారమె వాని చేష్టచూచె వా
రలకూ * వాడున్న ట్లుతో చెవారలకూ * మంగళసూత్ర మెబ్భంగి
శృంగారమో । శృంగారవతికి యాశృంగారవతికిట్లు జూచె వారల
కూ * వాడున్న ట్లుతో చెవారలకూ॥ ౨౪౨॥

తా॥ శిష్యా! పరమరహస్య మెఱింగిన సద్గురుస్వామివలన యేనరుడు భక్తిముక్తిక్రియలయొక్క చేరికయును, చేరకుండుటయును, యీరెంటిని విడిచిన యా మహాత్ముని చేష్టలు జూచువారలకు మిగుల శృంగారములుగా నుండును, పరిపూర్ణమును దెలిసిన వారలకు నీలోకము మిగుల వింతయై యుండును, గుణవంతురాలకు మంగళసూత్ర మెటుల శృంగారమో అటువలెనే, మానవులకు పరిపూర్ణబోధ యే శృంగారమని భావము.

ప॥ జనులందరుగురుబోధను । గనిరాజనులందునేనుగలియ
కయున్న।న్ననుమన్నింతురేవారని।మననునదలపో స్తైబోధమర్మ
మబ్బీనా * అబ్బినవారిధర్మమబ్బీనా * జననమరణములేనిఘన
మైనత్రోవనే।గనన్నెతినీబోధగనకున్నయీబోధమర్మమబ్బీనా*
అబ్బినవారిధర్మమబ్బీనా॥ ౨౮౩॥

తా॥ శిష్యా! లోకమునజనులందరుగురుబోధను బొందిరనియు
ను, నేనాజనులతోగలియకుండినవారు నన్నుమన్నింతురాయనియును,
మనస్సునదలంచినమాత్రముననే పామరులైనవారికి సత్పురుషులమ
ర్మముదెలియవచ్చునా, అటులఅబ్బినను, వారిధర్మముదెలుసునా, దెలియ
నేరదు, జననమరణములులేనిమహాశ్రేష్టమైన యచలబోధను బొందకుం
డినవారికి, యీమర్మధర్మములుదెలియరావనిభావము.

ప॥ హృదయగ్రంధివిడుటకై । సదయతయీబోధదెల్పజన
దాగుపడై।వదలకచిత్తములోపల। పదయుగములుదలపవలదె
భక్తుడైనపుడూ * భ్రాంతిరహితాసక్తుడైనపుడూ* కుదురవు
యివిరెండుగురుశిష్యులకుగాక।కదలికలేనట్టిఘనబోధో_క్తస్థితిభ
క్తుడైనపుడూ * భ్రాంతిరహితాసక్తుడైనపుడూ॥ ౨౮౪॥

తా॥ శిష్యా! జననమరణములుగలముడిపీడిపోవుసటుల గురుడు
యీయచలబోధనేదెలుపవలయును, భక్తుడైనశిష్యుడుసద్గురుపాదపద్మ
ములనువదలక తనచిత్తమునందలంచవలయును, యిదియేభ్రాంతిరహి
తమగువిధము, యీరెండువిధములుగురుశిష్యులు అనుష్టించక, ఘనమై
నయీయచలబోధ కుదురనేరదనిభావము.

ప॥గురుడాసవదలకుండిన।మతిశిష్యుడుద్రవ్యలోభమగ్నుండ
యినగా।మరియాదదక్కదిరువుర।కెటిగుండుమువీరలతిహీనులో
యన్నా*ఘట్టిగదురభిమానులోయన్నా*గురుడుశిష్యునిగన్నకొ
డుకుగాగనకున్న।గురునిపైశిష్యుడాగురినిల్పకుండినహీనులోయ
న్నా*ఘట్టిగదురభిమానులోయన్నా॥ ౨౮౫॥

తా॥ శిష్యా గురుడుఅధికఆశగలవాడుగానుండినను, శిష్యుడు
లోభిగానుండినను, యీయిరువురకునుమరియాదలుండనేరవు, వీరిరువు
రుమిగులహీనులు, నిజముగాదురభిమానులు, గురుడుశిష్యునితానుగని

నపుత్రునిగానెంచకుండినను, శిష్యుడుగురుడు దేవుడనియెంచకుండినను. నిజముగావీరిరువురు దురహంకారులనిభావము.

ప॥ గురుగురుబోధలచేతను। పరిపూర్ణంబెఱిగియెఱుకవిడిచిన
యతనిం ।గుఱుతెఱుగనరులశక్యమె। యెఱిగిననరులట్టిబోధమె
ఱిగేరోయన్నా * దారెఱిగినమరుగుండదన్నా * చిఱుతపాపని
రీతిమరిపిశాచముభాతి। తిరుగుచునుండువెక్కలిమాటిక్కగురుడౌ
ట్లుయెఱిగేరోయన్నా * దారెఱిగినమరుగుండదన్నా॥ ౨౮౬।

తా॥ శిష్యా! సద్గురుడుతనగురునియొక్కయచలబోధనుగ్రహించి, యెఱుకనువిడిచినయాపుణ్యపురుషునిం దెలుసుకొనుటకునరులకుశక్యముకాదు, యెఱిగినవారికే యీగుట్టుదెలుసును, అట్టివారికిమరుగుండదు, అట్టిమహాత్ములుబాలులవలెను,పిశాచములవలెను,పిచ్చివాండ్రవలెనువర్తింతురు, అట్టివారినిందెలియుటకుసాధ్యముకాదనిభావము॥

ప॥ మలయాద్రినున్నచెంచుల । కిలచందనభూరుహములె
యింధనమటమి।క్కిలిగలుగబట్టియట్లనె। చులకననుమ్మియింటగ
లుగుసూరిభూషణుడూ*బహుమాన్యుడుదూరస్థుడెపుడూ* తె
లియనివారికితెలిసేదికరినము। తెలివిచెదెలిసిగతెలియజేసినబో
ధసూరిభూషణుడూ*బహుమాన్యుడుదూరస్థుడెపుడూ॥ ౨౮౭॥

తా॥ శిష్యా! మలయాద్రియనెడు, పర్వతముమీదకాపురముచేయునట్టి చెంచువాండ్రుమంచిగంధపుకట్టెలను దమకువంటకట్టెయలుగాజేసుకొందురు. యేలననగా, విశేషముగా మంచిగంధపుకఱ్ఱలుగలిగియుండుటవలనవారికి వాటియందులక్ష్యములేదు,అటువలెనే,సద్గురుమూర్తిశిష్యుడుండుయింటనేయుండినయెడలమిగులఅలక్ష్యభావమేగాని, గురుత్వముగలిగియుండదు, గాబట్టిదూరముగానుండినయెడలవిశేషపూజ్యతగలుగుననిభావము॥

ప॥ దూరముననుండివిన్నను। చేరునుసజ్జనుడుగురునిచెంతకు
బోధకై।కోరిదుర్జనుడుగోరడు । దూరస్థుడుగాకగురునితోగూ
డియుండి * యెట్లనియన్నదూరాననుండి * కోరితుమ్మెదతమ్మిజే
రితేనియగ్రోలు।నారీతినెఱుగవుచేరికప్పలుతమ్మితోగూడియుండి
* యెట్లనియన్నదూరాననుండి॥ ౨౮౮॥

తా॥ శిష్యా! సజ్జనుడుదూరముగానుండినను, గురునిదగ్గిరకుబోయి, గురురహస్యమునుగ్రహించును, దుర్జనుడుదగ్గిరగానుండినను,గురుబోధనుబొంద నేరడు,అదియెట్లనగా,కప్పలుతామరయందేయుండియును, ఆతామరలోనిమధువునుగ్రహించనేరవు, తుమ్మెదబహుదూరమునుండివచ్చియాతామరలోనిమధువునుగ్రహించిపోవునని భావము॥

ప॥ వాసిమదిదెలిసినశిష్యుని। యాశ్రమమునకుందగినబోధ
నతనికిదెలియం। జేసిముదమందజేసెడి। దేశికుడేముఖ్యుడనుచు
తెలుసుకోవోయీ*కనియతగాణ్ణికలుసుకోవోయీ * చేసినద
యతోనీయాశసంపూర్తిల్లు। వ్రాసైతెవేసుకొంచూచేవుతరువా
తతెలుసుకోవోయీ*కనియతగాణ్ణికలుసుకోవోయీ॥ ౨౪౯ ॥

తా॥ శిష్యా! లోకమునవాసిమొదలగు అపాంగలక్షణముల నభ్యసించినవారిమనోదృఢమునకుందగినటుల భావములనుయిచ్చునట్టియాదేశికోత్తమునిజేరి,యతనివలనంబోధగైకొనిన, తనయిష్టముపూర్తిల్లును, అంతవరకువ్రాసియుంచుకొనుమనిభావము.

ప॥ మంతనమునగురుబోధను।యెంతోవింతనుచునమ్మితింతే
గదయే।వింతలుగనరావనిధా।వంతమునొంటెటివానిబ్రతుకంత
కంతే*చింతలులేనిగతిగానడంతే * అంతకంతకువానికతిచాద
స్తమేగాని।సంతకూటముతోటిసంభోగించెడువానిబ్రతుకంతకం
తే*చింతలులేనిగతిగానడంతే॥ ౨౫౦॥

తా॥శిష్యా!కుచ్ఛితపురుషుడు,అకటాయచలబోధయందుమిగుల వింతలుండునని యోచించివచ్చిచేరితిని. యేవింతలునుగనుపించలేదు, యిదియేమిమార్గమనిదుఃఖాత్మమైనవానిబ్రతుకుఅంతేగానిఅంతకుపైనలేదు, మిగులచాదస్తుడైయుండును, అట్టివానికినరకముతప్పదు, స్వకాంతకూటమునువిడిచి పరస్త్రీకూటమునుబొందిన వానిబ్రతుకెంతహీనమో,అంతటిహీనుడు, యేదుఃఖములును లేనియచలపరిపూర్ణభావమునుబొందనేరడనిభావము.

ప॥ తనగురుబోధనుతాజది। వినవినుజనవితతిమదికివింతయి
యీబో।ధనునేర్పకున్నవ్యర్థము। జననంబనితోచిశరణుశరణను
నట్లూ*వెంటనెవారుదరిజేరునట్లూ*ఘనమైనయుక్తిజేకొనువా

డె శిష్యుడు। అనుమానమేమియుగనరాదువిన న్నాయీశరణమున ట్లూ * వెంట నెవారుదరి జేరునట్లూ॥ ౨౫౧॥

తా॥ శిష్యా! తనగురునియొక్క బోధను తాజదివిన, వినునట్టిజన సమూహముయొక్క మనంబులకునిష్టముగా, యీయచలబోధనుబోధింపకుండినవ్యర్థము, జననమరణములకుభయపడి శరణుశరణనివేడిన వారుదరిజేరునటుల, మహాశ్రేష్ఠమైన యచలబోధయనెడుయుక్తిచేత, శిష్యునిసంశయములు దీర్చవలయుననిభావము.

ప॥ తనభార్యరూపురేఖలు। తనపుత్రులసద్గుణములుతనసంపదయుం। దనపెరటిచెట్టుమందును। తనగ్రామపుసాధుజనులుతనకుమెప్పునా * యీయిలలోనెంతటివారికైనా * వినలేదెనీవాహల్యనుజూచిమోహించె। ఘనవాహనుండుచక్కనిభార్యగలిగుండితనకుమెప్పునా * యీయిలలోనెంతటివారికైనా॥ ౨౫౨॥

తా॥ శిష్యా! యీలోకమునయెంతటివారికైనను, తనభార్యయొక్క సుందరమును, తనపుత్రులసద్గుణములును, తనసంపత్తును, తనదొడ్డియందుండెడుచెట్టుమందును, తనగ్రామమందుండెడుసాధువులునుతనకుమెప్పుగానుండదు, అదియెట్లనగా= దేవేంద్రుడుతనకుదివ్యసుందరియైనభార్యగలిగుండియును, గౌతమమహాఋషిభార్యయైనఅహల్యాదేవినింజూచి మోహించిమిగులకష్టములనుభవించినటులనీవువినలేదాయ నిభావము.

ప॥ జతనముగదాచిచదువుము। రతనమ్ములహారమిదియురసికులగళమా। యతనముదీనికినేబహు। యతనముగావించి చెప్పియిస్తినేడూ * బోధకుబందోబస్తారచూడూ * రతనాలె ల్లారాళ్లురతనాలంచనియంటే। రతనాలీపద్యాలేరసికులెటిగదరివినీకిస్తినేడూ * బోధకుబందోబస్తారచూడూ॥ ౨౫౩॥

తా॥ శిష్యా! లోకమునభక్తియోగజ్ఞానులకుయీయచలభావముచక్కగాబోధపడుటకై బహుప్రయత్నముతోడయీపద్యములనెడురత్నములహారమును, రసికజనులైనయశరీరులయొక్కమెడలోధరింపజేసితిని, వీటినిసంతనగాదాచిచదువుకొనుడు, రాళ్లురత్నములుగావుయీపద్యములేజీవరత్నములనిభావము.

ప॥ విననేర్చిచెప్పనేర్చిన। మనుజులకేదీనిలోనిమర్మము దెలుసునా । వినజెప్పనేరకుండిన । మనుజులుయీబోధలోనిమర్మమెటిగేరా * దీనందుండెడు ధర్మమెటిగేరా * జనులెకొబ్బరికాయతినవేర్పుగలవారు। తినవచ్చునాకోతితనకాకాయబ్బినమర్మమెటిగేరా * దీనందుండెడు ధర్మమెటిగేరా॥ ౨౫౪॥

తా॥- శిష్యా! యీపద్యములనువిననేర్చినవారికిని, చదువనేర్చినవారికిని, యీపద్యములయొక్కమర్మములుదెలియవచ్చునేగాని, యితరులకునీటియందుండెడుధర్మము తెలియగబడవు, అదియెట్లనగా, టెంకాయనుదినుటకుమనుజులకేసాధ్యపడునుగాని. కోతికియాటెంకాయలభించినను దానికిందినుటకుసాధ్యపడనేరదనిభావము.

ప॥ తానెంతలెస్సజదివిన । దీనినిదెలియంగగలడెదేశికవర్యం । బూనికసేవించనియెడ । మానవులదియెట్లటన్నమరిగినవోయీ * నామాటందుమనసుంచవోయీ * వానకాలములోనివర్షముయొకబిందు।నైనమింటనునిల్వదనినిశ్చయమేకాదమరివినవోయీ * నామాటందుమనసుంచవోయీ॥ ౨౫౫॥

తా॥ శిష్యా! తామెంతచక్కగాజదువనేర్చినను, దేశికస్వాములవారిని సేవించివారికటాక్షమునుబొందకుండినయెడల, యీపద్యములయొక్కమర్మములను దెలియజాలరు, నామాటనీమనంబునసుంచుకొనుము, వానకాలమందలివర్షబిందువులలోనొక్కటైననుమింటియందునిల్వకుండుటసత్యమేననిభావము.

ప॥ నన్నాశ్రయించినావని । యన్నా యీబోధనీకునతుకుటకొఱకై । యెన్నోయుక్తులుజెప్పితి । విన్నావాదినినీవువిడువకెప్పటికీ * నాయాజ్ఞనుగడువకెప్పటికీ * నన్నునీవునినునేనన్నవేళెట్టిదో । నన్నీవువిడలేవునేనిన్నువిడలేనువిడువకెప్పటికీ *నాయాజ్ఞనుగడువకెప్పటికీ॥ ౨౫౬॥

తా॥ శిష్యా! నీవునన్నుయాశ్రయించుటనుబట్టి యీబోధనీకుజక్కగాబట్టుటకొఱకైయనేకయుక్తులనుజెప్పితిని, నీవుయెన్నటికినిమరువవలదు, నాయాజ్ఞకుమించవలదు, నీవునన్నును, నేనునిన్నునుజూచినవేళయెటువంటిదో, నీవునన్నువిడజాలవు, నేనిన్నువిడువజాలననిభావము.

ప॥ పతియైననుసతియైనను। అతిసాహసపరులుగాకయాం
తర్యమున్న। రతివేళలజ్జపడసం। తతికలుగదుచూడుమట్లతగదు
లజ్జింపా*గురుశిష్యులకట్లతగదులజ్జింపా* మదినినీవిట్లనమ్మతిజేసి
యేయేసం।గతినన్నడుగుముబోధస్థితినీకుదృఢపరతుతగదులజ్జిం
పా*గురుశిష్యులకట్లతగదులజ్జింపా॥ —౨౫౭॥

తా॥ శిష్యా! పురుషుడైనను స్త్రీయైనను, అతిసాహసముచేత రతియుపరతులు సలుపక సిగ్గుపడినయెడల సంతానము కలుగనేరదు, అటువలెనే,గురుశిష్యులులజ్జపొందుట కూడదు, గనుకనీవుసంతోషము తోనన్ను యేమేమియడిగినను వాటినింతెలియపరచినీకుయీబోధచక్క గాదృఢపరతునని భావము.

ప॥ రతికోఅకుగాదెసతిపతి। కతిహితమతిసేవసేయునటువలె
బోధ। స్థితినీకుకుదురుటస। మ్మతితోగురుసేవసేయుమానీతిమం
తా*అభిమానముపోనీతిమంతా*అతనికిదయవస్తెయరనిమిష
మునబోధ। స్థితినీకుకుదిరించుసిగ్గువిడిచికొలువుమానీతిమంతా*
అభిమానముపోనీతిమంతా॥ —౨౫౮॥

తా॥ శిష్యా! భోగముకోఅకుగదా స్త్రీలు పురుషులకుహితులై పరిచర్యలుచేయడము, అటువలెనే యీబోధనీకుకుదురుటకొఅకు గురుసేవచేయుము, నీకునీతియును మంచి బుద్ధియును గలిగి, అభిమానము విడిచిపోవును, నీవుసిగ్గువిడిచి గురుసేవ జేసినయెడల, సద్గురునకు దయవచ్చి నిన్ను నిమిషములోపల పరిపూర్ణునిగా జేయునని భావము.

ప॥ నీమానసమునసంశయ। మేమాత్రమునిల్పబోకుమికనా
తోడే।నామాటనిశ్చయమునే। నేమాత్రముదాచలేదునీతోడును
మ్మీ* యింతకుమిక్కిలికలేదులెమ్మీ*నామీదతలపుంచిననుమ
రువకికనేను। నీమీదదయయుంతునిజమిందుకేవట్టునీతోడును
మ్మీ*యింతకుమిక్కిలికలేదులెమ్మీ॥ —౨౫౯॥

తా॥ ప్రియశిష్యా! నీమనంబున లేశమైన సంశయ ముంచవలదు, హాయందాన, నేను యేమాత్రమైనను దాచి చెప్పలేదు, నీయందాన, యింతకుమిక్కిలిలేదు, నన్ను నీవు మరువవలదు, నేనిన్ను మరువను, మనకిరువురకు నిదియేప్రమాణమని భావము.

నాగురుబోధనునీచే। బాగుగవినినిందసేయుభ్రష్టులమాట॥ ల్లోగానివిడిచెదవిదినీ। కేగురుడీలాటిబోధనెఱిగించడోయీ * యెఱుకలోదినెఱిగించునోయీ * ఆగురుబోధలనన్నిటినెఱిగుండి। నాగురుబోధనేనయముగనీకిస్తినెఱిగించడోయీ * యెఱుకలోదినెఱిగించునోయీ॥ ౨౬౦॥

తా॥ శిష్యా! నాగురునియొక్క బోధనునీవలనవినినిందచేయునట్టిభ్రష్టులమాటలువినినీవుభ్రమపొందకుము, యేగురుడునునీకిటువంటిబోధనుయెఱిగించడు, యెఱుకలోనిమార్గములనుయెఱిగించును, యెఱుకలోనిమార్గములయందు వర్తించెడుయనేకగురువులయొక్క బోధలన్నియునేనెఱింగియు, వాటినినీకివ్వక,నాగురునియొక్క నిజమైనబోధనే నీకునిచ్చితినని భావము.

ప॥ నిక్కముగబీరపీచుల। చిక్కుసుమీవిచ్చరాదుఛీయీ యెఱుకకు। మక్కువనేబోధించిన। చక్కనిబోధాగ్నిచేతసాధించుపోరా * విచ్చేనుచింతచాలించుకోరా * చొక్కపరాయీ బోధకెక్కడికీడౌను। తక్కినబోధలదిక్కుచూడకుదీనిసాధించుపోరా। విచ్చేనుచింతచాలించుకోరా॥ ౨౬౧॥

తా॥ శిష్యా! యెఱుకమార్గములునిజముగా బీరకాయపీచువలెమిగులచిక్కుగానుండును, ఛీఛీ, అట్టిచిక్కుపీడదీయుటవలనమాయకేకారణము,ప్రేమతోనేనుబోధించినబోధాగ్నిచేతపరిపూర్ణమునుసాధించుము, నీచింతలన్నియును బాసిపోవును, యేబోధలునుయీబోధకు యీడుగావుగనుక తక్కినబోధలనువిడువుమని భావము.

ప॥ అడవియుసిరికెయుజలనిధి। బొడమినలవణంబటంచు బాగడినరీతిగ। పుడమినియీస్థలమందున। కడువేడుకనీవు నేనుగలయుటవినరా * నీనాప్రేమగలసెకన్గొనరా * విడవు నీవునన్నువిడలేనునేనిన్ను। కడువేడ్కనీవునెక్కడబోకనిలచిట్లు గలయుటవినరా * నీనాప్రేమగలసెకన్గొనరా॥ ౨౬౨॥

తా॥ శిష్యా! అడవియొక్కయుసిరిగకాయలకును। సముద్రమునందుపుట్టిన ఉప్పునకునుసంబంధము కలిగిరుచిపుట్టినటులమనమిరువురమునీస్థలమందునగూడితిమి, నేనిన్నువిడుచుటలేదు, నీవునన్నును

వినుమవు, నీవుయెందును బోకనిలిచివిచారణచేసినయెడలనీవునా ప్రేమ యొక్కనిజస్థితినిగనుగొందువని భావము॥

ప॥ పెద్దలనిందసెయనర్చకు । పెద్దలసేవించుకొంటకువిరిదవి యకుమే । పెద్దలతోవాదించకు । పెద్దలుచెప్పేటిమాటపెడ చెవులవినకూ * పెద్దలునడిచేనడతనేమనకూ * పెద్దలకన్న నేపెద్దనంచనుకోకు । పెద్దలగనుగొన్నప్రియముతో మ్రొక్కు ముపెడచెవులవినకూ*పెద్దలునడిచేనడతనేమనకూ॥ ౨౬౩॥

తా॥ శిష్యా ! పెద్దలనునిందచేయకుము, పెద్దలనుసేవించుటకు వెనుకదీయకుము, యే పెద్దలతోను వాదించకుము, పెద్దలుచెప్పెడు మాటలనుశ్రోత్రముల కానందముగావినుము, పెద్దలునడిచేనడతలుత ప్పనిభావించకుము, పెద్దలకంటెను నేను పెద్దవాడననితలంచకుము, పెద్ద లనుజూచినప్పుడు వెంటనేసాష్టాంగపడినమస్కరించుమని భావము.

ప॥ పెత్తనమున నేనుంగిల । జెత్తనుదినవలసె జీమచిన్న తనమునసే । హాస్తుకొనిదినునుచక్కెర । నిత్తఱినీరెంటనీకునిష్ట మేదైతే * చేకొనుమదెస్పష్టమేదైతే * పెత్తనమున జేటుపెం పొందుమందును । చిత్తములోదెలియుచిన్నతనమెమేలుయిష్ట మేదైతే * చేకొనుమదెస్పష్టమేదైతే॥ ౨౬౪॥

తా॥ శిష్యా ! పెద్దతనముగలయేనుఁగు భూమియందుకసు వునుదినవలసివచ్చెను, చిన్నతనముగలచీమచక్కెరనుదినవలసివచ్చెను, యీరెంటిలోనీకు యేదియిష్టమైతే యటులజేయుము, విచారించగా, పెద్దతనముచేత చేటుకలుగుటకు సందియములేదు, నీచిత్తమునచిన్నత నమేమిగులశ్రేష్టమని, సుఖకరమని తలంచుమని భావము.

ప॥ తననుశరణన్నవారల । మనసెట్టిదోతఱచిచూచి మఱి దెల్పదగుఁ । వినువారికిదగినట్టిది । యనిరిట్లుమహానుభావులతి చాతుర్యమునా * వికాసముగనతిచాతుర్యమునా*ఘనమయిన యీబోధకరుణనిచ్చితిదీనిజ। చ్చినదనుకనిదురవచ్చినదాకిమరు వకుమతిచాతుర్యమునా*వికాసముగనతిచాతుర్యమునా॥ ౨౬౫॥

తా॥ శిష్యా ! తనకుశరణనినమస్కరించినవారియ భిప్రాయ మునుదెలుసుకొని, వారిమనస్సునుబక్కగాశోధించి వారియభిప్రాయ

ములకుందగినటుల భావములివ్వవలయునని పెద్దలు మిగులచాతుర్య ముగాబలికిరి, మహాశ్రేష్ఠమైన యీబోధనుకరుణతోనీకిచ్చితిని. నీవు జచ్చునంతవరకునునిదురవచ్చునంతవరకును దీనినినీవుమరువవలదు,పెద్ద లుసంతోషముతోచాతుర్యముగా బలికిరని భావము.

ప॥ చెప్పదగుగురుడుబోధను । జెప్పినపనిజేసెనేనిశిష్యా గ్రణికిఁ । జెప్పదగుంజెప్పినపని । తప్పనివాదించెనేనిదయదల్చి బోధా *యిద్దరికుండదగదట్టివేధా * చెప్పిముందుగబోధచెప్పె డిపనులెన్ని । జెప్పగూడదువానితిప్పలుబెట్టకదయదల్చిబోధా* యిద్దరికుండదగదట్టివేధా॥ ౨౬౬॥

తా॥ శిష్యా ! సద్గురుడుతనయాజ్ఞ ప్రకారమునడిచే శిష్యునకు యీబోధజెప్పవలయును, తానుజెప్పిన మాటతప్పని జెప్పిన యాశిష్యు నియందును దయగలవాడై వానికిబోధించవలయును, ఆగురుశిష్యులిర్వు రకుమనోవేధనలుగలిగియుండకూడదు, జెప్పదగనిపనులుజెప్పియాశి ష్యునికష్టపెట్టకూడదనిభావము.

ప॥ ఇవివినుమనినసుజనులు । చెవియొగ్గదరివియనుష్టుజేసి కృతికిబల్ । చవిబుట్టింతురదెల్లన । శివుడుకళానిధినిజక్క జేసె నలేదా *నీమదిశంకబాసెనలేదా*అవనిలోశ్రీరాములవగుణి నాహల్య । నెవరేమియనకుండసవరించినుగుణిగజేసెనలేదా * నీమదిశంకబాసెనలేదా॥ ౨౬౭॥

తా॥ శిష్యా ! యీపద్యములను వినుమనిజెప్పిన సుజనులు విందురు, వారికిజక్కగాగుచిపుట్టునటులసవరణగా జదువవలయును, అదియెట్లనగా,శివుడుచంద్రునితనశిరస్సునంధరియించి, గురుభార్యను బొందినదోషమునుహరింపంజేసిజక్కపరచినట్లుగాను, యిదిగాక యీ లోకమున శ్రీరామచంద్రుడు, దుష్టగుణముగలిగిన, అహల్యనుయెవరే మిబ్రార్థించకనే, రాతినినాతిగాను,సుగుణిగాను జేసినటుల,గురుడుశిష్యు నిపావనునిగాజేయును, నీమనోశంకలనుబాడుపుమని భావము.

ప॥గురుసూచనైననరులను।మరిమరివినుమనుచుజదువుమాం పద్యములఁ । గురుసూచనయెఱుగనియా।నరులనువినుమనుచు జదువనగుబాలాగదరా *అదియెట్లన్ననికనేదెల్పెదరా*పురుష

సంగతిలేనిపాలతికొకొ౬కశాస్త్ర। మరసిమెచ్చునెదానినతిప్రౌ
ఢసతివలెనగుబాటగదరా*అదిమెట్లన్ననికనేదెల్పెదరా॥ ౨౭॥

తా॥ శిష్యా! అచలబోధసూచనైనవారియొద్దమాపద్యములను వినుమనిమరిమరి చదివివినుపించవలయునేగాని, గురుసూచనలేనివారియొద్దమాపద్యములనుజదివినపరిహాసమగును (అదియెట్లనగా)నేజెప్పెదనువినుము, పురుషసాంగత్యమెఱుగనిమాచకమ్మకుకళాశాస్త్రమునువినుపించినయదిమెచ్చుకొనదు, ప్రౌఢస్త్రీలుయాకళాశాస్త్రమును మెచ్చుకొనిమిగులసంతోషింతురని భావము.

ప॥ ఎవరున్ననేమిభయమని। సవరింతురుదప్పులున్నసాధులు
వినిన్ । సవరింతురునుమ్మివిని। యవినీతులునిందజేయనయ్యే
దేమోయీ*అందులోమనదిపొయ్యేదేమోయీ* భవనాశస్థితి
లేనిపద్ధతియీబోధ। సవురుగవినుపించుచాటేలమాటేలనయ్యే
దేమోయీ*అందులోమనదిపొయ్యేదేమోయీ॥ ౨౮॥

తా॥ శిష్యా ! సాధువులు, యెవ్వరుండినసుభయపడకతప్పులను సవరింతురు, దుష్టులువినివాటినినిందింతురు, అందువల్లనయ్యేదేమి, అందువలనమనదిపొయ్యేదియేమి, చావుపుట్టుకలులేని యీయచలమార్గమునుదాచకబాహాటముగా వినుపించుమని భావము.

ప॥ పుట్టింటబిడ్డబహుగా। దిట్టయియుండిననునెవరుదిట్ట
రుభువిలో। బుట్టింటివారికోడలు। దిట్టయిననుయత్తవారుదిట్టే
రుసుమ్మీ * చేతులకొద్దికొట్టేరుసుమ్మీ * అటువలెనేబహుదిట్ట
యినశిష్యుని। తిట్టదుగురుమూర్తివట్టివారుచాలతిట్టేరుసుమ్మీ*
చేతులకొద్దికొట్టేరుసుమ్మీ॥ ౨౦॥

తా॥ శిష్యా!పుట్టింటియందలిబిడ్డదుడుకుగానుండిననుయెవరున్నతిట్టరుకొట్టరు, కోడలుతుడుకుగానుండినయెడల అత్తగారుదిట్టుదురు, చేతులకొద్దికొట్టుదురు, అటువలెనే, దుడుకుగలశిష్యునిగురుడుదండించకుండును, యితరులుదిట్టిచేతులతోగొట్టుదురని భావము.

ప॥ అందముగఘనులుమెచ్చెద। రెందుకుమెచ్చెదరుదీనినితర
జనంబుల్।చందురుడుదయంబందిన। సింధువుచెలరేగినట్లుచెల
గునెచెరువుల్ *కోనేర్లబావులునూతులుయేఖ్ల్ *మందయాన

లఖొందమగవారెనుతిజేతు। రెందుకనుతిజేతురిలషండపురుషు
లుచెలగునెచెరువుల్ *కోనేర్లబావులునూతులుయేరుల్ ॥౨౭౧॥

తా॥ శిష్యా! యీయచలపరిపూర్ణబోధనుగొప్పవారుమెచ్చుదు రేగాని, అల్పులుమెచ్చరు, చంద్రోదయముకాగానే, సముద్రుడుప్పొంగునేగాని, చెఱువులును, కోనేర్లును, దిగుడుబావులును, యేర్లునుయుప్పొంగవు, అటువలెనేస్త్రీలతోసుఖంచెడుసుఖానందమునుపురుషులేనుతింతురుగాని, (షండపురుషులుఅనగానపుంసకులు) యేలనుతింతురని భావము.

ప॥ కాకంబులుసంపూర్ణత । టాకస్థజలంబులెల్లద్రావక
తృషచే । గైకొనునొకుంభజలమ । ట్లీకలియుగమందుదుష్టు
లింపుమీరగనూ * నిర్వాదబోధకంపుబారిననూ * మీకుదీని
కెలంకెమాకేలయిట్టిచీ । కాకుచొక్కడమైతెగ్గకొందుమందు
రుయింపుమీరగనూ*నిర్వాదబోధకంపుబారిననూ॥ ౨౭౨॥

తా॥ శిష్యా! కాకులుసంపూర్ణముగా జలములుండెడుతటాకములలోనిజలమును, దాహముదీర్చుకొనుటకుపానముచేయక, కుంభములలోనుండెడుమురికినీళ్లనుద్రావుచున్నవి, యిదేప్రకారము, యీకలియుగమందుదుష్టులుపరిపూర్ణభావమునుబొందనేరక, మిగులనీచమైనయభ్యాసమార్గములననుష్ఠించి, తాముసర్వముతెలిసినవారివలెగర్వముతోపరిపూర్ణభావజ్ఞులనునిందింతురు. అట్టిఅజ్ఞానులయొక్కవిపరీతభావములనుగురించిమనకేలననిభావము.

ప॥ కుచ్ఛితమతియగుపురుషుని । జెచ్చెరవినుమనుచుజదు
వసిష్టులవలెదా । ముచ్చటపాటుగవినడివి । కుచ్చులకుళ్లాయి
కుక్కకూనకెందుకురా*పిదుదుకుదుగ్ధపానమెందుకురా* హెచ్చ
యినముత్యాలపచ్చలప్రతకము । గ్రుచ్చిపేరుగజేసితెచ్చిచేసితె
కోతికూనకెందుకురా*పిదుదుకుదుగ్ధపానమెందుకురా॥ ౨౭౩॥

తా॥ శిష్యా! యీయచలబోధనువినుమనివినుపించినను, కుచ్ఛితమతియైనపురుషుడులోకులవలెతానుముచ్చటగావినడు, అదియెట్లనగా కుక్కపిల్లకు సరిగెకుచ్చుల కుళ్లాయిధరియించుటవ్యర్థమేగదా, కుక్కలయొక్కరక్తమునుద్రాగెడుపిదుదుకుపాలుద్రాగించుటవ్యర్థమేగదా, యిదియునుగాక, మిగులవెలగలముత్యాలహారమునకుమంచిపచ్చలప్రతక

మగూర్చి, కోతిపిల్ల మెడలో ధరియించుట వ్యర్థమే గదా, అటువలెనే దుష్టులుమిగుల శ్రేష్ఠమైనయీయచలభావమును, అలక్ష్యముగా జూతురని భా.

ప॥ అక్షయబోధస్థితిగల । లక్షణవేత్తలకు మెప్పులైనకృతు
లతో । కక్షకు తప్పులెంచుమతిప । రీక్షింపుచునుండు నెన్నోరీతుల
వినుమీ * తద్భావమీరీతికనుమీ * మక్షికమెప్పుడు మానిసుగం
ధాదు । లీక్షింపు వ్రణము ప్రత్యక్షమే గదయెన్నోరీతులవినుమీ *
తద్భావమీరీతికనుమీ॥ ౨౭౪॥

తా॥ శిష్యా! లక్షణవేత్తలైన పెద్దలు మెచ్చుకొనునటుల అక్షయమైనయీయచలబోధను జేసితిని, దుష్టులు తమతంత్రములకానాటిపోగొట్టుకొన్నటుల తప్పితములే వెదుకుచుందురు, అదియెట్లనగా వినుము, ఈగలుమంచి సుగంధాదులమీద వ్రాలియా సుగంధము గ్రహించక, దుర్గంధములైన పుండ్లమీదను, గడ్డలమీదను వ్రాలియా దుర్గంధమునే గ్రహించుట ప్రత్యక్షముగా గనుపించుచున్నదని భావము.

ప॥ రమ్మనిబిలువనిదే ప । ద్యమ్ములుజదువంగవచ్చియువినిం
దింతుర్ । సమ్మతిగాకకుమతివిని । యిమ్మహినదియెట్లటన్న నిట్ల
నెవినుమీ * వానిబుద్ధినిట్లనెకనుమీ * బొమ్మలాటాడించుబొమ్మ
తానొకటిఛీ । పొమ్మనియనిహాస్యమ్మొనర్చినను బోకనట్లనెవిను
మీ * వానిబుద్ధినిట్లనెకనుమీ॥ ౨౭౫॥

తా॥ శిష్యా! రమ్మనిబిలువకనే దుష్టులుయీపద్యములనుజదువునపుడువచ్చియీపద్యములనునిందింతురు, యీలోకమున దుర్జనుల ప్రవర్తనలుయిట్టివని తెలుసుకొనుము, బొమ్మలాటలాడునపుడు హాస్యముచేయునట్టిబొమ్మను ఛీఛీపొమ్మని ఛీకొట్టినను, యెటులబోకుండునో అటువలెనే దుర్జనులుపొమ్మని ప్రార్థించి చెప్పినను బోక నిందింతురని భావము.

ప॥ వటియించినచన్నులుగల । కుటిలాలినినిందజేయుగుత్త
ఘురవికర్ ! యెటువలెతనతప్పెఱుగక । నటువలె గ్రంథమును
మెచ్చడతిదుర్జనుండు * లేనిదెతప్పులెదుకుచునుండు * యిటువంటి
బోధనేనెఱిగేదెట్లనుకోక । కటువాక్యములుబలికిఘనులగాసిల
జేయునతిదుర్జనుండు * లేనిదెతప్పులెదుకుచునుండు॥ ౨౭౬॥

తా॥ శిష్యా! సుష్ఠించిన స్తనములుగలస్త్రీనింజూచి, గు పురవి:గలస్త్రీ తానునుకొద్దిదినములలోనటులయగునని యోచించక పరిహాసముచేయుచుండును, అటువలెనేమూర్ఖుడుయీగ్రంథమును మెచ్చకతప్పులెంచుచుండును, అకటానేనెటులయిట్టిగొప్పబోధను గ్రహింతునని యోచించక, కఠినవాక్యములాడి పెద్దలనుల్లఘించునని భావము.

ప॥ గురువరమీనాసందున । యెఱుకను తెరగలిగియుండె
నిన్నాళ్లునుదమ। కరుణారసేక్షణములం । దెరదీసితిరెఱుకమాట
దీరెనిక్కడికి*చాలునుబోధదూరదెక్కడికి * పరిపూర్ణమునలేని
యెఱుకనుజూపించి। యెఱుకలేదనియంటిరెఱుకలేదాయెనుదీరె
నిక్కడికి*చాలునుబోధదూరదెక్కడికి॥ ౨౭౭॥

తా॥ స్వామీసద్గురువర్యా, యిన్నిదినములు, దేవరవారిసందున నాసందునయెఱుకయనెడుతెరగలిగియుండెను, దేవరవారికరుణాకటాక్షముచేతనాతెరతొలగిపోయెను,యెఱుకమాటనేటితోదీరెను,పరిపూర్ణబోధయికచాలును, దేవరవారుయెఱుకనుజూపించి,యెఱుకలేదనిసెలవిచ్చితిరి, అదేప్రకారముయెఱుక మాటనేటితోతీరిపోయెననిభావము.

ప॥ ధారుణిగొంతజరించివి । చారించితిగానియీవిచారము
నేనెవ్వారలుజెప్పగవినలే। దారయమీనోటవిన్నానయ్యగురు
మూర్తి*తరమానుతిజేయమీకీర్తి * సారసనేత్రపురారినీరజ
బృందారకముఖులైన। నేరరుమిముదెలియనయ్యాగురుమూర్తి*
తరమానుతిజేయమీకీర్తి॥ ౨౭౮॥

తా॥ స్వామీలోకమున నేనుచాలామట్టుకుతిరిగి,విచారణజేసితిని యెవరివల్లనుయిట్టిబోధనువినలేదు, దేవరవారివలనవిని తెలుసుకొంటిని ఆహాదేవరవారినినుతించుటకునాతరముకాదు,బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరులును,యింద్రాదిదేవతలునుమిమ్ముగీర్తించజాలరని భావము॥

ప॥ ఘటమెదుటబెట్టిచూపిన । యటువలెబయలుండజూపి
యతిమాయలచే। నటియించుచున్న యెఱుకను । తృటిలోవిడి
పి స్తిరిపుడుతీరెనాశంకా*మదిబుట్టదుయేరీతినింకా* యెటుదోచ
కిలువెడలియటుమిమ్ముజూచిన। ప్పటినుండిదయజేసిప్పటిదాకబో
ధి స్తితీరెనాశంకా*మదిబుట్టదుయేరీతినింకా॥ ౨౭౯॥

తా॥ స్వామీ! కుండమెదుటం బెట్టి చూపించినటుల యచలప రిపూర్ణమునుజూపించితిరి । అనేకమాయలచేతనటియించెడుమెఱుకను నిమిషములోపల విడిపింపఁ జేసితిరి, నాసంశయము లన్నియును దీరెను, యికనుయేసంశయములునుబుట్ట నేరవు, యశరీరుండనై తిననిభావము॥

ప॥ ఒరులునేననకనుండిన। దెఱిగింపుమదేమొబయలుయే
నొరులంచుఁ।యెఱుకనునెవ్వరులేదనవలె।నెఱుకనుయున్నదని
యంటయదిలేదంచనుకో* నేనునినునీమదినిలేదనుకో *యెఱిగి
యీలేనెఱుకయట్లలేకుండితె। పరిపూర్ణమనుదాన్నే పగిదిగుర్తె
ఱిగేముయిదిలేదంచనుకో* నేనునినునీమదిని లేదనుకో॥ ౨౮౦॥

తా॥ శిష్యా! పరులనినేనని యనకయుండునదేయచలము, నే ననియును, పరులనియునుయెఱిగినదేయెఱుక, అదేలేనియెఱుక, నేనును నీవునులేనివారమనినీబుద్ధిచేతం దెలుసుకొనుము, యీలేనియెఱుకలే కుండినపరిపూర్ణమునుయెఱుగుటెట్లు, లేనియెఱుకలేనేలేదనిభావము.

ప॥ నాబుద్ధికిసరిపడ్డది।నీబుద్ధెగానియెన్నినేర్పులగనినఁ । ఛీ
బద్ధులయాబుద్ధులు। నాబుద్ధికిమెప్పురావునాతండ్రివినరా * శా
బాసునిన్నేతండ్రిగనెరా * యీబుద్ధినికమానకేబుద్ధిబూనకు ।
యేబుద్ధిబూనిననీబుద్ధిచెడిపోవునాతండ్రివినరా* శాబాసునిన్నే
తండ్రిగనెరా॥ ౨౮౧॥

తా॥ బిడ్డా! యెన్నివిధములయోచించిననునాబుద్ధికిసరిపడినదినీ బుద్ధియేగాని,ఛీఛీయెఱుకమార్గములయందువర్తించెడువారిబుద్ధులునా• బుద్ధికిమెప్పురావు,నాతండ్రీ,శాబాసునిన్నుయేతండ్రిగనెను, యీబుద్ధిని విడువకు, యేబుద్ధినిబూనకు,యేబుద్ధిపూనిన నీబుద్ధిచెడుననిభావము.

క॥ కొట్టితిదిట్టితిశ్రమలం । బెట్టితినీమనసుచెవులబెట్టకపెడ
చెవుల । బెట్టితిమొట్టితివెడలం । గొట్టితినీమనసుదెలియకోప
ములేశా * సరితెలిసితివోపికసాకా * పట్టుమిచ్చెదనింకనట్టేమి
లేదాయె । పట్టుమిచ్చెదబోధఘట్టివాడవురోరికోపములేశా *
సరితెలిసితివోపికసాకా॥ ౨౮౨॥

తా॥ బిడ్డా!నిన్నుతిట్టితినిగొట్టితిని మిగులబాధలుబెట్టితిని,నీమా టలువినకపెడచెవులబెట్టితిని, తలమీదమొట్టితిని, యిల్లువెడలంగొట్టి

తిని, కోపముచేతకాదు, నీమనస్సుశోధించుటకై యిన్నిబాధలుపెట్టితిని, ఆహా నీశాంతమును దెలుసుకొంటిని, నీవుమిగులబుద్ధిమంతుడవు, ఘట్టివాడవు, నీకుపరిపూర్ణబోధనిచ్చెదను, గ్రహించుమనిభావము.

ప॥ నీవెంతకొట్టితిట్టిన । నేవిడిచేవాడగానునీచరణంబుల్ ।
చావయినపెండ్లియయినన్ । నేవిడువనటంటివిఘట్టినిజభక్తుడా
రా * నేగనుగొంటినీనిష్ఠలౌరా * కావుననీకిట్టిఘనమైనబోధ
ను । వేవేగదయచేస్తినీవిదివిడువకునిజభక్తుడౌరా * నేగను
గొంటినీనిష్ఠలౌరా॥ ౨౮౩॥

తా॥ స్వామీ దేవరవారెంతకొట్టితిట్టినను, నేనువిడిచేవాడనుగాను, మరణమైననుపెండ్లియైనను, మీపాదములయొద్దనే యనినన్నువిడువకుంటివి, ఆహా నీవునిజమైనభక్తుడవునేనునీనిష్ఠలనుదెలుసుకొంటిని, నీకిష్టమైనయచలబోధనిచ్చితినిసాధించుమనిభావము.

ప॥ నానోటిమాటవెంబడి । తానెప్పుడుసంచరించెతగునీచి
త్తం । బేనరిగనియీబోధని । ధానమునీకిస్తిదీన్నిదాసుకోసు
మ్మీ * నిత్యమునీవుచూచుకోసుమ్మీ * యేనరుడైననినీన్నిబోధ
నడిగితె । వానిమనసరయకవానికిదెల్పేవుదాచుకోసుమ్మీ *
నిత్యమునీవుచూచుకోసుమ్మీ ॥ ౨౮౪॥

తా॥ శిష్యా! నీవునానోటిమాటప్రకారము, తప్పకవర్తించుటచేతనీచిత్తవృత్తినిందెలుసుకొని, యీయచలబోధనునీకిచ్చితిని, నీవుదాచుకొనిజూచుకొనుచుండుము, యేమానవుండైనను నిన్నుయీబోధనిమ్మనియడిగిన, నీవువానిమనస్సును శోధించకయివ్వగూడదని భావము.

ప॥ కన్నదివిన్నదిలేకను । యున్నదిపరిపూర్ణమనుచునూహా
నెజేసిన్ । కన్నదికన్నట్టేచను। నన్నరయగనెవ్వరున్నారామీ
దనడుగా * విన్నావాయున్నవారెవ్వరనగా * నిన్నుపోలికగా
నుకన్నులపండువైగె । తిన్నగగలిగుండునిన్ననేతెరదీయునామీ
దనడుగా * విన్నావాయున్నవారెవ్వరనగా ॥ ౨౮౫॥

తా॥ శిష్యా! కన్నదివిన్నదిలేక, ఉన్నదంతయుపరిపూర్ణమనినీబుద్ధిచేతనూహించినయెడల, చూచినదిచూచినట్టుగానేబోవును, విచారించగాపరిపూర్ణమునకంటెనుయేమిలేదు, నిన్నుపోల్చిచెప్పబడినదేగాని యు

దిక్కున్నులపండుగగాగనుపించుచున్నది. నిన్ననెదుతెరదీసినవెనుకయున్న దంతయుపరిపూర్ణమేయనిభావము.

ప॥ లేనిజగమెఱుకలేదని। మానుగయిదిదెలసినపుడెమర్మ
ములేకర। గానంబడుబట్టబయలై। మానుగగలిగుండునెందు
జూచిననందూ * అందముగానుజూచినముందూ* అందుయిం
దనరాకయెందుజూచినబయలు। సందుసందులనిండిపొందశక్య
ముగాకజూచిననందూ*అందముగానుజూచినముందూ॥ ౧౮౫॥

తా॥ శిష్యా-లేనిజగత్తునుయెఱుకనులేవని తెలుసుకొనినప్పుడేమ ఱుగుమర్మములులేకపరిపూర్ణము ప్రత్యక్షముగాగనుపించును, అందు యిందనకయెందుజూచినను సందులేకపరిపూర్ణము నిండినిర్దేశించుటకు శక్యముగాక, సుందరముగా ముందుగాగనుపించుచున్నదని భావము.

ప॥ నమ్మనిజమ్ముగమనమున। ముమ్మాటికియెఱుకజోలిమా
ర్గానకమదిర। నమ్ముమచలమ్ములెస్సగ।నిమ్మళముగనిల్చిచూ
డనీవునిల్వలేవూ * నమ్మకుమెఱుకయదినమ్మలేవూ * తమ్ముల
లోననిమ్ముగవెలిగేటి। తుమ్మెదయనినేనునమ్మబల్కితినమ్మనీ
వునిల్వలేవూ * నమ్మకుమెఱుకయదినమ్మలేవూ॥ ౧౮౬॥

తా॥ శిష్యా - నీవునిజముగానీమనంబుననామాటనునమ్ముము, ముమ్మాటికియెఱుకనుదలచవలదు, నిన్నునీవునిదానించిచూడగా, నిలువకపారిపోదువు.కమలములలో(శ్రేష్టమైనసహస్రా)రకమలమునందువెలి గెడుతుమ్మెదవంటిఆపోజ్యోతియేనీవనిజెప్పితిని,నీవేసచ్చిదానందమూర్తి, నిన్నునీవునమ్మవలదు. అచలపరిపూర్ణమునే నిజముగానమ్ముమనిభావ.

ప॥ తెలవారెనుయికజన్మము। కలయయ్యెజగంబులెల్లగను
గొనుచుండర। కలమేలుకొన్నపిమ్మట। నిలువగలేదయ్యెయెఱు
కనిక్కముసుమ్మా * నమ్మినదానినీవికనమ్మా * యెక్కడజూ
చినపిక్కటిల్లుచుబయలు ॥ మక్కువగలిగుండుదిక్కులనంతట
నిక్కముసుమ్మా * నమ్మినదానినీవికనమ్మా॥ ౧౮౭॥

తా॥ శిష్యా తెల్లవారెను, జన్మముకలవంటిదాయెను. మేలుకొ నినపిమ్మట జగములన్నియుకల్లలాయెను, యెఱుక నిల్వక పారిపోవుట యేసత్యము, నేనునమినయచలమునే నీవునునమ్ముము, నమ్మినవారికినా

శనములేదు, యెక్కడజూచినపరిపూర్ణముపిక్కటిల్లుచు దిక్కులు
టనునిక్కముగానున్నదిజూడుమనిభావము.

ప॥ ఖండాఖండమునొందక । నిండినపరిపూర్ణమెటిగినెరియె
ఱుకనుదా। ఖండించిచిద్జడంబుల।దండిగపరిపూర్ణమెఱుగనుండే
వారెవరూ*మండితముగనునిండేవారెవరూ* యెండలోపలను
న్నదండిచీకటిచాటు । మొండిదేహములేకనుండునట్లనెజూడు
నుండేవారెవరూ * మండితముగనునిండేవారెవరూ ॥౨౮౯॥

తా॥శిష్యా ఖండాఖండములనుబొందక, సర్వమునిండినపరిపూ
ర్ణమునుయెఱిగి(చిత్స్వరూపమైనయాత్మగాను,) జడస్వరూపమైనశరీ
ముగానుగల,యాయెఱుకనుఖండించినపిమ్మటనిండినపరిపూర్ణమునెఱు
గుటకునుండేవారులేరు, అచలమేసర్వమునిండియుండును,యెండయంద
చీకటిదాగియున్నటుల, మొండిదేహములులేకుండజూడుమనిభావము

ప, ఇదిమర్మమనుచునెఱుగక । విదితజ్ఞులమనుచునెడువే
త్తలమాటల్ । మదిలోనిల్పకుమంత్రము । మదిలోమరచుండ
బోకుమాబోధరీతీ * నిశ్చలముగనిలుపువిఖ్యాతీ * ఇదియది
యనియెఱుకయెప్పుడుగలిగి । తేదప్పకుమీబోధదైవమనెడుజ్ఞ
ప్తిమాబోధరీతీ * నిశ్చలముగనిలుపువిఖ్యాతీ॥ ౨౯౦॥

తా॥ శిష్యా! యీపరిపూర్ణభావముయొక్క మర్మమునుదెలియ
నేరక, మేముపెద్దలమని, వేదాంతవేత్తలమనిజెప్పెడుమాటలను నీవ
నమ్మననుంచవలదు, నేనుబోధించినమంత్రమును నీమనంబునమరువవ
లదు.నిశ్చలచిత్తముతోలోకమునప్రఖ్యాతిబొందుము,యిదియదియని
యెఱుకనుదలచక, సదా దేవుడనేజ్ఞప్తిగలిగియుండుమనిభావము.

ప॥ కలవంటిదియెఱుకనుతన । కలలోపలనైనగానిగానక
బోకటే । కలమేలుకైనపిమ్మట । కలయనిజూడకుమునీవుకాం
క్షలులేకా*యెన్నడునీవాకాంక్షలబోకా*కాంక్షాకాంక్షలరెం
టికలనైనదలచక।కాంక్షలుగలయెఱుకకాలిపోయినవెనుకకాం
క్షలులేకా*యెన్నడునీవాకాంక్షలబోకా॥ ౨౯౧॥

తా॥ శిష్యా! కలవంటిదియైనయెఱుకను, తనకలలోనైనజూచు
టకుప్రయత్నముచేయకూడదు, కలగనిమేల్కనినపిమ్మటయాకలయంద

లిఖాటినింజూచుట లేదు, నీవెన్నడట్టియిష్టాయిష్టములరెంటిని నీవ్రుకలలో నైనఁదలచవలదు, కోరికలుగలయెఱుక కాలిపోయిన వెనుక, పరిపూర్ణము నందు యేభ్రాంతులును లేవనిభావము.

లేనివియైజగ మెఱుకలు । మానసమున సత్యమట్లమానకతో
చున్ । లేనివి లేకనుజూచిన । తానన్నది లేక బయలు తానేయై
యుండూ॥ తెలివిలో తెలివి తెలివి లేకుండూ ॥ అలసిన తెలసినకల
సినమెలసిన । వలసినయది వెల్లివిరిసినరీతిని తానేయైయుండూ ॥
తెలివిలో తెలివితెలివి లేకుండూ॥ —౨౯—౨॥

తా॥ శిష్యా! లేనివియైనజగత్తుయును, యెఱుకయును, మనస్సునకు సత్యముగా నేదోఁచుచుండును, యీరెండును లేనివని దృఢపడినయెడల తానుతానన్నది లేదు, అంతటనుయీబయ లేయున్నది, తెలివిలో తెలివి లేకనేయున్నది, అలసినను, తెలిసినను, కలసినను, మెలసినను, వలసినను, ఆపరిపూర్ణము (వెల్లివిరిసినటులయనగా=సర్వమునిండినదై యున్నది) తెలివిలో తెలివి, శుద్ధ తెలివియనెడు కళాస్వరూపము లేనే లేదనిభావము.

ప॥ మాటలకుదురునులక్ష్యము । మాటలచే చెడునుగురియు
మ ర్మమెఱిగినన్ । మాటలు లేకనుబయలే । మాటకువకచాటు
లేక మరియుండునన్నా ॥చూపులచేతచూడ రాదన్నా॥ రేపుమా
పును లేదుప్రాపుదాపును లేదు। ఆపదసంపదయనిశము లేనిదిమరి
యుండునన్నా ॥చూపులచేతచూడ రాదన్నా॥ —౨౯ 3॥

తా॥ శిష్యా! మాటలవల్ల నేలక్ష్యముకుదురును, మాటలచేత నే గుఱుతుగలయెఱుక చెడిపోవును, యీమర్మమెఱిగినపరిపూర్ణమునకుయే మాటలునుచాటును లేకనిండియున్నది, చూపులనెడుఆపోజ్యోతులచేత చూడరాకయున్నది, రేపుమాపులును దగ్గిరదాపులును లేక, యేకాలమందును, సంకటములుగాని, సంపత్తునుగాని గలిగియుండక, యొకటేవిధముగానున్న పరిపూర్ణమునునిర్దేశించి చెప్పుటకు సాధ్యము కాదనిభావము.

ప॥ తరమాపరిపూర్ణముగన ।గురుకృపలేనట్టినరులుగుఱుతు
లిడుటకై । పరమార్థమెఱుగశక్యమె । గురుకృపచే దెలిసెనేని
గుఱుతుండదయ్యా॥మరుగెఱిగినమరినిల్వదయ్యా॥మరుగు దెలి

సినమీాదమరియెటుక తాబోవు । మరుగుచేత నెబవాలమాయల
బెట్టునుగుటుతుండదయ్యా*మరుగెటిగినమరినిల్వదయ్యా॥ ౨౯౪॥

తా॥ శిష్యా! గురుకటాక్షమునుబొందనిమానవులుపరిపూర్ణమునుద
ర్శించుటకును,గుటుతువిడుచుటకునుశక్తులుగారు,గురుకటాక్షమునుబొం
దినవారికేగుటుత్తువిడిచిపోవును, పరిపూర్ణమునుదర్శించిన యెటుకపారి
పోవును, పరిపూర్ణమునుదర్శించనివారినియెటుక బాధలుపెట్టుననిభావ.

ప॥ ద్వయదోషరహితమగుచును। ద్వయదోషముపొందబోక ద్వ
యశూన్యుడవై ।ద్వయమద్వయములుగాకను।ద్వయమద్వయమ
నెడియెటుకదగులక తానూ*మిగులుట లేకవగపునుమానూ*పగ
లురాత్రులుగాక పరిపూర్ణమైబయలువె! లుగకమలుగకతోలుగ
కనలుగకదగులక తానూ*మిగులుట లేకవగపునుమానూ॥ ౨౯౫॥

తా॥ శిష్యా ! ద్వయదోషరహితుండవై, ద్వయదోషములను
బొందక ద్వయశూన్యుండవై, ద్వయాద్వయములనెడియెటుక చేతందగు
లుపడక, దుఃఖములేనివాడవుగమ్ము, పరిపూర్ణము వెలుగక,ఆరిపోక.కదల
క,నలిగిపోక, తగులుపడక,పగలురాత్రులని లేకయున్నదనిభావము.

ప॥ కూడిగురుశిష్యులిద్దరు । వేడుకతో బయలునున్నవిధమె
టిగెటుకల । వీడిరిది లేనిదనుమా। చాటునయిక యేమిదోచదది
యేమోకానీ*వింటిరెమీరలిదియందులోనీ*జూడుమీయెటుక
నువేడితివిడుమంచు ।యీడుజోడును లేనియేకమైవిలసిల్లెదదియే
మోకానీ*వింటిరెమీరలిదియందులోనీ॥ ౨౯౬॥

తా॥ శిష్యా! గురుశిష్యులిరువురు పరిపూర్ణసముద్రమునందు వాలలాడుచు యె
టుకలేనిదనివిడిచిరి అదిపరిపూర్ణముయొక్క చాటునయైన దాగియున్నటులతోచలే
దు, యిదిమీారువింటిరిగదా, లేనియెటుకను విడుమంచువేడితిని, యీడుజోడులేక,
సమరహితమై, యేకమైయున్నదే పరిపూర్ణమనిభావము.

ప॥ ఎటుకనెటుంగనిబయలులో । గురుడునుశిష్యుండువారి
గోడవలుయిక మీా।రెటుగరుయెటుకనెటుంగరు। యెటిగినవన్ని
యునుమీారెయేనునుళ్లక్కి*యుళ్లక్కిదానెప్పుడుళ్లక్కి * మరి
యింకమాటాడమాటలేదాయెను।సరిలేనిబయలైతెసరిపోయెన
టుమీాదయేనునుళ్లక్కి*యుళ్లక్కిదానెప్పుడుళ్లక్కి॥ ౨౯౭॥

తా॥ శిష్యా ! యెటుకను యెటుగని యీాపరిపూర్ణమునందు, గురుశిష్యులయొ

శక్రనటనాదివృత్తులు, మీరెఱుగజాలరు, యెఱుక నైఱుంగరు, యెఱిగినవన్నియును మీరును నేనును, మనమిరువురబద్ధము, అబద్ధమెయెప్పుడునబద్ధము, యికమాట్లాడుటకుమాటేలేదు, సరిసాటిలేనిబయలుమాత్రమేనిండియుండెను, నేనెప్పుడబద్ధమనిభావము

ప॥ అలభద్రాచలమనినబ। యలుగనుగు రైఱుగవలయునే

ఱుకనెవిష్ణుం। దులదోచిగురునికృపచే। నిలువకవిష్ణేగిపోలేని

శ్చయమిదెరా॥ కృష్ణదాసునిశ్చయమిదెరా ॥ యిలలోనవెవరైన

యీకందార్థములలో। పలిగూఢార్థముదెలియభ్రమనుజెందరు

వారునిశ్చయమిదెరా॥ కృష్ణదాసునిశ్చయమిదెరా॥ ౨౯౮॥

తా॥ శిష్యా! భద్రాచలమనినపరిపూర్ణమనియెఱుగవలయును, యెఱుకనైదు విష్ణువుయాపరిపూర్ణమునందుగనుపించి, గురుకృపచేతనావిష్ణువు, మటుమాయముగాబోయినయెడల, పరిపూర్ణమేనిశ్చయము, యిదియేకృష్ణదాసులవారియదార్థము, ప్రపంచమునవెవ్వరైననీకందార్థములయందలి గూఢార్థములనుదెలిసికొనుటచేత భ్రమనుజెందరు, యిదియేనిశ్చయము, గ్రంథకర్తయొక్కనిశ్చయమిదియేననిభావము,

ప॥ భాగవతులనారాయణ। యోగికిజానకియనేటియువతీ

మణికిని। బాగుగపుత్రుడనై భూ। భాగమునంగృష్ణుడనుచు

ప్రభవించినానూ॥ అనంతికిప్రభుడనై నానూ ॥ నాగురుకృపచేత

నయమైనయీబోధ। నేగంటికన్నంతనీకుదెల్పుటకిట్లుప్రభవించి

నానూ॥ అనంతికిప్రభుడనై నానూ॥ ౨౯౯॥

తా॥ శిష్యా। భాగవతులనారాయణయోగికినిజానకియమ్మయనెడుదేవికిని, పుత్రుండనై భూమిమీదగృష్ణుండని పేరుపొందితిని, అనంతమునకుప్రభువునైతిని, నాయొక్కగురునివలనంబొందినయాబోధను, నేనుగనిన పరిపూర్ణమునునీకుదెలుపుటకొఱకై భూమిమీదనవతరించితినని భావము,

ప॥ దేశాటనంబుజేసితి। వ్రాసితిగ్రంథములుకొన్ని వరగురు

శిష్యులు। చేసెడిచర్చలువింటిని। రోసితిమోక్షాద్యపేక్షరూఢి

గావినుమీ॥ నీవిట్టియారూఢతగనుమీ॥ దేశికుదయబుట్టజేసితి

శుశ్రూషోప। దేశముగనియుపదేశమిచ్చితిమెచ్చి రూఢిగవిను

మీ॥ నీవిట్టియారూఢతగనుమీ॥ 300

తా॥ శిష్యా దేశములన్నియునుదిరిగితిని, విశేషముగా కొన్నిగ్రంథములను వ్రాసితిని, గురుశిష్య సంవాదరూపకములైన గ్రంథములనుజదివితిని, వింటిని, మోక్షాపేక్షరోసివిడిచితిని, దేశికస్వాములవారి కటాక్షముకలుగునటుల చతుర్విధ శుశ్రూషలుగావించితిని, పరిపూర్ణమును గ్రహించితిని, ఆరూఢుండనైతిని, నిన్నుమెచ్చి నీకునుపరిపూర్ణభావము నిచ్చియారూఢతను బొందించితిననిభావము.

ప॥ ఏపురుషుడుగురువర్యుని। శ్రీపాదముబట్టలేడో చెలువుగ
నాతం। డీపుస్తకమునుజూచిన। నేపట్టుననిలువకేగునిదినిజమ
య్యా*నరులారమీమదిదెలియరయ్యా* ముదమునయిలువెడ
లిమోక్షసతీశుడై। సదయుడౌసద్గురునిసముఖమునకునేగునిది
నిజమయ్యా*నరులారమీమదిగానరయ్యా॥ ౩౦౧॥

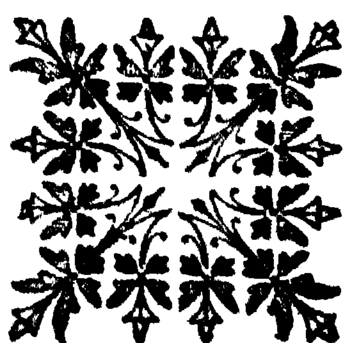
తా॥ శిష్యా యేమానవుడుసద్గురుని శ్రీపాదపద్మములనుబట్టలేడో, అట్టిపశుప్రాయుడైన మనుష్యుడు యీగ్రంథమునుజూచినను, జదువుచుండినవినినను, ఆప్రశ్నన నిలువకపారిపోవును, ఇదిసత్యము. ఓనరులారా యిదినిత్యమనిదెలియుడు, సంతోషముతోయిల్లువెడలి(అనగా=సంసారతాపత్రయాదులనువిడిచి) సద్గురుపాదములను నమ్మిసేవించినవారు పరిపూర్ణభావమునుబొంది జననమరణములులేనివారగుదురని భావము.

ప॥ ఘనులీకందార్థంబులు। వినియీసారాంశమునుగ్రహించి
నవారెల్లనుతుదమోక్షమునొందుదు। రనవరతమునిహసుఖంబు
లందుదురిలను*అష్టైశ్వర్యానందులైతగను* పొందుగధనక
నకపుత్రపౌత్రులుగల్గి। సందేహముడిగినిశ్చలచిత్తములసౌఖ్య
మందుదురిలను*అష్టైశ్వర్యానందులైతగను॥ ౩౦౨॥

తా॥ శిష్యా యీకందార్థదరువులను వినివీటియొక్క సారాంశములను గ్రహించిన పుణ్యపురుషులు జన్మాంతరమునపరమపదమునుబొందుదురు, సదాసుఖానందములనుభవింతురు, ధనకనకవస్తువాహనములనెడు అష్టఅయిశ్వర్యములను అనుభవింతురు, పుత్రీపుత్రులను, మనమలుమనమరాండ్రునుగలిగి, నిర్మలచిత్తులైయుందురని యీగ్రంథకర్తయొక్క ఆశీర్వచనమని భావము.

ఇది శ్రీమద్రామవదుగు శివరామదీక్షితులవారికి ప్రియశిష్యుడు వల్లూరు-రామకృష్ణయ్యగారును. వారికిప్రియశిష్యుడు మహేశ్వరుండును, వారికి ప్రియశిష్యుడు కోటప్పదేవరయును. వారికిప్రియశిష్యుడు పోకల - శేషాచలాహ్వయుండును, వీరిచే మున్నూటరెండుపద్యములకు తాత్పర్యమువ్రాయబడినది.

సర్వంబును-సంపూర్ణము.

10283